

MAYIS 1996, SAYI 60

50.000 TL (KDV dahil)

KERVAN

DÜNDEN GÜNE GÜNDEN YARINA

1 MAYIS 96: YAKLAŞAN DEVRİMİN MÜJDECİSİ

SSK İŞÇİLERE DEVREDİLMELİDİR
ALEVİ İSLAM, EMEVİ İSLAM VE DİYANETE YENİ DÜZEN

1 Mayıs'ta yüzbinler akıyordu

Bu 1 Mayıs'tan dersler çıkartılması gerekiyor. Ülkemizde yükselen toplumsal muhalefet, ülkeyi devrimci duruma doğru götürmektedir. Bunun en açık örneğini bu 1 Mayıs'ta yaşadık. Halk ile devrimcilerin kaynaşması gittikçe artıyor. Kadıköy alanındaki omuz omuza kavgayı bunu belli etmiştir.

Işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele, dayanışma gününün 110. yıldönümü olan bu 1 Mayıs'ta Kadıköy'de yine silahlar çekildi, yine ölü ve yaralıları ama yine olmayan şeyler de var.

Kimi sendikacıların hazırsızlıklarına, isteksizliklerine rağmen, bu 1 Mayıs'a işçi sınıfı ve emekçi halk coşkuyla hazırlanıyordu.

Sabah saat 9.00'da Kadıköy Belediyesi'nin önünde alana girmeye gelen bir grup işçinin üstleri, bir dolu hakaret kelimeleri içinde aranmak istendi. İşçiler üstlerini aratmak istememeleri üzerine saldırı başladı. Ardınlar silahlar patlamaya başladı. Polis kitleyi hedef alarak ateş etmesi ve aralarda sivil polislerin ateş etmesi sonucu çok sayıda insan yaralandı. Hasan Albayrak ve Dursun Adabaş isimli devrimciler yaşamalarını olay yerinde yitirdi.

Bu olaydan sonra tekrar alanda toplanıldı. Bu ilk çatışma, bugünün ne kadar gergin geçeceğinin sinyallerini veriyordu. Alanda uzun beklemeler sonrasında kortejler yürüyüş istikametine doğru yol almaya

başladı. Yürüyüş sırasında hınçları daha da artan kitle, yürüyüş istikameti üzerindeki MHP'ye ait bürünün bulunduğu binaya yöneldi. Binada büyük oranda tahrip meydana geldi.

Bu arada Altıyol'da yürüyüş istikameti üzerindeki ara sokaklarda sivil polisler tarafından kitlenin üzerine ateş açılması üzerine çok sayıda kişi yaralandı. Bunun üzerine kitleyle polis arasında yeniden bir çatışma yaşanmaya başlandı. Bu arada bir sivil polis topluluk tarafından yakalandı, bütün kızgınlıkla bu polis'in üzerine yürüdü. Altıyol civarında yaklaşık 2 saatlik bir çatışma yaşandı. Bu arada yaralanan bir polis ambulansla hastaneye götürülürken, ambulansın içinden topluluğa ateş edilmesi, bu ambulansın ve gelen diğer birkaç ambulansın tahrip etmesine neden oldu. Buradaki kurşunlarla da Levent Yalçın isimli devrimci öldü. Yaklaşık 200 bin kişinin katıldığı bu mitingte, 48'i polis olmak üzere toplam 67 kişi yaralandı. Yüzlerce kişinin gözaltına alındığı 1 Mayıs hakkında, burjuva basında ilginç

açıklamalar yapıldı. Birçoğu polisin kitleyi dağıtmak için havaya ateş ettiği sırada 3 kişinin öldüğünü ve onlarcasının yaralandığını söylediler. Nasıl oluyor da, havaya saçılan kurşunlar 3 kişinin ölmesine ve onlarcasının yaralanmasına neden oluyor du? Bu soruyu hep açık bıraktılar. Şöyle derlerse şaşırmayacağız: "Havada korsan olarak uçan 3 kişi kurşunlara isabet etti ve öldü." Bu konuda yazdıkları ile burjuva basını, alandaki kitleyi haksız bir konuma sokmak için ne kadar büyük bir çaba sarfettiklerini belgelerler.

Bütün eylem boyunca gelişen tüm çatışmaları resimlemeye çalıştım. Sıkışan kedi nasıl tırmalamaya başlarsa, polis de öyle kitlenin üzerine ateş açıyordu. Yanıbaşındaki yaralıların durumu unutulacak manzaralar değildi. 1 Mayıs, halkın isteklerinin baskı, zulüm ve katliamla durdurulmayacağına bir kanıtı oldu. Bu 1 Mayıs'tan

çok dersler çıkartılması gerekiyor. Ülkemizde yükselen toplumsal muhalefet, ülkeyi devrimci duruma doğru götürmektedir. Bunun en açık örneğini bu 1 Mayıs'ta yaşadık ve hepimiz gördük. Halk ile devrimcilerin kaynaşması gittikçe artıyor. Kadıköy alanındaki omuz omuza kavgayı bunu belli etmiştir.

Yaklaşan devrimci durumun bir öncesinden daha derin geldiğini belirtmiştik. Bu 1 Mayıs bunu da gösterdi. Bu yükselen dalgayı iyi yakalamalıyız.

Önümüzde devrim ve karşı-devrim ikilemi var. Bu durumu devrimle sonuçlandırmazsak, karşı-devrim ile birlikte birçok katliamlar yaşanacak ve o zaman bunun hesabını kimseye veremeyiz.

Yaşasın devrimci dayanışma!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Yaşasın işçi sınıfının haklı mücadelesi!

Salih Kırmızı

1 Mayıs'ta alanlarda emekçiler vardı

1 Mayıs 1996, belleklerden çıkmayan 500 bin emekçinin toplandığı kanlı 1 Mayıs 1977'i herkesin gözü önünden film şeridi gibi geçirdi. Burjuvazi, 1 Mayıs 1996'ya gelirken, baskısıyla, gözaltı kayıplarıyla, katliamlarıyla, toplumun dinamik güçlerini sindirmeyi, yoketmeyi planladı. Ama bu yöntemlerin tutmadığını, tutmayacağını çok açık gördü. Meydanı dolduran yüzbinlerce kişi korku saldı. "Son 4-5 yılın en kalabalık 1 Mayıs'ıydı" şeklindeki değerlendirmeleriyle de bunu saklayamadılar. Alanı dolduran halk, ezgiye, baskıya, sömürüye karşı hınçlıydı. İnanç vardı, kararlılık vardı.

İşte bu kitleyi alanlarda görmek, burjuvaziyi iyice örküttü. Halkın üzerine ateş açarak yeni bir katliam yapılar. Bu gidişe dur demenin zamanı çoktan gelmişti. Amaçları kurşun yağmuru altında yürüyen insanları yıldırıp geri püskürtmekti, ama oyunları tutmadı. Tam tersine halk, kurşun yağmurunun üstüne yüreklerini vücutların siper ederek yürüdü. Ezer silahla, panzere, kurşuna rağmen, halk hakkını arayarak gücünü gösterdi.

Burjuvazi ise yine her zamanki gibi atıp tutmaya devam etti. Halkın arasına giren provokatörlerin meydanı kana bulayıp, halkı tehlikeye attığını, halkın malını talan edip yakıp-yıkıp milyarlarca zarar verip gittiğini söyledi. Halkın arasına giren asıl provokatörler, onların sivil polisi idi. Asıl provokatörler burjuvazi ve onun mağalarıdır. Orada halk vardı, genceyle, yaşlıyla, kadınıyla, işçisiyle, gecekonduyardan akıp gelen binlerce insanıyla...

Yüzbinler karşısında birşey yapamayan polis, sonra tek tek "insan" avına çıktı. 1 Mayıs günü alanda olup olmadığının bile doğru düzgün bakmadan tutuklamalara giriştiler. Bayanların yollarını kesip, "kaltaklar, oruspular, o zaman yüzbin kişiydiniz, hadi şimdi de bağırınız!" diyerek joplarla ikili-üçlü kümelerle saldırılar yapılar.

Şurası çok açıktır: Herşey eninde sonunda emeğin olacaktır. Şeriatçılar, geri düşünceli tüm faşist yuvalar dağıtılacaktır. Hiçbir güç sel gibi akan emekçi halkın karşısında duramaz. Ne kurşunlar, ne işkenceler, ne infazlar, bizleri yıldıramaz.

Emeğin şanlı gününü kutlamaya gelen şehitlerimiz mücadelemizde yaşayacaktır.

Fırat Baran

Saflar keskinleşiyor

1 Mayıs, geleceği müjdeleyen, burjuvaziyi korkutan gündür. 1 Mayıs heyecanını 2 ay öncesinden yaşıyorduk ve işçi, emekçi de aynı heyecanı yaşıyordu. Fakat dikkatimizi çeken bir olay vardı. Bazı sendikalar, 1 Mayıs'ı gerçek özünden çıkartıp, içini boşaltmak istiyorlardı. Hatta bazı sendika bürokratları, 1 Mayıs'ı kutlamayacaklarını da söylediler. Biz şunu çok iyi anlıyoruz ki, bundan böyle daha örgütlü ve daha disiplinli olmanız gerekir.

Bursa'dan otobüslerle Kadıköy'e vardığımızda disiplin, kararlılık ilk göze çarpan şeydi. 200 bin civarında insan mitingde vardı, meydan kıpkızıl olmuştu. Resmi ve sivil polisler ateş ettiklerinde, kimse alanı terk etmedi. Yeniden yeniden toplanıldı. Küçük çocuklar bile oradan ayrılmak istemiyordu. Tabii o arada yanlışlar da yapıldı. Olaydan sonra, sorunun özü gizlenmeye çalışılsa da, o öz olduğu gibi ortada duruyor. Artık kimse açlık, sömür, zulüm karşısında el el üstünde durup, kadere teslim olmak istemiyor. Birşeylerin değişme zamanının yaklaştığına inanıyor.

Artık saflar keskinleşiyor. Ne yapacağımızı bilmek zorundayız. Örgütlülüğümüzü daha sağlam hale getirmeliyiz.

Kartal Şahin

Hava işçiden-ezilenden yana esiyor

1996 1 Mayıs'ı, ülke ortamının ne yana gideceğini gösterdi ve devrimci güçlerin daha kararlı tutum sergilemeleri gerektiğini ikaz etti.

Işçi sınıfı ve tüm ezilenlerin, kendilerini ezen, sömüren bu kokuşmuş düzene karşı, devrim uğrunda mücadeleleri farklı bir renge bürünmüştür artık. Burjuvazi ve cellatları ülkeyi yönetmekte zorlanıyor. Yöneteme krizi ilerleyerek devam ediyor. Ülke ortamı işçi sınıfına, halk saflarına, devrimcilere bakıyor.

1 MAYIS, bu anlamda önemli toplumsal-devrimci bir gelenektir. Dünya işçi sınıfı ve komünist hareketi her 1 Mayıs'ı ülke ve enternasyonal alanda sınıf savaşımının bir mücadele etabı olarak değerlendirir. 1 Mayıs, bu nedenle yalnız bir yıldönümü değil, sürmekte olan sınıf savaşımı süreciyle iç içe bir mücadele barikatıdır. 1 Mayıs her dönem, karşıt sınıfların birbirlerine karşı nasıl mevzilendiklerini de gösterir. İşçi sınıfı ve devrimci hareket her 1 Mayıs'ta kavgaya hazırlığını sunarken, önündeki devrimci süreç için gücünü ve yapılanmasını gözden geçirir, yanlışlardan, eksiklerden anırır. Bu yönüyle de 1 Mayıs'lar bir prova özelliği taşır.

1996 1 Mayıs'ı da tüm bu özellikleri sergiledi. Yükselmekte olan devrimci dalga (ortamın giderek devrimcileşen yapısı) üzerinden, halk sınıflarına, devrimci harekete, bu dalgaın giderek yükseleceğini, saldırıların artacağını ama olanakların da artacağını, devrimci karşıt kavya savaşımının yükseleceğini haber etti. Ülke ortamının ne yana gideceğini gösterdi ve devrimci güçlerin daha kararlı tutum sergilemeleri gerektiğini ikaz etti.

Bu yılki 1 Mayıs, son 15 yılın en yığınsal etkinliği oldu. Ülkede yükselen devrimci dalgaya uygun olarak, biraz daha kızıştı. Ülkenin bir çok ilinde gerçekleştirilen anımlarla birlikte, belirleyici bir ağırlığı olan İstanbul'daki 1 Mayıs, birlik, mücadele ve dayanışmanın, kararlılığın sergilendiği önemli bir etkinlik oldu. 200 bine yakın işçinin, emekçinin, devrimcinin katılımıyla gerçekleşen bu 1 Mayıs, burjuvazi ve onun memurlarını 1 Mayıs öncesinden tedirgin etmeye başlamıştı. Bu korkuları, daha yürüyüş başlamadan, polisin ateş açıp 2 devrimciyi katledip, birçoğunu yaralamasıyla kendini açık etti. Şimdi, tüm hükümet erkanının, medyanın, tüm gericilerin ve hatta işçi sınıfı içindeki burjuva sözcüsü kimi sendika bürokratlarının (Rıdvan Budak vb.) meydana gelen olayları çarpıtarak, devrimcilere fatura etme çabaları da düzeni kurtaramaz.

Bu 1 Mayıs ta kana bulandı. Dünyada ve Türkiye'de 1 Mayıs'ları kim kana buladıysa, bu 1 Mayıs'ı da yine onlar kana buladı: Düzenin gizli-açık eli silahlı cellatları... Katiller, şimdi bu durumu çarpıtarak, olayı devrimcilere maletmeye çalışıyorlar.

1 Mayıs yaklaşırken, kurtuluşu işçi sınıfının devrim mücadelesinde gören güçler yoğun hazırlıklara girişmişlerdi. Devrimci kesimler buna hazırlanıyordu. İşçiler, öğrenciler, Kürtler, Aleviler, ve diğer azınlıklar 1 Mayıs'a hazırlanıyorlardı. Daha baştan kendini gösteren devlet baskısı ve yasakçı anlayışın yanı sıra kimi sendika bürokratları da, işçileri 1 Mayıs'a taşımama çabası sergilediler. Yığınsal geçen bu 1 Mayıs'ta, etkinliğe katılan sendikaların ve sendika flaması altında yürüyüşlerin sayısının azlığı işte bu çabanın sonucudur. Bu çabalara rağmen, 1 Mayıs, başta devrimci örgütler olmak üzere, çeşitli kesimlerden gerçekleştirilen katılımlarla yığınsal, coşku- lu ve devrimci içeriğe uygun bir biçimde başlayıp devam etti.

Katılan tüm güçler 1 Mayıs'ı, 1 Mayıs'a,

işçiye, devrimciye, komüniste uygun bir terbiye, coşku ve kararlılıkla kutlama eğilimindeydiler. Yaklaşan devrimci duruma hazırlıklı olma duyarlılığıyla Kadıköy belediyesi etrafına toplanan kitle, belgilerini haykırıp, flamaları- bayraklarını sallayarak yürüyordu, yürümek istiyordu. 1 Mayıs'ı hiç te "bahar bayramı" havasında geçiştirmeye niyetli değildi.

Daha sabah saatlerinde polisin saldırısı başladı. Alana girmek isteyen bir kortejin polisçe engellenmek istenmesi ve kitlenin buna direnmesi üzerine polis silaha sarıldı. Kahpece kurşunlamaya başladı. İki devrimcinin öldüğü ve 10 kadar kişinin yaralandığı bu ilk saldırıda oradaki polis gücü devrimci tarafından taşla-sopayla bastırılıp püskürtüldü. Daha sonra değişik zamanlarda, çeşitli güzergahlarda polisin tahrikçi tutumu sürdü, ama her defasında bastırıldı. Kitlenin cesareti ve kararlılığı artarak devam etti. Kadıköy meydanına yürüyüş başladığında, adeta sel gibi insan akıyordu.

Katılımın yığınsallığı, coşkusu, kararlılığı ve savaşkan tavır sistemin güçlerini öylesine tedirgin etmiş olmalı ki, polis hincini alanda çıkarmak istedi. Ve yine saldırı başladı. Polisin silahından kalabalık üzerine kurşunlar yağmaya başladı. Devrimci güçler bu saldırıya da kararlılıkla püskürtmeye yöneldiler. İşçilere-devrimcilere isabet eden polis kurşunları bardağı taşırmıştı. Hemen oradaki polis gücü ablukaya alınıp saldırının şiddetli bir yanıtı verildi. Saldırıların cevapsız kalmaması gerektiğine inanan güçler o bölgeyi polisten temizlediler. Görüldüğü üzere bazı eylem ve gösterilerde polisin saldırı ve ateşinden kaçıp geri çekilen kitle yok artık. Saldırıya saldırıyla yanıt veren, hesap soran bir kitle var. Ve bu tutum giderek birçok devrimci örgüte, devrimcilere, işçilere mal oluyor.

Kor-ku-yor-lar! Gücümüzden, militanlığımızdan, kararlılığımızdan korkuyorlar! Haklılığımızdan korkuyorlar! İçine girdiğimiz devrimci mücadelenin yükseliş döneminin sonuca ulaşmasından korkuyorlar!.. Halka, işçiye, devrimciye, öğrenciye saldırıların bir faturası olmalı.

Suç Ortağı İçrenç Basın Kendileri de birer sermaye kuruluşu olan sözlü-yazılı basın, olayları çarpıtmakta, halka karşı suç işlemektedir. Halk düşmanı büyük basın kuruluşları gelişmeleri ters-yüz etmede birbirleriyle yarışıyorlar adeta. Bu, kirli basındır. Çıkarı bu düzene sıkı sıkıya bağlıdır. Bakın bazı manşetlere: "Yakıtlar, Yıkıtlar...", "Üzerlerini aratmadılar", "Kalabalık arasına... örgüt mensupları karıştı", "polis ateş açmak zorunda kaldı", "binlar insan olamaz. Bu canilerin tek tek bulunarak cezalandırılmasını istiyoruz".

Burjuva basın, "yakıtlar, yıkıtlar" derken, ne oluyor da, böyle oluyor, bunu anlatmıyor. İnsanların öldürülmesinden söz etmiyor. "Üzerlerini aratmadılar" diyor. Ama polis, üzerlerini ararken tahrik ediyor, hakaret ediyor, tehdit ediyor. Flamaları topluyor. Daha sonra rahatça insan öldürmek için, kitleyi tam savunmasız bırakmak için üzerlerini arıyor. Üzerinde silah olmadığından emin olduğunda, rahatça devrimci kanı dökmüyor mu? Ya silahlıysa diye ürküyor. Ya silahlıysa!..

Kalabalık arasına örgüt mensupları karışmış(mış). Oysa bu 1 Mayıs'ta "kalabalığın" kendisini örgüt dediği, devrimci örgütler, devrimci oluşturuyordu. Sonra "örgütler", devrimci kimin arasına girmiyormuş? İşçi devrimci yan yana, iç içe

dayanışmada bulunuyor. Yalnızca polisin içine girdiği kalabalıkta kan dökülüyor. Çarpıtmanın, ahlaksızlığın sınırı olmuyor yani. "Polis ateş açmak zorunda kalmış"! Ve Hürriyet gazetesi, "devrimcilerin cezalandırılması" yolundaki kendi niyetini halka maletmeye çalışıyor.

Bu halk düşmanı burjuva basın, "yakıtlar, yıkıtlar" diyerek, üç insanın (devrimcinin) öldürülmesini de onaylamış oluyorlar. Yakılan yıkılan, çoğu banka ve büyük mağaza olan (Vakko, Beymen vb.) burjuva sermaye odaklarıdır. İşçilerin, devrimcilerin öldürülmesine onay veren burjuva iş merkezleridir. Ama bundan böyle işçimiz, devrimimiz, öğrenci gençliğimiz kendini öldürmeyecektir. Susmayacaktır. Bunun için ne gerekiyorsa onu yapacaktır.

Burjuva basın, insanları öldüren polisleri değil, kendilerini bu saldırıdan koruyanları "cani" olarak gösteriyor. Bugüne kadar görülmedi mi? 1 Mayıs'ları kana bulayan "yasa dışı örgütler" mi, yoksa polis mi, MİT mi, kontroller mi, faşistler mi?

Bakın, devletin başı S. Demirel ne diyor: "Herkes söylüyor ki, kanunların içinde kalarak haklarınızı kullanın, bunu kana dönüştürmeyin." Alanı kana dönüştüren kim? Sormak lazım, insanlara kurşun sıkmak, yalnızca polise tanıdığınız, "kanunların içinde kalarak haklarını kullanma hakkı" kapsamında mıdır?

Peki, işçi sınıfı içindeki, işçi sırtındaki sendika bürokratlarına ne oluyor? İşçi örgütü olan sendikaların başına oturup, işçi sınıfına ve onun devrimci yapısına, devrim davasına ters, işçiye yabancı bu dil ihanet değil de nedir?

Birkaç örnekle bu gibileri biraz daha yakından tanıyalım. Kemal Daysal (DİSK genel sekreteri ve eylem komitesi başkanı), "Biz kutladık. Ama işçi olmayan kimi grupların, adeta provakasyona varan olayları bizleri üzmüştür." (2.5.1996 Demokrasi) Evet sayın Daysal, polis katliamına karşı

koymak, direnmek bir bu düzenin sahiplerini, bir de sizin gibileri üzmüştür.

Rıdvan Budak (Disk genel başkanı): "Bugünkü olaylar işçiyle, emekle, alınteriyle hiç ilgisi olmayanların çıkardığı olaylar. Biz seneye mümkün olduğu kadar çalışan, üretimde görev yapan ve bunun sorumluluğunu taşıyan arkadaşlarımızla, işçilerle birlikte 1 Mayıs'ı kutlayacağız." Budak Bey, işçi sınıfının senin gibileri işçi hareketinden budamasına fazla zaman kalmadı. Seneye 1 Mayıs'ı kimlerle kutlayacağını bırak, bu 1 Mayıs'a kaç işçi getirdin?

Bir sözümüz de Sayın Bayram Meral'e. Türk-İş işçinin en büyük örgütüdür. Türk-İş'in birliği-bütünlüğü, büyüklüğü işçi sınıfının dili-kulağı olmaktan, işçi sınıfının militanlığından, sınıf güdülerinden, sınıf için çalışmaktan, işçi demokrasisinden, disiplininden geçer. Militan-yığınsal Ağustos-Ekim işçi mitinglerini, hem de yollarda coplanma pahasına, sizin genel başkanı olduğunuz Türk-İş gerçekleştirmedi mi? Bu Türk-İş değil miydi hükümeti düşüren, ona güvenoyu aldırılmayan? Bu meclis, bu hükümet değil miydi işçiye açlığa terkeden? "Yüce meclis" dediğiniz yerde burjuva vekillerden saldırı sataşma size yapılmamış mıydı? Türk-İş'in başındasınız, Türk-İş üyeleri gibi, sınıf dileklerini dile getirin.

Devrimci durum yaklaşıyor. Ülkede soldan, emekten yana esen devrimci rüzgar giderek hızlanıyor. Haksızlığa, baskıya, sömürüye, adaletsizliğe uğrayan halk, işçi sınıfı, devrimci hareket kabına sığmıyor. Taşacak. Taşınca, gür bir şekilde burjuva düzeni haşlayarak düzgün bir doğrultuya kanallize olmasını istiyor. Karşı-saldırıları, faşist saldırıları, karşı-devrim de hazırlanarak yaklaşıyor. Ortamı kendi çıkarına "çözmek" istiyor. Buna izin vermeyeceğiz! Hükümet ha düştü, ha düşecek. "Darbe olur" diyorlar. Darbe değil, DEVRİM olsun!

Utku Dönmez

■ Aylık dergi. ■ Sahibi: Genel Ajans Ltd. Şti. adına İsmail Yıldırım ■ Sorumlu yazı işleri müdürü: Cemal Küçükşahin ■ Merkez yönetim bürosu: Piyerloti Cad. No:17/4, Çemberlitaş, İstanbul. Tel:0212-516 84 64 ■ Temsilcilikler: ■ Gaziosmanpaşa: Ayhan Yöle, Zübeyde Hanım Mah. Sultan İşhanı, No:4/2, Dörtöyl Tel:0212-536 96 01 ■ Halkalı: Devrim Çilekeş Gültepe Mah. Barbaros. No: 28/B ■ Kartal: Niyazi Şahin, Hamam Sok. İdeal İşmerkezi, No:4/4 Tel:0216-353 57 25 ■ Okmeydanı: Neşe Çolakoglu, Piyalepaşa Mah. Piyalepaşa Cad. No:148 Kat:2 Tel:0212-250 9338 ■ Tuzla: Ahmet Karataş, Yayla Mah. Hatboyu Cad. Yıldız Sok. No:6 ■ Adana: Ali Güneşer, PTT Evleri, 1233/6 Sok. No:26, Yürüğüç Tel:0322-329 61 02 ■ Adıyaman-Gölbaşı: Niyazi Arslan, Asfalt Cad. Tam Elektronik, No:84/6, Gölbaşı ■ Bursa: Ender Can Genç, Çakır Hamam Temiz Cad. Sümen İşhanı, No:39/3 Tel:0224-223 76 56 ■ İzmir: Ahmet Süzük 6418 Sok. No: 6/1 TEL: 362 93 19 Şemikler ■ İzmit: Muradiye Yılmaz, Fethiye Cad. Salim Efendi Sok. Alcmard İş Merkezi No:4 Tel:0262-324 03 74 ■ Manisa: Rıza Hoşgökşen, Akgedik Köyü Tel:0236-246 92 43 ■ Salihli: Tacettin Demir, Seyrantepe Mah. İnönü Cad. No:93 ■ Turgutlu: Akın Karayigit, Altay Mah. Akgün Sok. No:6 ■ Zile: Sadık Çıkrıkçıoğlu, Uzun Çarşı, Galeri Sok. No:6 Tel:0356-327 34 71 ■ Zonguldak: Ali Arı, Nizam Cad. Uzuncarşı, No:406 Tel:0372-323 33 37 ■ Avrupa Genel Temsilcilik: Murtaza Dersimli, P.O.Box 1822, Londra N1, İngiltere. ■ Diğer yurtdışı temsilcilikleri: ■ Fransa: Şanver Şen, c/o 37 Rue d'Hauteville Paris 75010. ■ Almanya-Frankfurt: Şirin Günel, Berliner Str. 5, 6236 Escham ■ Almanya-Münih: Hikmet Yalçın, Lessing Str. 41, 85757 Karlsruhe. ■ İsviçre: Ahmet Kısa, 7 Rue de Lancy, 1227 Carouge, Cenevre. ■ Avustralya: Eyüp Aydoğmuş, P.O.Box 5072, University of Canberra ■ Hollanda: Hüseyin Keleş, Bart Venhallenplein 72, 3122 TD Schiedam ■ Rusya: Yevgeni Paşintsev, 29-2-215 General Belov St. Moscow 115563 ■ Basım öncesi hazırlık: Genel Ajans. ■ Baskı: İhca ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme/kısaltma hakkı dergimize aittir. Hiçbir yazı geri verilmaz. ■ Yıllık abone bedelleri: Yurtiçi: 500 000TL, İngiltere: 17 Sterlin, Almanya: 120 DM, Fransa: 300 FF, Hollanda: 90 HFL, İsviçre 100 SFr, Amerika 80 \$, Avustralya: 80 \$. ■ Havaleler: Onuç Çoban Posta Çeki Hesap No:1054015

Disk, emperyalistleşmek isteyen teknelci sermayenin işbirlikçi sosyal-emperyalist emek örgütüdür

Arif Dalmaz

Bu yazı, elimize ulaşan *İşçinin Sesi*'nin
437. sayısından alınmıştır.

Türkiye Komünist Partisi'nde ortaya çıkan, oportünist devrimci ayrışımında, ayrılık noktalarından bir tanesi de sendikal birlik konusuydu. TKP'deki bu ayrışımında Marksist- Leninistler, birçok konudaki bilimsel, devrimci görüşlerini korkmadan, birçok alanda soyutlanmak, yalnız kalmak pahasına, ölüm de dahil olmak üzere hiçbir şeye aldırmandan dile getirdiler.

Hepimizin bildiği gibi, oportünizmin yenilmeden burjuvazi yenilemez. Parti içindeki komünistler, daha o gün, oportünistlerin sınıf işbirlikçisi, uzlaşmacı, sınıfa ve devrime inanmayan güçler olduğunu kararlı bir şekilde dile getirdiler. Yaşam, Disk ve sendikal birlik konusundaki görüşlerimizin doğru olduğunu gösterdi.

Biz ne söyledik?

Sendikal birlik dedik. Marks'tan, Lenin'den, Engels'den yüzlerce alıntı yaptık. Yüzlerce yazı yazdık. Bu konuda kitaplar yazdık. Sınıfın gönülünü kazandık. Sendika bürokratlarının, sınıf içerisinde oportünizmin nesnel temelini oluşturan işçi aristokrasisinin tepkisini çektik.

Aşağıdaki alıntıyı defalarca yayınladık ve bir kez daha yayınlıyoruz:

"İşçilerin tek toplumsal gücü, onların sayısıdır. Bununla birlikte, sayısal güç, bölünmüşlük yüzünden kırıılır. İşçilerin bölünmüşlüğü, parçalanmışlığı onların birbirleriyle kaçınılmaz rekabeti tarafından yaratılır ve sürdürülür.

"Sendikalar aslında, kendilerini hiç değilse saf kölelik koşullarının üstüne çıkarabilecek sözleşme koşullarını elde edebilmek için, bu rekabeti kaldırmak veya en azından kontrol altına almak üzere işçilerin kendiliğinden girişimleriyle ortaya çıktılar. Dolayısıyla, sendikaların acil hedefi, günlük ihtiyaçlarıyla, sermayenin durdurak bilmeyen saldırılarını engellemeye yö-

nelik uzlaşmalarla yani tek kelimeyle, ücret ve çalışma süresi sorunlarıyla sınırlıydı. Sendikaların bu faaliyeti, yalnızca meşru değil, aynı zamanda gereklidir. Mevcut üretimi sistemi sürdürdükçe de onsuz yapılamaz. Üstelik, tam tersine, sendikaların kurulması ve bir- birleriyle birleştirilmesi bütün ülkelerde yaygınlaştırılmalıdır." (Marks-Engels, *Toplu Yapılar*, İng. c:2, s.82)

Marks, iki önemli noktanın altını çiziyor. Birincisi, işçilerin bölünmüşlüğü ve parçalanmışlığı işçiler arasında rekabet yaratır diyor. İkincisi, burjuvazinin durdurak bilmeyen saldırılarına karşı sendikaların birleştirilmesi bütün ülkelerde yaygınlaştırılmalıdır diyor.

Hele hele, Lenin'in sendikalarla ilgili söylediklerini yorulmadan, defalarca söyledik, yazdık, anlattık.

"Komünistler sendikaları bölüp parçalamazlar, komünistler büyük sendikalardan yanadırlar, sendikaları dürtüklemeyi, er veya geç sendikaların komünistlerden yana olacağını bilirler."

Bütün yazılı belgelerde, 1980 Leninçiler Konferansı dahil, tüm konferanslar, kongreler ve merkez yayın organının bütün sayılarında komünistler, sendikalar konusundaki Marksist tutumu sergilediler.

Disk'in, Olağanüstü Kongresi'yle, şu anda varmış olduğu bu süreç, bizim beklediğimiz, ulaşması gerektiği bir süreçtir. Bundan başka da bir yere ulaşamazdı.

Ama ikinci bir yol vardı. Bunu, komünistler olarak, inatçı ve kararlı bir şekilde kimseden çekinmeden söyledik. Tabii ki, doğru sınıf tutumunu, sınıfa inanan komünistler savunur ve uygular. Sınıfa, sosyalizme, devrime inanan, dünyanın oportünistleri bugünün sosyal emperyalistlerinden sınıf

tutumunu beklemek horozdan yumurta beklemektir. Yazılı belgeler ortadadır. Sendikal birlik dedik. Sendikal birlik Türk-İş'de olmalıdır dedik. Disk, tüm mal varlıklarıyla, pazarlıksız, hiç çekilmeden Türk-İş'e katılmalıdır dedik. Yaklaşımımızı her yerde, yürekli bir şekilde söyledik.

Buradan geriye giderek, o günkü nesnel ortamı ve psikolojiyi de dikkate alarak, komünistlerin neler dediklerine bir bakalım. Leninciler Konferansı'nda sendikalarla ilgili neler söylemişiz:

"TKP Leninciler Konferansı, ... işçi sınıfı hareketinde sendikal birliğin sağlanmasını ve bu amaçla sendikal birliğin önünde duran her türlü engelle karşı sürekli savaş verilmesini tutumunun özü olarak belirler." (*Türkiye Komünist Partisi Leninciler Konferansı Kararları 1980*, s.45) O yıllarda bunları söylemek çok zordu. Leninciler, zor koşullardan yılmadan, tarihsel sorumlulukları temelinde, sendikal birlik konusundaki görüşlerini ve olması gereken tutumu vurguladılar.

İlk başta sendikal birlik diyoruz. Disk'e, hiçbir zaman, sınıf sendikacılığı yapıp demiyoruz. Pembe sendika diyoruz. Tabii o gün pembe olan Disk, şimdi kavun sarısı oldu. "...işçi sınıfı adına konuşan ama gerçekten küçük burjuva görüşleri sendikalara taşıyan oportünizmdir, yani pembe sendikacılıktır." (agy, s.44)

Yıl 1981. Faşizm yılları. Türkiye Komünist Partisi İkinci Leninciler Konferansı'nda neler söylemişiz şimdi onlara bakalım:

"Komünistler, sendikal birliği gözetirler. İşçilerin büyük sendikalarda toplanmasından yanadırlar. Sarı yöneticileri devirme olanakları varken, devrimci durum bu olanakları daha da arttırmışken, tabanı olmayan küçük

sendikalar kurmak, işçileri buraya çağırmak, öncü devrimci işçilerle yığınları birbirinden koparmıştır." (*Türkiye Komünist Partisi II.Leninciler Konferansı 1981 Kararları*, s.55)

"Komünistler, sendikal birlikten yanadır. Ama yaşamının acı bir şakası gibi bugün faşistleştirilen bir devletin parçası yapılmaya çalışılan Türk-İş, tek sendika olarak karşımıza çıkıyor. Bu istenen bir durum değildir. Disk'in kapatılması yoluyla, sendika seçme özgürlüğünü kaldırarak gerçekleştirilmeye çalışılan zorla birleşmeye karşı sesimizi yükselteceğiz." (agy, s.60)

Burada da, dikkat edersek, sendikal birlikten bahsediyoruz. Sendikal birliğin zora dayalı olmamasını, gönüllü olması gerektiğinin altını çiziyoruz.

Şimdi de 5.Kongre'de (1985), sendikalarla ilgili, neler söylemişiz onlara bakalım:

"Disk davası büyük bir haksızlıktır. Bu sergilenmeli ve yargılananların sendikal alanda yeniden görev alabilmeleri garantilenmelidir.

"İsteddiği sendikayı kurmak ve istediği sendikacıları göreve getirmek işçi sınıfımızın en doğal hakkıdır. Bu hak onu gaspedenlerin elinden kopartılıp alınmalı, ancak Disk'i yeniden kurma yönünde kullanılmamalıdır. Disk'in bayraklaştırdığı devrimci sendikal savaşım gelenekleri Türk-İş içinde canlandırılmalı ve Türk-İş'e egemen kılınmalıdır." (*Türkiye Komünist Partisi 5(1).Kongre 1985 Belgeler*, s.69)

"Bugün iş yasalarını parçalayacak, sendikal savaşımın önünü açacak doğrultuda her çıkış büyük önem taşıyor ve böyle her çıkışa dayanışma göstermek bir görevdir. Ancak böyle çıkışlar yapmak için daha iyi örgütsel seçeneği Türk-İş'in dışında arama eğilimine karşı durmak gereklidir. Tam tersine, böyle çıkışların Türk-İş içinden kaynaklanması ve Türk-İş'in bunlara sahip çıkmaya zorlanması, iş yasalarıyla ve sendikal savaşımın önündeki öteki engellerle birlikte, Türk-İş'in, yıllardır hak etmediği bir sendikal konumu tutan

Yaşam, komünistlerin sendikalarla ilgili söylediklerinin doğruluğunu, oportünistlerin kafasına vura vura gösterdi.

burjuva yönetimini de fırlatıp atmayı kolaylaştırır. Türk-İş dışında daha iyi örgütsel seçenek aramak yerine, Türk-İş'i aradığımızı daha iyi örgütsel seçeneğe dönüştürmek en kestirme ve genel çıkar açısından en yararlı yoldur." (agy, s.70)

1985 yılında toplanan 5.Kongre'de kabul edilen 4.Program'ın sendikalara ilişkin bölümü ise şöyle:

"Komünistler sendikal birliği gözetirler. İşçilerin büyük sendikalarda toplanmasından yanadırlar. Kapitalizm koşullarında sendikaların bölünmüşlüğü'nün bitmeyeceğini de bilirler.

"Komünistler, sendikalarda, yönetiminde kimin olduğuna bakmadan aktif çalışma yürütür, burjuva görüşlerin işçi sınıfı içinde zehir saçmasını önlemek için savaşırlar. Ücretli kölelik sistemi yıkılmadan hiçbir sendikal istemin kalıcı olarak elde edilemeyeceğini anlatırlar. Tüm ekonomik, sendikal ve demokratik istemlerini ana göreve bağlarlar." (Türkiye Komünist Partisi Program 1985, s.81)

Son olarak da, sendikal birlik konusunda, R.Yürükoğlu yoldaşın "Bugün Türk-İş'ten Yana Kesmeyen Bıçak Burjuvaziden Yana Keser" yazısından bir alıntı yapmak istiyorum.

"Gerektiği yerde Türk-İş'i eleştiriyoruz fakat Türk-İş'in güçlenmesi için çalışıyoruz, işçi sınıfına birliği öğretiyoruz, birliği geliştiriyoruz. Her eleştirimizin ardına bir alması getiriyoruz. 'Türk-İş 1 Mayıs'ı kutlamalıdır' diyoruz, 1 Mayıs'ı kutlamaması yanlıştır diyoruz. Bu eleştiridir. Öte yanda, alması sunmak da birliği sağlayıcı yöndür. Öteki çeşit eleştiri, dışardan, düşmanca eleştiridir. Oysa Türkiye'nin sendikal örgütü Türk-İş'tir. Eleştiri Türk-İş içinde, alması Türk-İş içinde. (İşçinin Sesi, sayı 331, 17 Haziran 1987, s.4)

Disk'in bugünkü geldiği yer, komünistler tarafından, çok iyi değerlendirilmek zorundadır. Disk'in, kurulduğu günden bugüne kadar, gelmiş olduğu bir siyasal çizgi vardır. Olağanüstü Kongre ile çizgisi daha açık bir şekilde netleşmiştir. Bugün, Disk'in önündeki devrimci kelimesi sendikaların yöneticilerine ağır gelmektedir. Devrimci kelimesi Disk'e yakışmıyor. Evet, Disk güzel şeyler yapmıştır. Ama onlar geçmişte kaldı. Disk devrimci falan değildir. Disk'in çağdaş sendikacılık, üretimden sorumlu sendikacılık, Gümrük Birliği, Avrupa Topluluğu, Avrupa ülkelerindeki demokrasi vs. anlayışları burjuva görüşlerdir. Bunların devrimcilikle uzaktan yakından ilişkisi yoktur.

Son Olağanüstü Kongre'si, Disk'in sınıfsal konumunu, burjuvazi için tuttuğu yeri ortaya koymuştur. Bu, bizce şaşırtıcı bir durum değildir. Disk bugün, tekeli sermayenin emperyalistleşme gayretlerine yardımcı olan, yıllar önceden içinde varolan oportünizmin sosyal emperyalizme olgunlaştığı, işbirlikçi emek örgütüdür.

Disk yanlısına, uzaktan ya da yakından, birçok siyasal akım bulaşmıştır. Bu yanlışlıkta payları vardır.

Oportünizmden arınmak yarım yamalak yıkanmakla olmaz. Göbektaşlı, içerisi sıcak bir hamamda iyice terleyip, güzelce keselenmekten geçer. Yoksa Lenin'in söylediği gibi "Azıcık oportünistlik azıcık gebeliğe benzer".

Bir kere şunun altını iyice çizmek gerek: Komünistler sendikal birlikten yanadır. Sendikaların yönetiminde kimin olduğuna bakmadan çalışma yürütürler. Sendikaları bölüp parçalamazlar. Burjuvazi sendikal rekabeti körükler. Daha iyi sömürmesi için işçileri bölüp, parçalaması gereklidir. Komünistler rekabetten yana değildir. Marks'ın ve Lenin'in defalarca söyledikleri gibi, sendikal birlik konusunun önünde durmak sınıf düşmanlığıdır.

İlk başta, Disk'in kurulması yanlıştır. O günkü koşullar ne olursa olsun, niyet ne olursa olsun durum değişmez. Sonuçta işçilerin sendikal birliği parçalanmıştır. Sendikal konuda anti-Marksist, anti-Leninist bir durum ortaya çıkmıştır. Bugünkü Türk-İş'in yapmış olduğu militan eylemler, o günkü Disk'in yapmış olduğu eylemlerden daha mı geridir. Nisan eylemleri, Zonguldak eylemleri, barikatları aşarak yapmış oldukları Kızılay eylemleri militan, kararlı eylemlerdir. O halde, işçileri bölüp parçalamaya, burjuvazinin değerimine su taşımaya ne gerek var.

Tekrar açılması ve bağımsız bir sendika olarak örgütlenmesi ise daha canice, hatta haince bir yanlıştır. Sınıfa, devrime, sosyalizme bağlı namuslu bir insan bunun dışında bir şey düşünemez.

İşçi sınıfının kurtuluşu birliğinden geçiyor

Disk'in örgütlenmesi, büyümesi için çalışmak "bilerek ya da bilmeden" sınıf düşmanlığıdır. Devrim ve sosyalizm için zaman kaybetmektir.

Komünistlerin görevi, inatçı ve kararlı bir şekilde, Disk'in örgütlenmesine yardımcı olmamaktır. Disk'in örgütlü olduğu işyerlerindeki işçilere de, Disk yöneticilerinin, son kongre kararlarında da görüldüğü gibi, tekeli sermayenin emperyalistleşme gayretlerine yardımcı olan sosyal-emperyalist bir emek örgütü olduğunun propagandasını yapmaktır. Disk'li işçilerin, bölücü ve işbirlikçi örgütlerini terk ederek, Türk-İş bünyesinde sendikal birliği sağlamak için mücadele etmeleri, ısrarlı bir şekilde, vurgulanmalıdır.

Bugün, işçi sınıfımızın önünde birliğe engel olan Disk ve Hak-İş'e karşı mücadele önemli bir görevdir. Türk-İş'te sendikal birlik ertelenemez. Sınıf sendikacılığının ilkeleri Türk-İş içerisinde yükseltmek zorundadır. Disk'i sınıf sendikası yapma girişimleri, sınıfın sendikal birliğini parçalamaktır. Zaman kaybetmektir. Sendikal rekabetle işçi sınıfımızı yormaktır.

Türk-İş'i sınıf sendikası yapmak, örgütsüz işyerlerini örgütleyip sınıfın örgütlü gücünü arttırmak, Disk ve Hak-İş'in örgütlülüğünü bitirmek için gayret sarfetmek sınıfa ve sosyalizme bağlılığın ifadesidir.

Türk-İş'in son kongresindeki önemli gelişme, sınıfın sınıf sendikası istemesidir. Engels'in dediği gibi, "emekçiler doğal olarak siyasetçidir". İşçi sınıfımız küçük sendikalara inanmıyor. Kurtuluşunun büyük sendikalarda olacağını, sendikal birliğin önemini Disk ve Hak-İş'i güçlendirmemekle gösterdi.

Bugünkü görev, tüm gücümüzle, Türk-İş'i sınıf sendikası yapmaktır. ●

SSK işçilere devredilmelidir

İşçilerin alınterleri ile kurulan bu kurum ancak ve ancak kendi ellerine,

Seyit Rıza Güven

Gelen her hükümet sınıfsal niyetini unutmuyor. Olacak şey de değil ya! Kendilerini yağlayıp, ballayıp hep yedeklerini de ring kenarında hazırlayarak, biz işçilere saldırıyorlar. Bakın DYP-SHP liberal hareketinin G.S.S (Genel Sağlık Sigortası) adı altında planladığı ancak kotarınmadığı SSK'yı yok etme planı, bu kez değişik şekillerde ANAP-DYP hilafeti tarafından getiriliyor. Yıllardır, "SSK battı, batıyor, iş yapamıyor" gibi propagandalarla milyonların bilincine seslenen burjuvazi, bu saldırılarını yeni bir temelde taçlandırıp, SSK'yı topyekün bitirme niyetinde. SSK'daki gidişin faturasını işçiye, emekliye kesiyorlar.

Kuruluş olarak SSK'nın varlığının tartışılmaz yararı olduğu gün gibi açıktır. Onlara fazlalık gelen bu kurumun, günün ihtiyaçlarına cevap verir şekilde "kurtarılması", bu kurumun ortadan kaldırılması ile değil, geliştirilmesi ile söz konusu olabilir. SSK'nın kurtarılmasının tek ve biricik yolu, devlet ve özel sektör aralıklarından SSK'yı ayırarak demokratikleşmesi, kısacası biz işçilere devredilmesidir.

Saldırıda neler var?

Bu değişiklikleri sunarlarken, tam göz boyamaca olan bir takım "iyileştirme" maddeleri de eklenmiş. Toplu sözleşmelerde olduğu gibi, "dana ücretleri" dediğimiz analık, ilim, temizlik (havlu, sabun gibi) yardımları biraz yükseltilmiş. Böylece sorun çıkmaması bekleniyor. Örneğin tasarinın 2. maddesine göre, kurumdaki aylık alan kadınların ya da aylık alan erkek sigortalıların, eşlerinin analığı halinde, bu kişiler de analık yardımından yararlanabileceklerdir.

506 sayılı, 2925 sayılı, 4792 sayılı sosyal sigortalar kurumu kanunun ve 150 sayılı genel kadro ve usulu hakkında konu bölümünde karamamenin, ek cetvellerinde düşünülen değişikliklerin bazıları şunlardır.

*1- Sigortalıların, iş kazaları ve meslek hastalıkları sigortası kapsamı dışındaki hastalıklarda, SSK sağlık yardımlarından (muayene ve tedavi) istifadesi için, hastalığın anlaşıldığı tarihten 180 gün önce hastalık sigortası primi ödenmiş olması şart getirilmiştir. Yürürlükteki durumda böyle bir zorunluluk yoktur. İşçi bugün sigortalı olsa dahi, yarın hizmetlerden yararlanabilmektedir.

2- Maluliyet sigortasından yararlanmak için günümüzdeki uygulamada iki koşul vardır. Bunlardan birincisi; 1800 gün prim ödemek, ikincisi; en az 5

yıldan beri sigortalı olup, her yıl içinde en az ortalama 180 gün prim ödemiş olmaktır. Şimdiki durumda ise 2400 gün prim ödemek ya da en az 10 yıldan beri sigortalı olmak ve her yıl için 180 gün prim ödemiş olmak gerekiyor.

3- Yaşlılık aylığı bugün şöyle: a) Erkeklerde en az 25 yıl sigortalı olup 5000 gün prim ödemiş olmak, b) Belirtilen sigortalılık süresini doldurmuşları için 55 yaş ve 5000 gün prim ödemiş olmak ve kadınlarda 50 yaş ve 5000 gün prim ödemiş olmak, c) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş ve 13 yıldan beri sigortalı olup, en az 3600 gün prim ödemiş olmak.

Tasarı yeni şekliyle şöyle: a) Kadınlarda emeklilik yaşı 55 ve 7200 gün prim ödemiş olması gerekiyor. Erkeklerde ise 60 yaş ve 9000 gün prim ödemiş olması gerekiyor. b) Kadınlarda 60 yaş, erkeklerde 65 yaş ve 3800 gün prim ödemiş olmak gerekiyor.

4- Prim ödeme oranları %24'ten %30'a çıkarılmak isteniyor.

5- Ölüm sigortasından yararlanmak için, bugün en az 1800 gün prim ve 5 yıl sigortalı olmak gerekiyordu. Getirilen tasarıda ise, bu durum 10 yıl sigortalı, 3600 gün prim doldurma şartı konuyor.

6- Dokuzuncu maddede yapılan değişikliklerle, prime esas tutulan günlük kazancın üst sınırı sosyal yardım zammının da eklenmesiyle artırılmaktadır. Böylece çıplak ücrete yeni bir kesinti yükü getirilmektedir.

7- İsteğe bağlı sigortayla, topluluk sigortasına tabi olmaların prim oranları %20'den %25'e çıkarılmak isteniyor.

8- Sigortalılardan muayene ücreti alınması söz konusu edilmektedir.

9- İlaç bedelleri oranı yasayla belirlenmişken (%20) bu durumu SSK yönetim kuruluna devredilmektedir.

10- En önemlisi de idari yapıdaki anti-demokratik gelişmelerdir.

12 Eylül öncesi SSK yönetim kurulu, 2 işçi temsilcisi, 1 işçi emeklisi temsilcisi, 1 SSK çalışanı temsilcisi, 2 işveren temsilcisi, 1 çalışma bakanlığı temsilcisi, 1 maliye bakanlığı ve genel müdür olmak üzere 9 kişiydi.

12 Eylül'de bu sayı 1 işçi, 1 işveren ve hükümet tarafından atanan 3 kişi olmak üzere 5 kişiye düşürüldü.

DYP-SHP koalisyonu döneminde bu rakam 1 işçi, 1 işveren, 1 işçi emeklisi temsilcisi ve hükümet tarafından atanan 4 kişi olmak üzere 7 kişiye çıkartıldı.

Dikkat edilirse hükümet, işveren oranı hep artırılırken, işçi ve işçi emeklisi oranı hep yontuluyor. Son tasarıda ise, işçi ve işçi emeklisi sayısı 3'e çıkarılıyor ama oranın işverenden yana artması eğrisi değişmiyor. İşveren

sayısı 2, hükümet temsilcisi sayısı 5'e çıkarılarak 9 kişilik kurul oluşturulmaya çalışıyor. Tehlike bu haliyle kalsa iyi. Bununla birlikte idari, mali özerklik adı altında SSK'nın bürokrasiye ve tekelere arpalık olma sürecinde önemli bir adım olabilecek başkanlık sisteme geçilmek istenmektedir.

Kanun tasarısındaki "başkanlık" hükmü aynen şöyledir:

"Madde 3: Başkanlık; başkan ve iki başkan yardımcısı, sigorta hizmetleri genel müdürü, sağlık hizmetleri genel müdürü, genel müdür yardımcısı ve merkez teşkilatı ile taşrada bölge müdürlükleri, sigorta müdürlükleri sağlık işletmeleri ve diğer sağlık kuruluşlarından oluşur."

Bununla da kalmıyor. SSK başkanı, bakanlık müsteşarı statüsüne yükseltiliyor. SSK hastaneleri sağlık işletmelerine dönüştürülerek özelleştiriliyor ya da bunun adı atılıyor. Ama kimin malını kime özelleştiriyorlar, o belli değil!

Tasarı özellikle şu dört noktada sınıfa saldırdır. Tüm işçilerin başta Türk-İş olmak üzere tüm sendikaların buna tepkiyi yükseltmesi kaçınılmazdır. İdari yapıda ve yetkilendirmede SSK, sermayeye ve bürokrasiye yeni bir temelde peşkeş çekilmektedir.

İkincisi; hantallığı giderici hiçbir demokratik adım atılmadığı için işçilerin kendi ceplerinden toplanan paralarla oluşan bu kurumda muayene olma olanağını ortadan kaldırılmakta ve akşam muayeneleri, özel muayeneler teşvik edilmektedir.

Üçüncüsü, SSK'nın gayri menkulleri sermaye sınıfına peşkeş çekilmektedir.

Dördüncüsü, emeklilik işi için hayal konumuna getirilmektedir.

Biz işçiler açısından durumu nettir. SSK, Türkiye'nin mali meblağı en güçlü kurumlarından biri ve sağlık işletmeleri içinde en başarılı olanlarındandır. Daha da önemlisi, primlerinin tümü işçiler tarafından ödenmekte ancak onlar tarafından yönetilmemektedir. Bu yüzden de yılların getirdiği bir hastalık ve kokuşmuşluk vardır, ancak bunun sorumlusu yine onun nedeni olan bürokrasi ve sermayedir. SSK'nın bu kenelerden kurtulması gerekmektedir.

* Bu bölüm ile ilgili Türk-İş olağanüstü başkanlar kuruluna sunulan (25 Nisan 1995) rapordan ve T. Harb-İş sendikasının "Ssk Reformu" broşüründen yararlanılmıştır.

Yalanlar ve gerçekler

Bu yılın Ocak-Şubat aylarından itibaren yeniden pompalanan yalanlar aynı kaynaklardan çıkıyor. Hükümet-TUSİAD-TİSK üçgeni. "SSK zarar ediyor, 15 yıl prim ödeyip 30-40 yıl alıyorlar" gibi

demagojilerle SSK'nın zarar edişinin nedeni olarak işçileri gösteriyorlar. Şimdi bu iddiaların birkaçına bakalım.

1- "Türkiye bir erken emeklilik cennetidir". YALAN!

Egemen çevrelerin en hızlı başvuru yalanların başındadır. SSK'nın 1994 yılı kendi kaynaklarından derlediği istatistiklerde bile durum bunun tam tersidir. Emekli yaşının 50 olduğu akıld tutulursa, 50 yaşından sonra 65,276 işçinin çalıştığı en kaba hesapta bile görülüyor.

Yaş grupları	Emekli olanların sayısı
35 yaş aşağısı	18
39-40	6721
41-45	33657
46-50	44982
51-55	27394
56-60	24606
61-65	9014
66-70	2911
71-75	701
77-80	117
Toplam	150654
Ortalama yaş	50

SSK 1994 İstatistik Yıllığı, s.96

Kapitalistlerin beyin örgütü Dünya Bankası raporları, TUSİAD raporları, TİSK ve hükümet çevrelerinden pompalanan yalanlar aynı yere çıkıyor. İşte, "35 yaşında emekli oluyorlar". Oysa yukarıdaki tabloda da açık seçik görülüyor ki, 35 yaşında emekli olanların oranı toplam rakam içinde binde üçtür. Türkiye'deki yaşam süresinin de ortalama 55-60 olduğu gözönünde tutulursa kapitalistlerin ne istediği daha açık ortaya çıkar. İşçiyi, emekli etmeden fabrikadan mezara yollamak. Bunu başka bir açıklaması yoktur.

"15 yıl prim ödüyorlar, sonra da 30-40 yıl maaş alıyorlar" iddiası bir kuyruklu yalan örneğidir. Vehpi Koç gibi bütün işçilerin 100 yaşına kadar yaşadığını sanıyorlar bunlar. Oysa Türkiye gerçekleri başka şeyi söylüyor. Sigortalı işçilerin, kaç yıl prim ödeyip, kaç yıl maaş aldığını öğrenebilmek için yine SSK genel müdürü Kemal Kılıçdaroğlu imzalı SSK 1994 yılından bir tablo alalım:

Yaş Grupları	Ölen sigortalı sayısı
39	264
40-44	1369
45-49	1669
50-54	2227
55-59	4136
60-64	4436
65-69	3015
70-74	1828
75-79	1579
80+	1111
Toplam	21634
Ortalama ölüm yaşı	61

SSK-1994 İstatistik Yıllığı, s.99

TUSİAD'ın raporlarında ise sigortalı ölüm oranı 68 olarak sunuluyor. SSK'nın gerçek vakalarında bu 61 olarak çıkıyor. Bu durumda tüm emeklilerin 50 yaşında aylık almaya başladıklarını varsayarsak bile, sadece ortalama 11 yıl emekli olarak yaşanabiliyor. Anlaşılan bu 11 yıl bile kapitalistlere fazla gelmektedir. Planları aşıkardır.

Yine Türkiye'de sigortalı işçilerin ortalama ölüm yaşı 61 iken, İsveç işçileri 74, Hollandalılar 73.5, Yunanlı işçiler 72 yaşına kadar yaşıyorlar. Bu ülkelerde emekli aylığı alanların süresi 13-15 yıl olarak gözüküyor.

Kapitalizmde işçi sınıfımızın yaşamında göreceli kötüleşme yasası sürekli işler ve bu durum işçilerin ölüm yaşını da etkiler. İşte şimdi yine SSK kaynaklarındaki sigortalı işçilerin ölüm yaşını veriyoruz.

Yıllar	Kadın	Erkek
1975	67	65
1976	70	66
1977	66	65
1978	66	65
1979	67	65
1980	68	65
1981	68	64
1982	68	64
1983	68	65
1984	67	61
1985	67	62
1986	67	64
1987	67	64
1988	61	61
1989	61	61
1990	61	61
1991	61	61
1992	61	61
1993	62	61
1994	62	61

SSK-1994 İstatistik Yıllığı, s.99

Tablodan da ayan beyan görülüyor ki, sigortalı işçiler her geçen gün gençleşerek ölmektedir! Ölüm yaşının sürekli düştüğü böyle bir ülkede "15 yıl prim ödüyorlar, 30-40 yıl emekli aylığı alıyorlar" demek koca bir YALAN'dır.

2- "SSK zarar ediyor, devlete yük oluyor." YALAN!

İşçilerin dışından, tırnağından alınarak kurulan SSK'yı önce devlete yamıyorlar, gerçek sahiplerine vermiyorlar, sonra da asalaklara, böceklerle yem ettikten sonra yetmiyor, "zarar ediyor" diyorlar. Akıl almaz işler ülkesi bu Türkiye!

Oysa yine SSK kaynaklı açıklamadan 1995 yılında 126 trilyon 692 milyarlık gelire sahip olarak gözüken SSK, yine 90 trilyon 583 milyarlık gidere sahip olarak gözüküyor. Yani çarpılamı, çağırılmalı bir yana bırakalım, SSK kendi istatistikinde bile 37 trilyon gelir fazlalığı gözüküyor. Yalancının mumu yatsıya kadar yanar.

Yine zarar etse bile bu zararın devlet tarafından sübvansede edilmesi gerekir. Bu konuda iki tabloyu beraber yayımlayalım.

TABLO 1

Devletin Sosyal Güvenliğe Katkıları

Ülke	Yüzde olarak
Danimarka	77.5
İrlanda	61.5
İngiltere	43.4
Lüksemburg	37.2
İtalya	29.9
Belçika	27.5
İspanya	26.0
Portekiz	25.6
Almanya	25.2
Fransa	18.3
Hollanda	14.6

Türkiye ise 50 yıl aktardığı 300 bin lira

ile, 1995 bütçesinden yalanına destek için 20 trilyon aktardığı söyleniyor.

TABLO 2

Sosyal Güvenliğe İşçilerin Katkıları

Ülke	Yüzde olarak
İngiltere	18.69
Portekiz	29.29
İtalya	14.09
İrlanda	13.06
Danimarka	4.34
Belçika	19.72
Türkiye	41.79

Sosyal güvenlik kurumu için en çok katkıda bulunan işçinin Türkiye'de olduğu açığa çıkıyor. Türk devleti SSK konusunda en az konuşması gereken devlet. Çünkü katkısı yok. Siz kimin malına sahip çıkıyorsunuz? Kimin malını pazarlıyorsunuz kuzum! SSK gerçek sahiplerine işçilere devredilmelidir, bütün göstergeler bu yöne işaret etmektedir.

Buna bağlı olarak bir yalana daha bakalım.

3- Devlete SSK kambur değil, devlet ve onun asalakları SSK'ya kamburdur. SSK bu asalaklardan ve onun bataklığında kurtulmalıdır.

Yukarıdaki anlatımlarımızdan hareketle söylersek, SSK'ya 50 yıl önce devletin yaptığı 300.000 liralık yardım dışında bir katkısı olmamıştır. Ki ayrıca, devlet ve onun payandaları tarafından 50 yıldır arpalık olarak kurumun kullanıldığı hesaplanırsa, bu parayı fazlasıyla geri aldıkları varsayılabilir.

Bunun yanında SSK'nın istatistiklerinde giderler bölümünde "alacaklar karşılığı gider" adı altında 86 trilyon 393 milyar lira olarak görülüyor. Gecikme zamlarıyla birlikte işverenlerin prim borçları 37 trilyon 847 milyarı geçiyor. Alacaklar hesabında bir diğer ilginç nokta şüpheli alacaklar yani geri gelmesi zor olan para demek. 1993 yılında 9.5 trilyon olan bu şüpheli alacaklar 1994'te 19 trilyona çıkıyor.

Ondan sonra emekli garibini asalak olarak gösterecekler, ha babam ha. "Yiyin efendiler yiyin! aksırınca ya tıksırınca kadar yiyin."

Bu sadece bir noktası. Bir iki noktaya daha bakalım.

SSK fonları, işçi için hastalık, yaşlılık, ölüm gibi sorunlar için bir kenarda biriktirdiği güvence oluyor.

İşte bu yardımlaşma fonu, yardımlaşma sandığı bir bütün olarak düşünüldüğünde, iştah kabartıcı bir etki yapıyor. Çünkü bu SSK fonu (primlerinin) 1993 yılı rakamları ile konuşursak, ülkedeki tasarrufları içinde %16.5 olduğunu görürüz. Dolayısıyla devlet ve sermaye piranaları bu fonları kullanma niyetini hiç bir zaman saklamadı.

SSK'nın 4792 sayılı kuruluş kanunun 20 maddesine göre, fonların en fazla %40'nın devletin çıkardığı veya kefil olduğu tahvillere yatırabilir diyor. Böyle de oluyor.

1960'lı 1970'li yıllarda SSK planlanmaları(%)

Yıl	Tahvil	Mevduat	Diğer
1965	42.6	16.1	41.3
1970	59.3	7.4	33.3
1975	56.0	13.8	30.2
1980	45.3	17.1	37.6

Yine aynı yıllarda tahvillerin alındığı DYB faiz oranları şu şekildedir.

DYB faiz oranları ve enflasyon oranları

Yıl	Faiz	Enflasyon	Reel faiz (%)
1965	6.0	5.8	0.2
1970	9.0	8.1	0.9
1975	11	19.8	8.8
1980	20	115.6	95.6

Tablolardan da anlaşılacağı üzere SSK fonları devlet eliyle KİT'lere ucuz kredi olarak kullanılmakta ve SSK'nın bütçesinin yarısına yakını bu banka aracılığı ile enflasyonun altında faizle ciritlenmekte, har vurup harman savurmaktadır.

Sözünü ettiğimiz SSK'nın bir alacaklar hesabı vardı. Burada, "hazineden alacaklar" altında bir kalem var ki evlere şenlik! Miktarı: 18 trilyon 544 milyar. Olay şu. İstanbul Bankası'nın batması sonucu, bu bankanın emekli sandığı borcu bir yolla SSK'ya giydiriliyor. 17 trilyon 734 milyarlık bu borcu hazine üstleniyor ve hazine bu borcu ödemiyor.

Yeter diyoruz yüzlerce evrak var.

SSK'nın kurtuluşunun tek yolu asalaklardan kurtulmasıdır. İşçiye, sahibine devredilmesidir.

Çeşitli dönemlerde çeşitli isimler altında SSK'ya saldırı örgütleniyor oysa yazımızın başından bu yana bütün istatistik verileri incelediğimizde hepsinin gösterdiği tek bir yön SSK'nın devlete kambur olduğu değil, devletin ve sermayedarların SSK'ya kambur olduğu yolundadır.

Sevgili yoldaşımız, saygıyla andığımız Dr. Nejat Yazıcıoğlu 1992 tarihinde Kavga dergisinin 17.sayısında DYP-SHP hükümetinin niyetlerini SSK ile ilgili eleştirdiği yazısında o dönemde şöyle diyordu:

"İlginç olan şudur: SSK'ya yaklaşık 2 trilyon prim borcunu ödemeyen kamu sektörüdür. SSK'nın yasal alacaklarını almasını 'af' yasasıyla engelleyen ve SSK'yı piyasaya olan 600 milyar lira borcunu ödeyemez duruma getiren parlamentodur. Bu tahsilatı yapmadığı için de SSK'yı eleştiren de, aynı devletin yürütme organıdır.... İşçi sınıfı SSK'dan hoşnutsuzluk duymakta ve eksiklerinden şikayet etmektedir. Ama SSK'nın onların elinde düzelme, verimleşme, demokratikleşme şansı vardır. Mevcut hoşnutsuzluklardan destek alarak işçilerin SSK'nın bu 'reforma' yem edilmesine daha iyi(!) daha ucuz(!) sağlık hizmeti vereceği savıyla-onay vermesini isteyen hükümetin uygulamaları işte bu olanakları yok edecektir.

"Yaklaşık 3.6 milyon işçiye kapsayan SSK'nın sunduğu meslek hastalıkları, eleştirel koruyucu hekimlik, rehabilitasyon hizmetlerinin bugün çökmekte oluşu, burjuvazinin vadettiği 'reform' işçi sınıfından çok şey alacağını ama yeni bir olanak sağlayacağını kanıttır." (Kavga, sayı 17, s.15)

Yoldaşımızın o yılda "Genel sağlık sigortası reformu" adı altında ama özünde SSK'nın tasfiyesi yönünde yapılan saldırı ile ilgili yazdıkları ile bugünün özü arasında fazla değişiklik yok. Yarın da Refah kalkıp, "işçileri allaha havale ediyorum, SSK'ya ne oluyor" derse şaşırmayacağız.

Sorunun özü şudur: İşçilerin kendi alınterleri ile kurulan bu kurum ancak ve ancak kendi ellerine, işçilere verildiğinde kurtulur. Çözüm işçiler için yalındır: SSK demokratikleştirilsin. Ve biz işçilere sahiplerine verilsin. ●

Asgari ücret minimum 40 milyon olmalıdır

Asgari ücret sınıf mücadelesinin önemli bir parçası ve kavganın odağı olmalıdır.

Asgari ücret görüşmelerinin öne alındığı ve bu konuda adımlar atıldığı günler içerisindeyiz. Burjuvazi, asgari ücret tespitinin öne alınması konusundaki sıkıntısı, sınıfın içinde bulunduğu çekilmez ekonomik kriz, son yapılan zamlar ve sınıfın spontane ayaklanma korkusundadır. Patlamaya doğru giden lastiğin azda olsa havasını alıp, korkulu rüya görmektense, uyanık kalmak daha iyidir diyerek asgari ücret görüşmelerini öne almaya çalışıyor.

Asgari ücret konusu, sendikalar, sınıf bilinçli işçiler, devrimciler, komünistler, demokrasi ve devrimden yana güçler tarafından ciddiye alınarak önemli bir mücadele platformu haline yükseltilmelidir.

Bugün Türkiye'de en büyük toplu sözleşme senede bir yapılan, devlet işveren, ve sendika bürokratlarıyla göstermelik bir didişmeyle önceden bitmiş pazarlığın, dostlar alışverişte görsün şeklindeki bir satış ifadesidir.

Bugün Türkiye'de işçi sınıfının sayısını 20-25 milyonlarla ifade edersek hiç de abartmış olmayız. Bu kesimin 1.5 milyona yakını toplu sözleşmeden faydalanmaktadır. Görüldüğü gibi 20 milyona yakın hatta daha

fazla kesimi ise yılda bir kez yapılan asgari ücretle çalışmaktadır. Asgari ücretin sınıf mücadelesinde önemli bir mücadele alanı olduğu bilinciyle en geniş kamuoyunu oluşturulmalı, her türlü yaratıcı eylem örgütlenmelidir.

Burjuvazi, kâr hırsıyla geniş işçi kesimlerini sendikalarda örgütlü görmek istemiyor. Sendikal yasaları keyfi olarak çiğniyor ve işçiler üzerinde sendikalaşma konusunda ağır baskılar uyguluyor. Diğer yandan, Türk-İş, DİSK, Hak-İş'teki sendika bürokratlarıyla da sınıfın büyük kesimlerinin örgütlenmemesi konusunda işbirliğine giriyor. Sendika bürokratlarını burjuva sınıfının uşakları olarak kullanı-

yor.

Türk-İş'te merkezi düzeyde ve yerel şubeler düzeyinde sınıf sendikacılığının güzel örneklerine de raslanmaktadır. Bu sendikacılar asgari ücret konusunda enerjik tutum almalıdırlar. Sınıf bilinçli işçiler, komünistler, devrimci örgütler, dayanışma ve güçbirliğini bu alana akıtmalıdır.

Böyle enejik ve kararlı tutum, sendikasız işçileri etkileyecek, güven ve sempatiyi geliştirecek. Sendikasızlaşma konusundaki burjuvazinin yarattığı korkuyu ve güvensizliği dağıtacaktır. Burjuvazi ile anlaşma içerisindeki sendika bürokratlarının da elini zorlaştıracak, ikiyüzlülüklerini ortaya çıkacaktır. Bu mücadele, sendikal örgütlülükte daha du-

yarlı ve gayretli bir tutumun gelişmesini sağlayacaktır.

Asgari ücret komisyonun göstermelik yapısına itiraz edilmeli, bu yapının işçilerin lehinde düzenlenmesi için mücadele yükseltilmeli, komisyondaki işçi sayısı artırılmalıdır. Komisyonun tekellerden burjuvaziden yana olan anti-demokratik yapısına karşı olduğumuz gösterilmelidir.

Asgari ücret konusu bilimsel veriler ölçü alınarak ayarlanmalıdır. İşsizliğin milyonlara ulaştığı bir ülkede asgari ücret ile çocuklu bir ailenin ruhsal ve bedensel sağlığı ölçü alınarak tespit edilmelidir. Bugün böyle bir yaşamı sürdürmek için asgari ücretin vergi alınmadan en az 40.000.000 TL olması gerekmektedir.

Sendikalar, öncelikle sınıf sendikaları, devrimci işçiler, komünist siyasal örgütler, demokratik, bilimsel, gerçekçi bir istemi geniş bir kesime duyurarak ve yığınlarla birlikte, alanlarda devrimci-demokratik, ekonomik mücadeleyi yükseltmelidir. Böyle bir mücadele sınıfın örgütlü ve örgütsüz kesimleri arasındaki sınıf dayanışmasını ve sınıf kardeşliğini artıracak, sendikaların üye sayısının artmasını sağlayacak ve burjuvazinin oyunlarını bozacaktır.

KERVAN

ORMANLARIMIZI KORUYALIM

Kurudere köylülerinin haklı mücadelesini destekliyoruz

Kapitalist toplumdaki köylü başkaldırıları, feodal toplumdaki sömürünün kaldırılmasıyla sonuçlanamayan ayaklanmalar olmayacaktır.

Devlet Bakanı Lütfullah Kayalar'ın kayınbiraderi Bülent Ergenekon'un da ortağı olduğu Sem Kay ve Sem Kum şirketleri, maden arama ruhsatıyla Bodrum'un Kurudere yöresinde açtıkları ocaklarda kum-çakıl işletmesine başladılar. Şirketin dolamit madeni çıkarıyorum diye kum-çakıl işletmeciliği yaptığı ve bölgedeki ormanları yoketmeye başladığını belirten köylüler 4 ay önce işletmeye karşı direnişe geçtiler.

Ayrıca valiliğin beyanıyla da açıkça ortaya çıkan, işletmenin faaliyet gösterebilmesi için gerekli olan ÇED raporunun olmadığıdır. Köylülerin yoğun mücadelesi ve çevrecilerin inatçı tutumu sonucunda valilik ÇED raporu olmadığı için ocakların kapatılması kararı alıyor. ÇED raporu alınmaya kadar ocakların işletilmesini yasaklıyor. Karşı taraf, Lütfullah Kayalar'ın kayınbiraderinin ortağı olan işletme, ÇED raporunu beklemeden bölge idare mahkemesinde kararı durdurarak madeni işletmek istiyor. Olaylar sırasında jandarmaya yetkililerin söyledikleri sömürücü, bilim-dışı devleti çok güzel ele veriyor: "Bakanlıktan izin alınışlar, karşı çıkmanız suç olur, olay çıkmaması için kesinlikle müdahale etmeyin."

Kurudere köylüleri, bilimin çiğnenmediği, haksızlığın açıkça görüldüğü, seslerinin hiçbir yerde duyulmadığı bir durumda yapacakları tek yolu seçtiler. Direnmekten başka yapacakları hiç birşey yoktu. Direnerek seslerini duyurdular. Köylülerin, burjuvazinin bu bilimi çiğneyen, doğayı talan eden, yasa tanımaz tavrına karşı direnişleri çok anlamlıdır. Kurudere köylülerinin

şu açıklamaları, sınıfsal sezgilerini ne güzel açıklıyor.

"Bir tane zengine, o kadar köylüyü çiğnettiler, dövdüler. Kadınları yerlerde sürüklettiler. Biz düşman mıyız? Aylardır sesimizi duyuramıyoruz. Siyasiler hangi yüzle oy istemeye gelecek. Lütfullah Kayalar'ın kayınbiraderi diye güzelim ormanları vermişler. Bu ormanlar giderse her yeri sel götürür." Olay her yönüyle çok öğreticidir. Devletin kimin elinde olduğunu, hiç de tarafsız ve sınıflar üstü olmadığını çok iyi görüyoruz. Bakanların da halkın temsilcileri olmadığını, asıl olarak kendilerinin ve yakınların çıkarlarını nasıl koruduklarını çok iyi görüyoruz.

İkinci ders çıkaracağımız konu da, burjuvazi kârı, çıkarı için doğayı talan ediyor, bilimi çiğneyebiliyor.

Siyasal olarak çıkaracağımız en önemli ders ise, köylü eyleminde de, devrimci durumun göz kırptığı görüldüğü. Kapitalist toplumdaki köylü başkaldırıları, feodal toplumdaki sömürünün kaldırılmasıyla sonuçlanamayan ayaklanmalar olmayacaktır. Köylüler güçlerini, mücadele veren, sosyalizmi kurmaya niyetli tarihi bir görevle kavgaya atılan işçi sınıfıyla, onun öncü partisiyle birleştirecek ve sosyalizmi kuracaktır. İşte o zaman zengin feodal beylere karşı yoksul köylülerin önünde kavgaya atılmış, isyanlar sonucunda korkusuzca ölüme gitmiş olan Baba İshakların, Şeyh Bedrettinlerin, Pir Sultan Abdalların, Börklüce Mustafaların, Torlak Kemallerin mezarları üzerinde mis kokulu kızıl güller açacaktır.

Kerim Doğan

Kasım 1995'ten bugüne

Muğla'nın Mumcular ilçesine bağlı Kurudere ve Sazköy halkının orman içinde açılan dolamit madeni işletmesine karşı yürüttüğü mücadele, gözü kârdan başka birşey görmeyen devletin içyüzünü bir kez daha açık etti.

Sem-Kay ve Sem-Kum şirketleri bölgede, maden arama yerine kum çıkarıp beton fabrikasına götürüyorlar. "Kaçamak" yapılan bu faaliyeti yöre halkı durdurmak için aylardır jandarma ve şirket yetkilileriyle çatışma halinde. ÇED (Çevre Etki Değerlendirmesi) raporu, bu tür işletmeler (maden vs.) için alınması gerektiği halde, işletme sahipleri ÇED raporu alınmaksızın çalışmalarını sürdürüyor. Bölgedeki bu faaliyet durdurulmazsa, binlerce ağaç, büyük bir ağaçlık alan yok olacak, çevrede oturan insanlar solunum yollarından hastalanacak, bölgedeki hayvancılık ve bunun yanında orman hayvanları zarar görecektir, turizmci bitme aşamasına gelecek, kısacası bölgenin ekolojik dengesi bozulacaktır.

Kapitalizmin temel yasası kâr elde etmektir. Bunun için kapitalistler, kâr gördüğü yerde gerekirse "eşegi boyayıp at diye" satarlar. İnsan sağlığını insanın geleceğini etkileyecek doğanın dengesini, tabii ki gözünü para hırsı bürümüş kapitalistler düşünmezler. Hele ki sırtını "kapitalist devlet babaya"

dayanmış, Bülent Ergenekon gibileri, devletin kolluk gücünü de arkasına aldıktan sonra hiç düşünmez.

Hey! Bodrum, Kurudere ve civarındaki köylüler, sizlere neler oluyor? Haddinize mi düşmüş? Koskoca Devlet Bakanı Lütfullah Kayalar'ın kayınbiraderi Bülent Ergenekon'a kafa tutmak!

Sizin de Bülent Ergenekon gibi, haklarınızı koruyan, sizleri, insanlığı ve çevreyi düşünen devletin ve bakanlarınız olsaydı, siz de güçlü olur, jandarmadan dayak yiyip, hapse atılmazdınız. Güçlü olmak nereden geçiyor? Yanıtı duyar gibiyim: İktidardan. Evet, insanlığın haklarını korumak, insanca yaşamak, ezilen, hor görülen, aşağılanan, dövülen insanların -ki bunların hepsi emekçi kesimdir- iktidarı ele almasıyla mümkündür.

Aylardır vermiş olduğunuz onurlu kavgayı, emekten yana güçler olarak destekliyor ve "iktidara giden yolda, hep birlikte kol kola" şiarıyla selamlıyoruz.

Ahmet Koçak

Mumcular beldesi yöresinde köylülerin aylardır devam eden direnişini, Bodrum Gönüllüler Derneği Genel Sekreteri Saynur Gelendost, muhabirimiz Ahmet Koçak'a anlattı.

Saynur hanım Kervan okurlarına kısaca kendinizi tanıtır mısınız?

Bodrum Gönüllüler Derneği Genel Sekreteri, Gökova süreklili Eylem kurulu sözcüsüyüm.

Bodrum'un Mumcular beldesindeki gelişen olayları yakından takip ettiğinizi, köylülerle eylemlerde birlikte olduğunuzu biliyoruz. Olaylar hangi tarihte nasıl başladı?

Mumcular'daki protestolarımız, köylülerin ve Mumcular belediye başkanının konuyu bana bildirmeleri ve benim yerinde incelememden sonra başladı. Önce köylülerle birlikte Muğla Valisi'ne gittik. Valiyi köye davet ettik. Daha sonra konuyu ilgili bakanlara ve Muğla milletvekillerine duyurdum. Bundan sonra eylemler yapmaya karar verdik. Olaylar Kasım 1995'te başladı.

ÇED raporu nedir?

ÇED, Çevre Etki Değerlendirmesi kapsamına giren her müessesenin alması gereken bir rapordur.

Maden ocağının çalışması, işletmeye açılması çevreyi hangi yönlerde etkileyecektir?

Bölge, yetişmiş ve yoğun ormanlık alanıdır. Birinci derece tarım bölgesidir. Baraj vardır. Köy yerleşim yeri vardır. Yeraltı suları etkilenecektir. Hava kalitesi yönetmeliğine göre zararlıdır

Sem-Kay ve Sem-Kum şirketleri kimlerin ortaklığında oluşuyor?

Rısa Köse ve Bülent Ergenekon.

Valilik ÇED raporu olmadığı için ocakları kapatma kararı verdiği halde, bölge idare mahkemesi yürütmeyi nasıl durdurabiliyor? Şirketler bu gücü kimden yada nereden alıyor?

Ne yazık ki her müessese için önceden alınması gereken ÇED raporu, maden yasasına göre maden için 30 ay arama vadesi ve %10'unu çıkarma hakkı tanıyor. Onun için bölge idare mahkemesinde yürütmeyi durdurma kararı alabildiler. ●

İŞÇİLER bölünmeyin, BİRLEŞİN! Yanlış yapan GMİS'in alternatifi doğru yapan GMİS'dir

Günümüzde, Amerika, İngiltere, Almanya, Fransa ve İtalya başta olmak üzere tüm kapitalist ülkelerde sendikalara karşı sistemli ve sürekli bir saldırı söz konusudur. İşçi hakları tehdit altındadır.

Türkiye işçi sınıfı öteki ülkelerdeki sınıf kardeşleri gibi zor bir dönemden geçiyor. "İşçi sınıfımız, ekonomik, siyasal, ideolojik, örgütsel saldırı altındadır."

Özellikle 90'lı yılların başından itibaren, sendikalarda örgütlü işçilere karşı işten atmalar yoğunlaşarak sürmektedir. İşçi sınıfının büyük bir bölümü, sigortasız kaçak işçi olarak çalıştırılmaktadır. Geçici işçi, taşeron işçisi, sözleşmesiz işçi çalıştırma da bunun yöntemi olarak yaygınlaşmaktadır. Sigortalı işçilerin, sendikalaşması önündeki engeller, işverenlerin ve devletin ortak etkisiyle her geçen gün büyümektedir.

Rekabet, kapitalizmin işleyişiyle işçinin arasına kaçınılmaz olarak soktuğu zehirdir. *Sendika, bu zehrin, rekabetin panzehiri olan birliğin örgütsel bir ifadesidir. Sendika demek birlik demektir.* Sendikayı rekabet aracına dönüştürenlere karşı birliği savunmak zorunda kalışımız abestir.

İşçi sınıfımız, "yeni" Disk'in hıyaliyet sendikalarıyla, bu sendikaları şimdi den kemiren yolsuzluk, vurgunculuk, sahtecilik olaylarıyla geleceğe ilerleyemeyeceğini görmektedir. Açık ki, "yeni" Disk ve bağlı sendikalar burjuvazinin işçi sınıfının geleceğini karartma operasyonunun parçasıdır.

Thatcher'in "istediğiniz sendikaya üye olun, her fabrikanın her işçisi her sendikaya üye olabilir, özgürlüğün, liberalizmin gereği budur" diyen politikasını, Türkiye'de MESS eski Genel Başkanı, ANAP'ın kurucusu ve Genel Başkanı, Türkiye'nin 8. Cumhurbaşkanı

Sınıf sendikacılığı, "İşçi sınıfıyla kapitalistlerin çıkarlarının uzlaşmaz olduğu"ndan hareketle, sendikaların yalnızca sermayeye karşı güncel, acil hedefler için savaşıma yoğunlaşması değil, aynı zamanda işçi sınıfının genel siyasal-toplumsal hareketine kayıtsız kalmaması, milyonlarca ezilen işçinin genel kurtuluşu için mücadele vermesidir.

ni, merhum Ozal vasıtasıyla, "sendikalar aralarında rekabete girerse bu işçilerin yararına olur" diye ifade edilmiştir.

Bölgemizde, Ereğli'deki "müsbetten" ders çıkaramayan, "dost" bildiklerimiz maden işçisiyle, belediye işçilerini bölmekten başlamışlar işe. Yeraltı Maden-iş TTK'de 800 üyeyle GMİS'i bölmeye, Genel-iş de, dolu dizgin Belediye-iş'in yetkisini düşürmeye çalışıyor. Ha gayret bunu burju-

vazı başaramamıştı.

Gerekçe olarak "ne yapalım sendika yönetimleri işçiden koptu, sendika içi demokrasi işlemiyor," diyorlar. O zaman sendika yönetimlerini, işçi sınıfının birliği ve çıkarları doğrultusunda değiştiremeyenler, düzeni nasıl değiştirecekler? Anlaşılan, bu "dost" bildiklerimizin öyle bir dertleri yok. Sıkıntıları küçük "tekkelerde" lafazanlık. Boşuna dememiş atalarımız, "ağacın kurdu özünden olur".

1985-1989 kararlı, tutarlı, örgütlü ve disiplinli "işyeri komiteleri" çalışmalarının meyvesini, 30 Aralık'tan başlayan, yürüyüş, miting, grev ve 3 Ocak 1990 Türk-İş genel eylemi ve 4 Ocak'ta maden işçilerinin, Zonguldak'tan Ankara'ya yürüyüşleriyle, "tarihe yazdıkları destan"la görmedik mi? GMİS önderliğini bundan ayrı düşünmek mümkün müdür?

Manifesto'da, işçilerin, "savaşımalarının asıl meyvesi, anlık çıkarlar değil, işçilerin giderek genişleyen birliğidir" der. Biz Türk-İş'te birliğin, özelde GMİS'te birliğin, "sendika içi demokrasi" temelinde güçlendirilmesinden yanayız. Sendikal önderlerin, hassas, sorumlu, akıllı "düşünceli" davranmalarında yarar görüyoruz. Disiplin ve demokrasi örgütsel birliğin çimentosudur, kumudur. Her dönemde önemlidir. Örgüt disiplinini bozmadan, üst yöneticilerin otoritesini ve prestijini, örgüt tüzel kişiliğini ayaklar altına almadan başarmalıyız.

Türkiye işçi hareketinin temel gereksinimi sınıf sendikacılığıdır, bu temelde kararlar alınması, örgütsel yapıda ve liderlikte bulunanlarla uyumlu değişikliklere gidilmesidir.

Sınıf sendikacılığı, "işçi sınıfıyla kapitalistlerin çıkarlarının uzlaşmaz olduğu"ndan hareketle, sendikaların yalnızca sermayeye karşı güncel, acil hedefler için savaşıma yoğunlaşması değil, aynı zamanda işçi sınıfının genel siyasal-toplumsal hareketine kayıtsız kalmaması, milyonlarca ezilen işçinin genel kurtuluşu için mücadele vermesidir.

Sınıf sendikacılığının en temel ilkesi, sendikal birlik, sendika içi demokrasi ve militan eylemdir.

Gün birlik günüdür, işçiler birleşin, Türk-İş'te devleşin!

Kervan-Zonguldak Temsilciliği

Tarihimizin doğrularını özümseyelim, gerekli dersleri çıkaralım(*)

Musa Harşın

Resmi tarih, Kurtuluş Savaşı'nı Mustafa Kemal'in 19 Mayıs 1919'da Samsun'a ayak basmasıyla başlatır. Bunun bir evveliyatı yoktur. Bu görüşe göre, Mustafa Kemal'ler Ankara'nın bozkırında Osmanlı devletiyle hiçbir ilişkisi olmayan yepyeni bir devlet yaratmışlardır.

Şimdi bu iddiayı inceleyelim. Gerçeğin kapısını aralamaya İnönü'nün şu değerlendirmesi ile başlayalım:

"Milli Mücadele esasen bir ordu ihtilali idi." (Abdi İpekçi, *İnönü Atatürk'ü Anlatıyor*, Cem Yay. s.40) Miralay İsmet gibi yıllarını Osmanlı ordusuna vermiş bir erkânı harbin hangi orduyu kastettiği açıktır.

Osmanlı İmparatorluğu'nda erk ilişkileri, seyyfiye (ordu), kalemiye (bürokrasi), ilmiye (din adamları) ve saray (padişah-halife) olarak başlıca dört güç merkezinin birbirleriyle kurdukları çatışmalı dengenin içinden geçerek belirliyordu. 1908 İttihat ve Terakki hareketiyle atılım yapan burjuva devrimi, ordu ve Bâbîali bürokrasisine dayanarak saray ve ilmiyenin gücünü sınırlamıştı. Birinci Dünya Savaşı koşullarında ordunun nüfuzu iyice artmış, birçok mülki yetkileri ele geçirmişti.

Savaşın ortalarında, Enver Paşa gibi hayalperestlerin dışındaki her düşünen kafa harbin kaybedileceğini anlamıştı. Onun için gelecekte en elverişli koşullarda bir mütareke yaparak Anadolu'yu kurtarma düşüncesi devlet-ordu kadrolarında yayılmıştı.

Osmanlı genel kurmayı, bu amaçla, gözden irak yerlere gizlice silah-cephane sevkine başlamıştı. Ayrıca, İttihat ve Terakki silahşörlerinden, ordu kadrolarından gerilla savaşı yürütecek "özel harp" teşkilatlanması da yedekleniyordu.

Mütareke döneminde de, koşullar iyice ağırlaşmadan, yetenekli komutanları direniş merkezleri olabilecek yetkili mevkilere atama siyaseti güdüldü. Kazım Karabekir, elde kalan tek derli-toplu kuvvete, Erzurum'daki 15. Kolordu'ya tayin edildi. Mustafa Kemal'in olağanüstü yetkiler ve geniş karargah kadrosuyla Samsun'a çıkması işte böyle bir ordu-devlet organizasyonu idi.

Amasya Genelgesi, Erzurum-Sivas Kongreleri, Heyeti Temsiliye'nin kuruluşu süreci içinde İstanbul hükümetinin Mustafa Kemal hakkında tutuklama kararı çıkarmasına, onun da askerlikten istifasına, bunun üstüne Kazım Karabekir'in maiyetiyle çıkagelip, "emriniz-deyiz, paşam!" diye selam durmasına resmi tarih çok vurgu vurur. Bu gibi olaylar aslında İngiliz İşgal Komutanlığı'nın baskısı ve Yunan ilerleyişinin yarattığı dalgalanmalara göre gidip-gelen güç dengelerinin cilveleriydi.

Bunlar oluyor ama resmi tarihin pek

Kurtuluş Savaşı sırasında, düzenli ordu-halk ordusu çatışması olarak kendini dışa vuran hegemonya kavgası, burjuva hegemonyasının kazanmasıyla sonuçlanmıştı.

Sınıf savaşı, halk hareketi, hiçbir ülkede o toplumun geçmişinden kopuk, gerçek üstü bir düzlemde yürümez. Sınıf savaşı, her zaman, o toplumun harcına, harmanına, örgüsüne katılan, tarih içinde belirmiş savaş çizgileri üstüne oturur.

lafını etmediği şöyle olaylar da oluyordu:

"Ferit Paşa hükümetinin çekilmesi ve Ali Rıza Paşa'nın hükümet kurması, Sivas Kongresi'nden sonra, Atatürk'ün ve Kuvayi Milliye'nin baskısı ile sağlanmıştı. (...) Yeni hükümet vazifeye başlar başlamaz, azasından Bahriye Nazırı Salih Paşa'yı milli hareketin lideri Mustafa Kemal Paşa ile görüşmek üzere Amasya'ya göndermişti. Atatürk de Sivas'tan Amasya'ya gelmiş ve İstanbul hükümetinin temsilcisi ile görüşerek bir takım protokoller imza edilmişti. Taraflar arasında böylece bir anlaşma yapılmış oluyor ve bunun neticesi olarak İstanbul hükümeti, Heyeti Temsiliye'yi resmen tanımış bulunuyordu. Varılan anlaşma ile İstanbul hükümeti Heyeti Temsiliye'nin servis hizmeti namı altında her yerle telgraf muhaberatı yapmasını kabul ediyordu. Bu suretle Heyeti Temsiliye, bütün memleket meseleleri sebebiyle icap ettikçe hem hükümetle, yani İstanbul ile, hem de Kuvayi Milliye Teşkilatı ile bütün ordu birlikleri ile serbestçe ve resmen muhaberede bulunmak imkanını elde etmişti. Bunun açık manası, Amasya protokollerinin Heyeti Temsiliye'yi millet hizmeti yapan resmi bir makam haline getirmiş olmasıdır. Mustafa Kemal Paşa bundan azami derecede istifade ediyor ve bu sayede mülki amir olarak, asker ve kumandan olarak selahiyet sahibi bütün makamlarla muhabere ediyor, sözünü geçirmeye çalışıyordu." (İ.İnönü, *Hatıralar*, Bilgi Yayınları, s.180-181)

Demek ki Heyeti Temsiliye, en azından 1919 sonbaharında, İstanbul'un resmen tanıdığı ve yetki verdiği hukuki bir devlet organıdır.

Şimdi *Nutuk*'tan aşağıdaki parçayı okuyalım:

"İsmet Paşa, ben Ankara'ya muvasalatından (vardıktan- ed.) sonra, Ankara'ya yanıma gelmişti. (Ocak 1920-ed.) Beraber çalışıyorduk. Fakat Cemal Paşa'dan sonra, Harbiye

Nezareti makamına Fevzi Paşa hazretleri geldi. Müşarünileyhin (Fevzi Paşa'nın-ed.) sureti mahsusada talebi üzerine ve bilhassa mühim bir maksatla, kendisini (...) İstanbul'a göndermiştim.

"Mühim olarak mütalâa ettiğimiz şu idi: Yunanlılar taarruza hazırlanıyorlar. Buna karşı makul olan bütün kuvvetleri seferber ederek muntazam bir harbe girmekti. Bahusus, Fevzi Paşa Hazretleri, bu lüzum ve ıztırarı takdir etmekte idi.

"İşte, bu hazırlığı yapmak üzere İsmet Paşa'nın İstanbul'da bulunması ve hatta Erkânıharbiye Riyaseti'ne resmen getirilerek temini mesaisi, çok nafi olacak idi. Bu maksatla İstanbul'a gitmesine lüzum görmüş-tüm. (Kemal Atatürk, *Nutuk*, c.1, 1919-1920, Türk Devrim Tarihi Enstitüsü, 7.baskı, s.393)

Görüldüğü gibi, en azından İstanbul'daki Harbiye Nezareti ile Ankara'daki Heyeti Temsiliye arasında hedef ve hedefe nasıl varılacağı üstüne fikir birliği ve üst düzeyde kadro alışverişi vardır. Bu alıntıdan aklımızda tutmamız gereken kritik fikir, muntazam, yani düzenli harp fikridir. Devletin sınıfsal seçimini anlatan bu stratejinin sonuçlarına daha sonra değineceğiz.

Buraya kadar Osmanlı ile Cumhuriyet arasında esas olarak ordu aracılığıyla kurulan organik bağa işaret ettik. Şimdi, resmi tarihin başka bir açığına değineceğiz.

Resmi tarih açık üstüne açık veriyor

Resmi tarih, o zamanlar Mustafa Kemal hareketi dışında bir başka direniş hareketi yoktu makamında konuşur. Ancak, olgular karşısında eli bir hayli zayıf olduğu için, bu izlenim, daha ziyade, Kuvayi Milliye hareketini küçümseme ve töhmetleme yoluyla uyarılacak istenir.

Mondros Mütarekesi'yle Anadolu'ya dalan işgal kuvvetlerine karşı direniş, 19 Mayıs 1919'dan çok daha önce Kuvayi Milliye (Milli Kuvvetler) tara-

findan başlatılmıştır. Kuvayi Milliye yerel sivil örgütlenmelere dayanıyordu. Alıcalı-bulacalı bir sınıfsal bileşimi vardı. Orduyla arası bozulmuş zabıtlardan, İttihatçılardan, asker kaçaklarından, eskiden beri dağda dolaşanlara, efelere, çetelere, İştirakiyuncu sempatanlara, komünistlere kadar geniş bir yelpazeyi tutuyordu.

İşgalin ilerlemesi karşısında devletin aczi, halkı kendi kaderini doğrudan ele almaya doğru hareketlendirdi. Halk gençliği hızla Kuvayi Milliye saflarına aktı. Yerel kahramanlar, halk önderleri fişkırdı.

Maraş-Antep-Urfa'da Fransızları dize getiren destanı ordu değil, Kuvayi Milliye yazdı. Ege'de, Yunan ilerleyişini yavaşlatıp staretejisini bozan Kuvayi Milliye oldu. Sonra, birbiri peşisıra patlayan padişahçı-şeriatçı-İngilizci ayaklanmaları bastıran, Anadolu'da bağımsızlıkçı cepheyi ayakta tutan yine Kuvayi Milliye idi.

Peki o günlerde ordu ne haldeydi?

"Meclisin açıldığı günlerde, eldeki kuvvetlerden, yalnız doğuda Kazım Karabekir Paşa'nın kumandası altında bulunan bir kolordu, dağılmadan nizami vaziyetini muhafaza ediyordu. Bu kolordunun mevcudu diğerlerine nispetle az çok dolgundu ve hududu beklemekten, vazife ifa etmeye hazır olmaktan başka bir işi yoktu. Diğer kolordular memleketin her tarafına dağılmış ve yayılmış olarak çok zayıf mevcutlu idiler. Bunlar adeta kadro halindeydiler. Yunan ve Fransız işgaline karşı teşekkül eden Kuvayi Milliye, ordunun yardımına muhtaç bir durumda bulunduğu için bu kolordular her vasıta ile onlara yardım etmek mecburiyetinden dolayı takatlen daha çok düşmüşlerdi. Kuvvetleri daha da azalmış, subayları muhtelif yerlerde vazife almış olarak tam manası ile bir iskelet halinde bulunuyorlardı. Memnuniyeti mucip olan bir nokta, son derece dağınık bulunmakla beraber askeri kıtaların üzerinde kolorduların emrikumandası cari idi. Kumandanlar, kendi kıtalarını istedikleri yere sevk edebiliyor, emirler verebiliyor ve merkeze muntazaman raporlar gönderiyorlardı. Bu vaziyet, Mustafa Kemal Paşa'nın bir seneden beri memlekette resmi bir sıfatı olmadığı halde, gerek Heyeti Temsiliye'den evvel, gerek Heyeti Temsiliye kurulduktan sonra uğraşa uğraşa temin edebildiği müspet bir neticedir." (İ.İnönü, *Hatıralar*, s.199)

Resmi ordu seferi hale geçememiş. Asker sayısı çok az. Eylemde henüz bir üstünlüğü yok. Çekirdek kadroyla, dağınık birimlerden oluşan, iskelet bir yapı elde tutuluyor.

Yalnız, emir-komuta zinciri mükemmel işliyor. Merkez, birimleri duru-

mun gereğince yönlendirebiliyor. Emir veriyor, rapor alıyor. Yani işleyen bir mekanizma var. İşte, ona savaş örgütü olma özelliğini veren ve geleceği kazanmasını sağlayan canalcı husus budur. Her ciddi örgütünün gıpta edeceği, örnek alacağı, içselleştireceği merkezi örgüt işleyişi budur.

Düzenli ordu-halk ordusu

Yukarıda değindiğimiz muntazam harp fikrinin burjuva örgütleniş biçimi muntazam ordu-devlet ordusudur. Böyle bir gelişim, yönetici sınıfın çıkarlarını güvenceye alacak şekilde devletin sürekliliğinin sağlanması demek olacaktı.

Kuvayi Milliye akımı ise halkın bağrından fıskıran demokratik-yığınsal müdahaleyi temsil ediyordu. Kuvayi Seyyare (Seyyar Kuvvetler) kumandanı Çerkes Ethem, bu yığınsal girişim çizgisinin önde gelen ismiydi.

Bu iki eğilim, bu iki çizgi daha başından beri aynı cephe içinde birbiriyle çatışmıştır. Toplumsal yapının yetersiz gelişimi koşullarında birinci çizgi hegemonya savaşını kazanmış ve ikinci çizgiyi cibilliyetine uygun bir tarzda tasfiye etmiştir.

Şimdi bu gelişmeleri, birinci çizginin yetkili ağızlarından okumaya devam edelim:

“İç isyanların bastırılmasında muntazam kuvvetlerden çok Kuvayi Milliye'nin muvaffak olması ordu aleyhinde bir hava yaratmıştır. Yunan taarruzundan sonra vaziyet büsbütün karıştı. Herkesin dilinde 'Muntazam ordudan hayır yok' sözleri dolaşıyordu. Yozgat İsyanı'nı bastırıp döndükten sonra, Kuvayi Seyyare'nin ve Çerkes Ethem'in itibarı büsbütün arttı. Ethem ve Reşit Bey'ler ordu aleyhinde çok propagandalar yapıyorlar, yeni esaslar üzerinde, milis esaslarına göre halk ordusu tertip etmek lüzumundan bahsediyorlardı. Bunların birçok taraftarları da vardı.

“Biz bu hava içinde orduyu kumaya çalışıyorduk. Orduyu kurmak için asker alıyoruz, sabahleyin giydiriyoruz, teçhiz ediyoruz, silahlandırıyoruz, akşam üzeri hepsi gidiyorlar. Buna karşılık Kuvayi Milliye'yi bir isyanın bastırılması için bir yere memur ediyoruz. Gidiyor, isyanı bastırıyor, asıyor, kesiyor, tedip ediyor. Şüphesiz bunlar olurken silahlı müsademeler yapıyor. Zayıf veriyor. Bu arada talan yapıyor, birtakım uygunsuz hareketler cereyan ediyor. Bu vazifeden zayıflamış olarak dönecek yerde, daha kuvvetlenmiş olarak geliyor. Çünkü orada istidatlı gördüğü insanları kendi kuvvetine katmasını biliyor. (...)

“İç isyanların sonunu almak üzereyiz. Yunan taarruzu belli bir hatta durmuş bulunuyor. Memleketin siyasi havası son derece karışık. Büyük mesele şu: Orduyu bir türlü teşkil edemiyoruz. Kuvayi Milliye devrinin yarattığı en büyük güçlük. Kumandanlar da Kuvayi Milliye usulü tertipler içinde çalışıyorlar. Halktan iane ve yardım alarak kendi kuvvetlerini besliyorlar. Kuvvetleri

içinde inzibatı sağlamak için askeri usulleri değil, Kuvayi Milliye'nin uyguladığı usulleri tatbik ediyorlar. Bu tertipler varken, bildiğimiz askeri usuller bunun yanında işlemiyor.” (agy, s.212)

Düzenli ordu elde asker tutamıyor. Halk gidip Kuvayi Milliye'ye yazılıyor. Bu, o zamanlar, toplumda ibrenin Kuvayi Milliye'yi gösterdiğinin en açık kanıtıdır. Eylemde, girişimde üstünlük Kuvayi Milliye'de. Öyle ki, bunun ideolojik-moral etkileri ordu kadrolarına kadar sızmış. *Nutuk*'dan öğreniyoruz ki, o zamanlar Garp Cephesi kumandanı olan Ali Fuat Paşa da bundan nasibi alınsı:

“Efendiler, 8 Teşrinisani 1920'de, Fuat Paşa, Ankara'ya geldi. İstikbal için bizzat istasyonda bulunuyordum. Paşa'yı omuzunda bir filinta olduğu halde Kuvayi Milliye kıyafetinde gördüm. Garp Cephesi Kumandanı'nı bu kıyafete rağbet ettiren fikir ve zihniyet cereyanının bütün Garp Cephesi üzerinde ne derece ileri bir tesir yapmış olduğunu anlamak için artık tereddüde mahal kalmamıştı. Onun için Fuat Paşa'ya kısa bir mütalâadan sonra, yeni alabileceği vazifeyi söyledim. Maalmemnuniye kabul etti. Aynı günün gecesi İsmet ve Refet Paşa'ları davet ederek yeni vaziyet ve vazifelerini kararlaştırdık. Kendilerine verdiğim kati direktif: 'Sütratle muntazam ordu ve büyük süvari kütlesi vücuda getirmekten' ibaret idi. Bu suretle 1920 senesi Teşrinisani'sinin sekizinci günü 'gayrimuntazam teşkilat fikrini ve siyasetini yıkmak kararı' fiil ve tatbik sahasına vaz'edilmiş oldu.” (K.Atatürk, *Nutuk*, c.2, s.504)

Mustafa Kemal'lerin temsil ettiği köklü devlet geleneği, tabii ki, onlara üstün bir siyasi formasyon kazandırıyor. Bu yönetim birikimi, bakışı bulunan üst düzey yöneticiyi görevden almada ikircim göstermediği gibi, hem onu yitirmemek ve hem de onun bu yeni havalardan en iyi şekilde yararlanabilmek için Moskova'ya elçi olarak yollama kıvraklığını gösterebiliyor. İşini bilen örgütçü, bu ikircimsiz ama esnek tutumu aklının bir köşesine yazmalıdır.

İnönü'nün anlatımına geri dönelim:

“Kuvayi Seyyare Kumandanlığı ile takışmışız. Ankara'da ve memleketin birçok yerinde işlemeye başlayan yeni bir tertiple, Yeşilordu hareketi ile, karşı karşıyayız. Yeşilordu hareketi, daha iç isyanlar zamanında gelişmeye başlamıştı. Yozgat İsyanı'nı bastırdıktan sonra Ankara'ya döndüğü zaman Ethem ve Tevfik Bey'ler de Yeşilordu'ya girmişler. Tabii Reşit Bey de Yeşilordu'da.

“Kuvayi Milliye'nin büyük itibarı bilhassa Ethem ve kardeşleri üzerinde toplanıyordu. İç isyanların bastırılmasında oynadıkları rol, onların, Ethem kuvvetlerinin gittikçe büyümesini sağladı. Bunlar içeride bir vazife yapıp döndükten sonra yerlerine gönderdiğimiz zaman, cephe istedikleri kadar ilerliyorlar ve diledikleri yerde kalıyorlardı. Başlarında bulunan kumandanların vakit-

leri daha çok içeride geçiyor ve her türlü siyasi faaliyete giriyorlardı. Ethem ve kardeşleri üzerinde toplanan itibar, içeride ayrıca büyük bir siyasi faaliyet zemini olmuştu. Her yerde herkese telkin edilen fikir şu idi: Görüyorsunuz, muntazam ordu bir işe yaramıyor, o devir geçmiştir. Rusya'da olduğu gibi milli bir ordu teşkil etmeliyiz.

“Sözü edilen milli orduya, daha çok Ethem kuvvetleri çekirdek teşkil edecek ve bu kuvvetler istenilen sistemle milli ordu haline gelecekti. İşte 'Yeşilordu' diye siyasi tarihimize geçen olay budur. Rusya'daki Kızılordu'ya karşılık, Müslüman Türkiye'de Yeşilordu kurulacak, bu ordu kendine göre usullerle idare edilecektir. Bu fikir Meclis'te ve siyasi mahfillerde devamlı işleniyordu. Niyetleri, Yeşilordu kurulduktan sonra, milli hareket, sosyal ihtilal hareketine dönecek ve komünist hareketini bize getireceklerdi.

“Bu fikri savunuların ve temsil edenlerin, ayrıca siyasi teşkilatları da vardı: Halk İştirakiyun Fırkası. Bir yandan da fırka olarak çalışıyorlardı.” (İnönü, *Hatıralar*, s.224-225)

Düzenli ordu-halk ordusu çatışması olarak kendini dışa vuran hegemonya kavgasının, burjuva hegemonyasıyla sonuçlanmasının altında yatan nesnel nedenin, yetersiz toplumsal gelişmişlik düzeyi olduğunu yukarıda söylemiştik. Bu taban üstünde yükselen burjuva yolcu siyasal önderliğin burjuva hegemonyasını güvenceye alacak merkezi örgüt üstünlüğüne de değinmiştik.

Hegemonya savaşı sürüyor

Şimdi, hazır konuyu ele almışken, eylemde cüret ve kararlılık ile örgütsel büyüme ve hegemonyayı kazanma arasındaki ilişkiyi o sınıfın nasıl gördüğüne bakalım:

“Mütevazi ölçüde bir zafer de olsa, Birinci İnönü Muharebesi ve Ethem'in tasfiyesi gerçekten çok meseleyi halletmişti. Şimdi bu meseleden birini söyleyeceğim. Bizim orduda bugünlere kadar büyük bir hastalık vardı. Yedi sekiz aydan beri asker ahrız, getiririz, giydiririz, besleriz, fakat silahını almış, cephanesini beline takmış, firar edip giderdi. Firarileri evine kadar takip ederiz. İmkânı yok tutamayız. İş manevi bağlılığa kalmıştı. Aramızda görüşüyoruz, çare arıyoruz. Nihayet karar verdik ki, firarı önlemek için manevi kuvvet ve bağlılık tesis etmek lazımdır. Buna çalışalım dedim. Ancak, manevi kuvvetin, vazife hissinin teessüs etmesi ve firarların önlenmesi için ilk manevi çare bir muvaffakiyet göstermektedir. İnaniyoruz, biz muvaffak olabiliriz, muharebe kazanabiliriz. Daha doğrusu bunun için muharebe kazanmak lazımdır. Buna karşılık içinde bulunduğumuz güç şartlar içinde umumi şevki yükseltmek ve bir zafer kazanmak için de iyi bir kıta teşkil etmek lazımdır. Muzafferiyet kazanırsak, iyi kıta teşkil etmenin yoluna girmiş olacağız. Ama, muzafferiyeti kazanmak için de elde iyi kıtaların bulunmasına

ihtiyaç var. Böyle bir muammayı halletmeye çalışıyorduk. İşte Birinci İnönü Muharebesi ile bu muammanın hallinde esaslı bir adım atmış olduk.

“Devleti kurmak için, Büyük Millet Meclisi'nin itibarını, nüfuzunu ve hakimetini sağlamak için küçük çapta da olsa, böyle bir muharebeyi kazanmaya mecburduk. (...)

“Birinci İnönü Muharebesi ile milli mücadelenin gerçek askeri safhasına girmiş bulunuyoruz. Kuvayi Milliye'ye ümit bağlamış, milli harekete karşı çıkmış, Padişah'a dayanarak isyan etmiş ne kadar düşmanca hareket varsa, hepsi bertaraf edilmiş oldu. Böylece ordu teşkil etmek için gerekli sağlam esaslar konulmuş ve bu sağlam esasların işe yararlığı kabul edilmiştir.” (agy, s.244-245)

Savaşın genel yasaları her sınıfın elinde aynı yasalardır. Burada disiplinli örgüt-büyüyen örgüt ile siyasal başarı ilişkisi gayet materyalistçe konulmuş. Her ciddi örgütünün dikkatle okuyup ders çıkaracağı bir çözümlemidir bu.

8 Kasım 1920'de “gayri-muntazam teşkilat fikrini ve siyasetini yıkmak kararı” alıyorlar. Bu, onların sınıfsal seçimidir. Kararlarını, ellerindeki kuvvetlerin yetersiz mevcuduna ve saflarda doğabilecek çalkantılara bakmaksızın cüretle fiiliyata döküyorlar. Cüret, sıkışıklığı açan anahtardır. O zamana dek ordunun kendilerine silah çekmeyeceğini sanan Ethem kuvvetlerinin üstüne yürüyorlar. Bu, o sınıfın özgül yanırı, sınıfsallığıdır, cibilliyetini ele verir.

Yunan saldırısının duyulması üstüne, Kütahya-Gediz hattında takipte bulunan aynı kadro kuvveti, hiç uykusuz-molasız, mecburi yürüyüşle-trenle 9 Ocak 1921'de İnönü mevzilerine yetiştiriyorlar. Uzanabildikleri her yerden bulup getirdikleri bölük pörçük erati, daha vagonlardan iner inmez çıldırmaşcasına süngü hücumuna kaldırıyorlar. Buradaki irade gücü, savaşta başarının o sınıfla, bu sınıfla bağlı olmayan- genel yasallığıdır. *Halk nazarında teşkilat yapmanın, ordu örgütlemenin meşruiyeti işte böyle kazanılıyor.*

Hegemonya savaşının nasıl kazanıldığı üstüne düşüncemizi biraz daha geliştirelim:

“Ethem Bey, Yozgat İsyanı'nı bastırdı ve Ankara'ya döndü. Yozgat İsyanı çok kanlı bir şekilde bastırılmış ve Yozgat yağma edilmiştir. Ethem Bey'in kuvvetleri Yozgat'tan Ankara'ya geldikten sonra, Ankara çarşısında ve Ankara'nın etrafında büyük panayırılar kuruldu. Bizim Kuvayi Milliye, Yozgat'tan sürdükleri koyunları halkın gözü önünde satmaya başladılar. Olup bitenleri hüznle seyrediyoruz, fakat bir şey yapamıyoruz.

“Ethem Bey'in Yozgat'tan dönüşü üzerine kendisini istasyonda karşıladığımızı ve Atatürk'le beraber bir müfrezesini teftiş ettiğimizi hatırlarım. Müfrezeyi teftiş ettik, muvaffakiyetlerini selamladık. Oradan ayrılırken Atatürk'e sordum:

“Her biri pürsilah, tepeden tırnağa silahlı. Bunun kendilerine

verdiği güven ve büyüklük duygusu ile herkese tepeden bakıyorlar. Bugün memlekete hakim olan kimdir? Bunlar mı, biz miyiz?"

"Beraber yürüyoruz. Atatürk biraz durdu, düşündü ve şu cevabı verdi: 'Biziz' dedi, 'akıl bizdedir.'" (agy. s.207)

"Akıl bizdedir" in üstünde çok yönlü düşünmek gerekiyor. Şüphesiz, üstün bir devlet geleneğinden geliyorlar. Zamanlarının en iyi eğitimlerini almışlar. Yemen'den, Libya çöllerinden İran- Kafkasya macerasına, Makedonya komitacılarıyla cebelleşmekten Galiciya cephesine, illegal İttihat ve Terakki örgütlenmesinden padişah yaverliğine kadar uzanan 15-20 yıllık alt-üst oluş döneminin zorlu sınavlarından geçmişler. Çok farklı coğrafyalarda çok farklı kültürlerle karşılaşmışlar. Toplumu, siyaseti, devleti derinden öğrenmişler.

Bu anlamda, anlarız, halk sınıflarının yeni-yeni yetişen önderlerine göre siyaseten çok daha donanımlıdır. Bu anlamda, anlarız, kendi sınıflarının en üstün bilgi, kültür ve deney birikimiyle silahlıdır. İşin bir yönü budur.

İkinci çizginin tarih yorumu

İşin öbür yönünü, artık resmi ağızların söyleyebildiklerinden süzüp çıkartamayacağız. Onun için, o günleri yaşamış, o günlerin özgül siyasal kavgasında taraf olmuş bir başka yetkili ağızdan ikinci çizginin tarih yorumunu okumanın tam sırasıdır. Burada "akıl bizdedir" in ima ettiği "Osmanlı hilesi" yönünü de göreceğiz:

"İstanbul'un Haliç semti, öteden beri işçi yatağıdır. Memlekete dalan düşmanlara karşı ilk tepki buradan başladı. Aralık 1918'de Antant kuvvetleri 'zafer gününü' kutladılar. İşte tam o gün, Haliç semtinde işçiler, denizciler, halk protesto gösterileri yaptı. Tersane'de, Camialtı'nda, İngiliz'lerin korudukları bir garajı ve benzin deposunu, o gece Türk denizcileri yaktdılar. Göğe vuran yangının kızılıkları, halkımızı savaşa çağıran bir sinyaldi..."

"1919 yılının başında düşmana karşı savaşlar genişledi. Yer yer çete savaşları kuvvetlendi. Yer yer doğan komünist kümeleri, kurulan Komünist Partisi, ta baştan, çete savaşlarıyla bağlandı. Komünistler çetelere yazıldılar. Komünistlerin, işçilerden, deniz adamlarından kurdukları Osman Kaptan çetesi, Şubat ayının karanlık bir gecesi, tersaneyi Hasköy kapısından bastı. Eski kızak yerindeki bir silah deposunu boşalttı. İngiliz nöbetçilerini, kızak yerindeki bir geminin sintinesine hapsedti. Yağdan kıl çekercesine, silahları Anadolu'ya aşırıldı." (İsmail Bilen, *TKP'nin Doğuşu, Kuruluşu, Gelişme Yolları*, s.16)

"TKP, Anadolu'nun içinde, kurtuluş savaşının göbeğinde kuruldu. Kuranlar arasında Salih Hacıoğlu vardır. Affan Hikmet vardır. Ahmet usta vardır. Fatma, Cemile yoldaşlar vardır. Listeleri uzundur. Bunlar savaşa, ateş boylarında girmişlerdir. Salih Hacıoğlu da, Affan Hikmet de subaydılar. Affan İstanbullu, Karagümruk'tendi. Salih Hacıoğlu Harp

Okulu'ndan çıkmıştı. İsmet İnönü'yle bir sınıftandı. İsmet, padişahın jurnalcisiydi. Onun yüzünden, Salih Hacıoğlu Basra'ya sürülmüştü. Orduyu yakından bilirdi. Affan, 1919'da, daha Mustafa Kemal Samsun'a çıkmadan, Bandırma'da liman, demiryolu işçilerinden kurduğu 30-40 kişilik bir gerilla ile, Maydos'da İngiliz silah depolarını bastı. İngilizlerle, Anzavurlarla savaşa savaşa, aldığı silahları Anadolu içlerine götürdü. Halkın eline verdi bu silahları.

"Salih Hacıoğlu, İstiklal Mahkemeleri'nin tutanaklarında: 'Yeşilordu örgütünün kurucuları' arasında gösteriliyor. Bu örgüt, tüzüğünün birinci maddesinin temel taşına şu ilkeyi yazmıştı: 'Yeşilordu, Avrupa emperyalizmini Asya'dan kovmak üzere kurulmuş bir savaş örgütüdür.' Bu örgüt, diyor ikinci maddesinde: 'Türkiye'de emperyalizmin her tür egemenliğini, sermayelerin zorbalıklarını yıkmak, kaldırmak için savaşı.' Yeşilordu, köklü toprak reformu, demokratik bir düzen, sosyal kurtuluş, halk egemenliği hükümeti için savaştığını 32 maddelik bir programla halka sunmuştu.

"50 bin gerilla-çete vardı. Bindiği gibi, 1.Dünya Savaşı'nda ordudan kaçanların sayıları milyonu buluyordu. Halk, emperyalist savaşa karşı olduğunu ordudan kaçmakla ortaya koydu. Kaçanların çoğu silahıyla dağa çıkıyordu. İdamlar, kurşuna dizmeler, hiçbir şey bu direnişi kıramadı. Yeşilordu örgütü, gerillalar, çeteler, çoğu bunlardan kuruldu. Emperyalist savaşa gitmeyenler, kurtuluş savaşına seve seve atıldılar. Esirlikten dönenler, Sovyetler'de, devrim sırasında gördüklerini, köylerinde, kasabalarında, yer yer uygulamaya koyuldular.

"Böylesi bir politik hava içinde, yepyeni oluşmalar başladı. Kütahya'da, 1920 yılı başlarında, bir Gönüllü Halk Alayı kuruldu. Bu alayı, halk her şeyle, her yandan destekledi. Alay komutanı Topçu İsmail Hakkı'ydı. Suphilerle öldürüldü. Merkez Komitesi, Politik Bürosu üyesiydi. Bu alay, Yeşilordu'nun bir koluydu. Ateş boylarında sonuna kadar savaştı. Onlar, Kızılordu'da gördükleri savaş yöntemlerini, savaş disiplini, halk ordusu ilkelerini uyguladılar.

"Gene böylesi bir gelişme içinde, 1920 yılının Mayıs- Temmuz ayları arasında oluşan Türkiye Komünist Partisi kuruldu. 'Parti' sözü ilk kullanıldı. Türkiye'de komünist gruplar, komiteler, daha 1918 yılının sonlarında kurulmaya başlamıştı. Komünist Partisi adıyla, gizli, Eskişehir'de, 14 Temmuz 1920'de ortaya, savaş alanına çıkmıştı. (...)

"Komünist Partisi hemen, özel bir çağrıyla: 'İşçilere, köylülere, bütün halka' başvuruyor. Tüzük ve programını açıklıyor. 'Türkiye Komünist Partisi kapitalizme, emperyalizme karşı bunların boyunduruğunu kırmak, egemenliklerini yıkmak, devrim ve sosyalizm uğrunda savaşacaktır. Halk cumhuriyeti hükümeti vücuda getirmek, sosyalizmi yerleş-

tirmek için işçi sınıfını, emekçi yığınlarını örgütleyecektir' diyor.

"Ve halka somut savaş yolunu gösteriyor: 'Anayurdumuzun bağımsızlığını ve halkımızın özgürlüğünü ancak silahla, ancak savaşa elde edebiliriz. Çeteler! Topraklarımızdan son yabancı eri, son düşmanı kovuncaya kadar savaşınız! Topraklarımızın bir karışını bile İngilizlere, Amerikalılara, onların yordakçısı Yunan kiralı ordularına bırakmayınız! Çeteler! İyi bilin, bütün halk arkanızdandır. İşçi, köylü arkanızdandır. Komünist Partisi yanınızdır! Siz, çeteler, kendiniz işçi, köylü çocuklarıdır!'

"Gerillalar, çeteler iyice canlandı. 20 Temmuz 1920'de, çeteler Bursa kapılarında ölesiye savaşa girdiler. Çeteler taş, toprağa sarılıyor, karşı koyuyor. Bu haberi İngilizlerin *Times* gazetesi veriyordu. Düzenli ordu birliklerinin çekilip gittiklerini bildiriyordu.

"Kurtuluş savaşı dar boğazlara girmişti. Ulusal bağımsızlık ve sınıf savaşları içiçe giriyordu. Bir yandan düşman bindirmişti. Bir yandan gerici, padişahlıkla, emperyalizmle bağlı güçler iyice baş kaldırmıştı. Yer yer ayaklanmalar birbirini izliyordu. Düzce, Zile, Yozgat, Konya, Delibaş, Anzavur ayaklanmalarını Ankara hükümeti, elindeki düzenli ordu birlikleriyle bastırmadı. Çeteler, özellikle komünistlerin etkisinde, akıncı, atlı birlikler, Yeşilordu'ya bağlı silahlı, vurucu güçler gericilerin ayaklanmalarını bastırmada kesin rol oynadılar.

"Ortaya yeni bir sorun çıktı, daha doğrusu çok önemli ve birbirine aykırı iki istem güncel konu oldu. Düzenli ordu kurulması! Egemenliğini kurmak yolunu izleyen burjuvazi, eski ordunun kasnağı üzerinde, eski kadrolardan, komutanlardan, dağınık tümenlerden, kolordulardan ordu çıkarmak planını yürürlüğe koydu. Öte yandan, ilerici güçler, komünistler, gelişmeleri göz önüne alarak, yepyeni, devrimci bir Halk Ordusu, demokratik bir halk hükümeti kurulması istemini ileri sürdüler.

(...)

"Biliyorsunuz, Yeşilordu'nun ileri gelenlerinden biri Çerkes Ethem'di. Korkunç bir provokasyona getirildi, kötü tuzağa düşürüldü. Bu olay, M.Suphi'lerin kahpece öldürdükleri günlere rastlar. Aslında rastlama değildir. Genel bir planın ayrı dalları, başka bir yönüdür.

(...)

"Buraya kadar saydığımız veriler, Komünist Partisi'ne, gerillalara, Yeşilordu'ya karşı burjuvazinin gizlice hazırladığı 'Genel Plan'ın kalıbını ortaya koyar. Bu plan, üç aşamayla, bir ay içinde uygulanmıştır. Plan gereğince, baştan, cephenin değişik kesimlerinden, atlı, yaya, topçu birliklerini İsmet (İnönü), Refet (Bele) Paşa'ların komutasında, arkadan, gerillaların, çetelerin üzerine sürdüler. İki ateş arasında kalan halk çetelerinin çoğu kırıldı, kimi kaçabildiği tarafa kaçtı. Bu provokasyon, bu haince saldırı kur-

tuluş savaşının daha yüksek bir aşamaya, demokratik devrime dönüşmesi olanağını burjuvazinin topla, tüfekte, kan ve ateşle ezmesidir.

"Arkasından, legal kurulan Halk Komünist Partisi'ne baskın yapıldı. 19 Ocak 1921'de, başta Salih Hacıoğlu, Affan Hikmet yoldaşlar olmak üzere parti militanları, Yürütme Komitesi üyeleri tutuklandı. 'İstiklal Mahkemesi'- bunlara 15'er yıl kürek cezalarını dayadı. Sürdü hepsini Anadolu'nun kalelerine."

"'Plan'ın en kanlı bölümü 28 Ocak 29'a bağlayan gece uygulandı. M.Suphi'ler barbarca öldürüldü. Karadeniz'e döküldü. Oysa, Ankara'dan haber göndermişlerdi. M.Kemal mektup yazmıştı. M.Suphi yoldaşa, Ankara'ya gelebilir, yerinizi alabilirsiniz demişti..." (İsmail Bilen, *Çetin Savaş*, s.10-18)

Aradan 75 yıl geçti. Anadolu'nun çehresi köklü bir biçimde değişti. Sınıf savaşı, bugün çok daha sağlam ve gelişmiş bir toplumsal taban üstünde yürümektedir. İşçi sınıfı toplumun çoğunluğunu oluşturmaktadır. Geçmiş savaşlardan zengin bir deney ve örgütlenme birikimi devralmıştır.

Bugün ülke yeni bir hesaplaşmaya doğru hızla ilerliyor. Bu kez gelen, geçmiştekilere göre çok daha derinlerden ve çok daha kapsamlı geliyor. Bu seferki geliş, toplumda hiçbir el değmedik köşe kalmamacasına, hiçbir silkenmedik uygulama bırakmamacasına, bütün içe kapanmışlıkları sarsıcı, bütün hesapları ortaya dökücü, bütün düğümleri çözücü bir çağ açıcılıkla geliyor. Halkımızın uzunca bir dönem için kaderi bu hesaplaşmada karara bağlanacaktır.

Sınıf savaşı, halk hareketi, hiçbir ülkede o toplumun geçmişinden kopuk gerçek üstü bir düzlemde yürümez. Sınıf savaşı, her zaman, o toplumun harcına, harmanına, örgüsüne katılan, tarih içinde belirmiş savaş çizgileri üstüne oturur.

Onun için, dünü bugüne bağlayan, ihtiyar Anadolu'da, çeşitli kollardan gelişmiş bütün başkaldırı geleneklerini işçi sınıfı kanalına akıtan, savaş tarihini özümsemiş, gerekli dersleri çıkarmış kadro! Bu çağın tarihini çağırısıdır.

İktidar mücadelesi, yığın gücünü sokağa çıkaracak merkezi örgütler aracılığıyla yönlendirilir. Geçmişteki bütün başkaldırı hareketleri, son tahlilde, bunu yeterince gerçekleştiremedikleri için yenilmişlerdir. Onun için, merkezi örgüt fikrini bilincine kazınmış, eylemde demir disiplinli kadro! Bu çağın şimdinin acil çağırısıdır.

Binlerce yıldır birikegelen insan eyleminin mantıksal hedefi komünizmdir. Sınıf savaşı, komünizm bilimiyle yönlendirilmezse, sersemler. Araçlar amaçlaşır. Toplum kendini yiyip bitiren bir kargaşaya, çürümeye, karanlığa doğru sürüklenir. Onun için sınıfının en üstün teori ve siyasetiyle silahlanmış kadro! Her fırsatta bilimi savaşın içine taşıyan, böylece savaşa anlam veren, onu geliştiren kadro! Gürültülü kalabalıklara, yaldızlı söylemlere kanmayan, doğrunun meydan okuyuculuğunda çelikleşecek kadro! Bu çağın herkesedir.

(*) *İşçinin Sesi*'nin 438. sayısından alınmıştır. ●

Alevilik sürecinde bugün

Alevi toplumunun, geline aşamada birlik süreci geneliyle bir çizgiye oturmuştur. Türkiye'deki sınıf savaşımının etkileri altında belli birliktelikler, ayrı çizgiler ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan burjuva-liberal çizgi ile, Alevi özüne uygun, Alevi emekçisiyle demokrasi güçlerinin birliktelik çizgisini sürdürmede kararlı ikinci çizgi. Bu çizgiler ortadan kalkmaz. Safların bu denli netleştiğini görerek davaya, bundan sonraki birliğe uzanmak gerekir.

S. Ali Can

Türkiye, Cumhuriyet döneminin en büyük siyasal bunalımını yaşıyor. Burjuvazinin yönetim (yönetememe) krizi derinleşiyor. Ve bu kriz, toplumsal krize, bir devrimci duruma dönüşeceğinin tüm işaretlerini veriyor.

Bu tablonun istekli bir güdüsü olarak, sistemin-egemen güçlerin seçeneği karşı-devrim hızla geliyor. Karşı-devrim başta işçi sınıfı olmak üzere, Kürt halkını, Alevileri, ezilen diğer etnik kesimleri ve öğrencileri karşısına alarak geliyor.

Bu kesimlere sistemin saldırıları azgınlaşarak artmaktadır.

Öte yandan karşı-devrime, artan baskı, katliamlar ve sömürüye karşı, toplumda biriken büyük bir öfke de vardır. Halk güçleri bu ortamdan, tehlikelerden kendi yararına bir çözüm yaratabilmenin yolunu açmaya çalışıyor. Bu doğrultuda, toplumda bir dinamizm harekete geçmiştir. Son aylarda, son günlerde ayağa kalkan öğrenci hareketi, ülke ortamında havanın soldan, emekçi güçlerden yana estiğinin habercisidir. Yani, başını, işçi sınıfının çektiği toplumdaki bu dinamizm giderek artacaktır.

Bu noktada halk güçlerinin en önemli sorunu, tüm toplumu kucaklayacak olan, örgütlülüğünü sağlaması sorunudur. Sorun yaklaşan karşı-devrime karşı toplumda kendiliğinden oluşan tepkinin örgütlenmesi, karşı-devrimi ezip, devrimci güçlere iktidar yollarını açabilme sorunudur. Tüm ezilen, sömürülen, horlanan toplumsal güçlere lazım olanda budur.

Bugün toplumsal dinamizmin önemli bir parçası olan Alevi toplumu, ülkenin bu son dönemdeki tablosunda, tehlikelerden sıyrılarak tarihsel-toplumsal ve güncel amaçlarına uygun yollar arayarak ilerliyor. Ona da yönelen tehditler var.

Bu tehdit ve tehlikeler, bir, devlet-

ten-düzenden geliyor; ikincisi de, sözüm ona "klavuz" olan kimi Alevi yönetici, yazar, burjuva "dede"lerden geliyor. Anlayacağımız kargadan klavuzlar dolu ortalık. Devletin kendi 1000 yıllık gelenek ve tecrübesi olarak Alevi toplumuna ve tüm emekçilere büyük saldırısı, sınıfsal tavrı bugün de artıyor, eksilmiyor: Sivas katliamı, Gazi katliamı, sınıfa saldırısı- açlığa itmesi, sokak infazları, öğrenci cöplamaları. Ayrıca Alevileri son noktaya kadar devlete, dine, milliyetçiliğe çekme güdüsü, Diyanetin varlığı, zorunlu din dersleri. Alevi köye cami, iftira ve aşağılamalar...

Bütün bunları yaparken devlet, gücünün yetmediği, elinin uzanmadığı noktalarda, Alevi toplumu içindeki diğer elini harekete geçiriyor. Alevi toplumuna saldırıp, bölerek, özünden uzaklaştırarak, demokrasi güçlerinden ayırarak, geleneksel saldırgan tavrını gösteriyor.

Son yıllardaki canlanmayla birlikte Alevi toplumunun en önemli sorunlarından ilki, birliğini-örgütlülüğünü sağlamama sorunuydu.

Geline bu noktada. Alevi toplumu buna eşlik eden başka bir sorunla karşı karşıyadır. Şimdi önemli olan, bu birlik sürecinin hangi çizgide ilerleyeceğidir. Aleviliğin tarihsel ilkeleriyle-özünü uygun bir zeminde ilerleyip-ilerlemeyeceği, burjuva devleti ile, bu devletin sömürü ve ezgisinin kışkırtıcıdan kurtulmaya çalışan işçi sınıfı arasında hangi mevzide yer alacağı sorunudur.

Alevi toplumunun, geline aşamada birlik süreci geneliyle bir çizgiye oturmuştur. Türkiye'deki sınıf savaşımının etkileri altında belli birliktelikler, ayrı çizgiler ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan burjuva-liberal burjuva çizgi ile, Alevi özüne uygun, Alevi emekçisiyle demokrasi güçlerinin birliktelik çizgisini sürdürmede kararlı ikinci çizgi. Bu çizgiler ortadan kalkmaz. Safların bu denli netleştiğini görerek davaya, bundan sonraki birliğe uzanmak gerekir.

Mucadelesine daha kararlı, militan ve taraflı devam edecek olan geniş emekçi Alevi kitlenin kendi birliğini daha da geliştirmesi, pekiştirmesi gerekiyor. Bir ayağı içeride, diğer ayağı devletle bütünleşmiş olanın, gönlü geride ve eli titreyenin hızla ayıklanması gerekiyor. Siyasal aldatmacalarla tarihsel koşullar altında devletle oluşmuş yapay bağların, koparılıp atılması, demokratik Alevi hareketinin çıkarları açısından kaçınılmazdır.

Alevi toplumu kendini aldatamaz. 1000 yıldır Anadolu halklarına ve Aleviliğe saldırı, yok etme siyaseti izleyen devlet, bugün diğer halk güçlerine de, Alevi toplumuna da aynı sınıf siyasetini takınmaktan geri durmuyor. Bugün toplumda tüm değerlerin yaratıcısı olan işçi sınıfına saldıran-sömüren, Kürtleri katleden, Alevileri yakan-katleden el ile, zorunlu din dersleri uygulamasıyla, anti-laik diyanet kurumuyla, cemevlerine saldırılarıyla, Alevi köye cami yaptırmamasıyla Alevilerin inancıyla alay eden, sokak infazlarını yapan, gözaltında "kayıp"ları doğuran, hakları için yürüyen öğrencileri cöplayıp tutuklayan, para babalarının kasala-

rına daha fazla kâr aktarma hırsı ve göreviyle zam üstüne zam yapan el, aynı el değil mi? Alevi toplumunun geleceği diğer demokrasi güçlerinin geleceği ile ortaktır.

Alevi toplumu davayı satana, kişisel tutkular için basamak yapana, günümüz hırsı paşalarına prim vermez. "Biz(!) devrimcilerle, işçi sınıfıyla aramıza kalın bir duvar ördük" diye hareket eden bölücülere prim vermez. Alevi toplumu dün, "Alevilikle sosyalizm aynı hamurdan yoğrulmuştur" diyerek gönül okşayan, ama sonra toplumun, böyle davrandığı için kendisine verdiği güveni Alevi Partisi, burjuva sözcülüğü ve sol düşmanlığı gibi misyonlarla heba eden sahtekarları yerli yerine oturtmasını bilir. Ve oturtmaktadır da.

Yol Ayrımında Emekçi Tutum

Alevi toplumu bir yol ayrımına varmıştır. Ve bunun farkındadır. Saflar netleşmiştir.

Boşa çıkartılan alevi acele Alevi kurultayı ve Alevi partisi girişimlerinden sonra tecrübe kazanan toplum, diğer tuzaklar konusunda daha sağlam

ve kararlı yürüyecektir:

1) Alevilik hiç bir zaman Sünni İslam gibi olmadı, dünyaya böyle bakmadı. Alevilik hiçbir zaman Alevi İslamı olmadı, öyle telafuz edilmedi.

2) "Esas Türk-Türkçü" olmadı; 73 millete bir nazarla bakma evrensel düşüncesiyle hareket etti. Bu nedenle Aleviler Anadolu'da bugüne dek Ermeniyle, Süryaniyle, Rum ve Yunan kardeşleriyle, Çerkeziyle-Lazıyla vs. kardeşçi-yardımlaşma içinde bir arada yaşadı. Hangi dönemde, hangi millet ezildi-horlandıysa, Alevi toplumu onun yanında oldu.

3) Bu doğrultuda yine bugün devletin ve uzantılarının binbir çabasıyla Alevi toplumuna ve Alevi örgütlülüğüne sokmaya çalıştığı, "Kürt düşmanlığı" zehiri de tutmuyor. Kendisi de ezilen Alevi toplumu, demokrat olmanın koşulu olarak ezilen Kürt (Alevi-Sünni) kardeşlerinin yanındadır. Ve Kürt kardeşlerine yaşatılan ezgiye karşıdır. Kendisine de, Kürt'e de, tüm ezilenlere de baskının kaynağının aynı mekanizmadan olduğunun bilinci yayılıyor.

4) Aleviliğin tarihi Anadolu'da devrimci mücadelenin tarihidir. Devrimci öğreti olarak Alevilik tarihsel bir rol üstlenmiştir. Öte yandan, "günümüz kapitalist koşullarında doğayı ve toplumu en doğru yansıtan, toplumsal anlamda tek devrimci sınıf ve ideoloji işçi sınıfı ve onun evrensel ideolojisi. Günümüzde Alevilik ancak işçi sınıfına ve onun ideolojisine yaklaştığı, onunla aynılaştığı ya da onun dostu olduğu oranda, kapitalizmin altında da devrimcileşir, ve yeni bir devrimci ömür ve işlev kazanır." Ve bunun tarihsel ve toplumsal gerekçesi de, "Aleviliğin yüzyıllar boyu büyüttüğü düşlerle, modern proletarya hareketinin amaçları arasında büyük benzerlikler..." taşımasında yatmaktadır.

Bundan dolayı, empoze edilen işçi sınıfı düşmanlığı, işçi-Alevi yol birliği(musahipliği)nin, Aleviliğin ayrı yoldan (devletle iç içe) yürümesi olarak bulandırılmaya çalışılması çabası da tutmayacaktır.

5) Kaldı ki, yukarıda sıralanan ülke içi sınıf savaşımı tablosu ve toplumsal dinamiklerin birliğinin zorunluluğu olarak: işçi sınıfının, Aleviliğinin ve Kürt halkının birliğini yaşama geçiren bir mücadele hattı tutturulmalıdır. Bu, Alevi hakları içinde gereklidir.

Alevi Demeklerinin Durumu

Boşa çıkartılan Alevi Partisi girişimi (DBH), şaşkın ördek misali ortalıkta kaldı. Hem de tek ayak üstünde.

Ancak bu girişim boşa çıkartılmış da olsa, özellikle seçimler döneminde toplumda yarattığı hasar da oldu. Üst yöneticileri, kendilerine danışmadan böyle bir girişimde önyak olduklarından, çoğu dernek şube yöneticileri ve taban, belli bir tepki-öfke ve şaşkınlıkla birlikte durağan bir kısa ara yaşadılar. Bazı çalışmalar aksadı. "Neler oluyor, çabalarımız ve umutlarımız bunun için miydi? Yine mi satılıyor?" gibi şaşkınlık ve duraganlık ortamı ardından, toplumun sorgulaması öne çıktı. Yanlış yapan kimi yöneticiler teşhir edildi, sorgulandı, sorgulanıyorlar.

Liberal burjuva siyasetini güden bu

tür üst yöneticiler ve yazar-politikacılar teşhir oldular. Şimdi hepsi günah çıkarıyorlar.

Hacı Bektaş Veli Demekleri, Avrupa Alevi Birlikleri Federasyonu yöneticileri başta olmak üzere, bu belaya bulaşmış kimi kurumların yöneticileri ve bazı yazarlar bu girişimleriyle asıl zararı kendi demeklerine ve topluma vermiş oldular. Sarsıntı geçiren bu demekler, bu belaya bulaşmış yöneticilerini silkeleyerek, örgütlerini tekrar yerli yerine oturtma çabası içerisinde. HBV Demekleri önümüzdeki Mayıs ayında olağanüstü kongreye gidiyor. AABF kurultay üstüne kurultay düzenliyor. Özde liberal burjuva yöneticilerle aynı telden çalan, örgütünde sol ve devrimci düşmanlığı yapan, Alevi toplumuna hizmetten ziyade, onun devrimci tavırlı ayağa kalkışını dizginlemeye çalışan Merkez yöneticileri, bu defa, hem de devrimci hareketin 30 yıllık düşmanı, Aleviliği gerici ve şeriatçılıkla eşitleyen İP ile ittifak halinde. Bu ittifakları sayesinde Pir Sultan Abdal Kültür Derneğinde, yapılan kurultayda tekrar yönetime geldi.

Alevi toplumunu temsil etmeyen, son noktada Alevileri bölebilme göreviyle iştigal eden ABTM, kendi ürünü olan Alevi Partisi girişimciliği gibi bir günahın cezası olarak söndü. Yeniden yapılanma kararına rağmen söndü-öldü. Buradan arta kalan bazı dernek üst yöneticileri, Alevi terbiyesine yakışmayan devrimci, komünist düşmanlığı ve ihbarcılığı tutumlarıyla, bu "tüş büyük" örgütte sorun olmaya devam ediyorlar. Alevi emekçisi ve bununla bütünleşmiş devrimci unsurlar, bu hain liberal burjuvaları dara çekiyor, çekecektir. Alevilikte ayrışma-saflaşma süreci devam ediyor. Süreç, sınıf savaşının bir parçası olarak ideolojik bir mücadele hattında da ilerliyor.

Bazı müdahalelerde Alevi toplumu ve tabandaki şube yöneticileri, kendi örgütlerini daha sağlam kılma ve hak elde etmenin sağlam araçları halini alabilmesi için eli titremeyen bir inanç-bilinç ve kararlılıkla davranmalıdır.

Alevi toplumu son yıllardaki canlılığını, kurda-kuşa heba ettirmeden, kendi demokratik taleplerini elde etmenin güçlü aygıtlarını yaratacak şekilde sürdürmelidir. İnancını zedeleyen, alaya alan unsurlara karşı tedbirler alınmalıdır.

Alevi toplumu tarihten bu yana besleyip getirdiği önemli ilkelerden: eşitçilik, paylaşımcılık, katılımcılık, özgürlükçülük, insan hakları, insan sevgisi, kula-kulluğa karşı olma, zalime boyun eğmeme, ezilenden yana...vb. idealleri yaşama geçirme mücadelesinde, bu bozuk düzeni düzeltme ve dostunu-düşmanını ayırdeden kararlı yapısıyla davranmalıdır. Geniş emekçi Alevi kitlesi, kendini arındırarak ve gerçek dostlarıyla, yol musahipliğiyle birlikte bu idealleri yaşama aktarabileceğinin bilincindedir.

Alevi toplumu, yaşanan bu dönemde hasara uğrayan demekleri onararak, inanç kurumu ve temsilcilerini dikkate alan, tüm emekçi Alevi kesimini temsil eden dinamik, kararlı, sola dönük bir merkezi çatı örgütünü eskisinden daha güçlü bir şekilde yaratacaktır. ●

Masumun ve işçinin hakkıyla oynayanlar

Yakamızdan düşün

Aleviler demekleri eliyle demokrasi mücadelesinde önemli bir güç olduğunu gösterme sürecindeyken, bildiğimiz gibi bir takım Alevi aydınları kalkıp, Alevi Partisi kurulmasından bahsettiler. Bu, Alevilerin üzerinde kara bulutların dolaşması demektir. Bu, Aleviliğin toplu gücünü dağıtmaya yönelik bir tuzaktır.

Alevilikte 1000 yıldan beri sürüp gelen bir gelenek, bir görenek, bir inanç vardır. Cemimiz vardır. Cemimizde hak vardır, hakça paylaşım vardır. Sorgusuz vardır. Dar ve Musahiplik vardır. Cemde Mercenci baci ve hizmetliler tarafından sofralar açılır; lokmalar, çerezler dağıtılır. Cemevinin içerisinde bu hizmet başladığında, bir başdan başlayıp öbür başa bitinceye kadar kimse lokmaya elini dokundurmaz, destursuz yemez. Sonunda Mercenci baci orada şöyle seslenir: Cem erenleri, mümin müslüm! "Elde yok gözdekar terazi, oldunuz mu hakkınıza ırızı?" der. Eğer dağılan lokmadan veya çerezden Dede'ye veya Mercenci bacının yakınına fazla gitmeğe; bir devriş razı olmazsa fazla olandan alınır, az olanlara verilir. İşte böyle eşitçe paylaşım olur. Yani kısacası biz Alevilerde, Şeyh Bedreddin'in dediği gibi, yarin yanağından başka herşeyimiz ortaktır.

Alevi Partisi kurmak isteyenlerin de, bir Alevi olarak bunları bilmesi lazımdır. Bu düzende partilerin görevi burjuvaların çıkarlarını korumak, onların varlığını devam ettirip, halkın hakkını çıkarıcılara vermektir. Bu Alevilik ilkelere aykırıdır. Ben bir ilkökul mezunu olarak bunları düşünüp görüyor ve bu "Alevi Partisi hain burjuva tuzağıdır" diyorum. Okumuş, yazmış yüksek tahsilli Alevi aydınları bunları biliyor mu? Bana kulak verin şimdi öyleyse:

Alevi demeklerinin görevi parti kurmak değildir. Derneklerde Alevi

kültürü işlenir; Alevi kültürüne uygun şekilde etkinlik yapılır, paneller düzenlenir. Dernekler cemevleri açınırlar. Bu cemevlerinde dede, zikir yani kamber lazım. Evet dedeler ocaktan gelecek ama esas dergahdan da icazetli olmaları lazım.

Bizim Alevi aydınları böyle yapmak yerine seçim yaklaştığında, bir Demokrasi Barış Hareketi başlattılar; bağımsız milletvekili adayları çıkardılar. Ankara merkezde toplantı yaptılar. Avrupa'dan uçaklarla insanları getirdiler, bazı köylere ve şehirlere yol parası gönderdiler. Örneğin Çepnidere köyünden bir şahısa 100 milyon gibi para gönderdiler. Düşünün Turgutlu Derneği'ne değil, köyden-bilmedikleri bir şahısa gönderiyorlar bu parayı. Bu paralar nereden geliyor? Avrupa'dan gelenlerin uçak parası! Bunlar burjuvanın bir oyunu değil de neydi?

Baktılar ki, bu DBH taban tutmuyor. O zaman bunu geri çektiler ve etraflarına baktılar. Gördüler ki, CHP baraja takılacak, barajı geçemeyecek! Ne yapalım da CHP'ye barajı açtıralım diye düşündüler. "Eee, Aleviler solcudur. CHP de solcu partidir. Onu destekleyelim" dediler. Tabii Alevileri bu fikre sürüklemeye de güçleri yetmedi. Ve parti kurma çalışmalarını seçimden sonra devam ettireceğiz diye de açıklama yaptılar. Şimdi el-ense sürdürüyorlar.

Tabii ki bu durum, Alevilerin birliğini, iriliğini, diriliğini etkiledi. Kendimizi kandırmayalım. Bırakalım, katılımı bir kıyıya, demeklerimizi, bütünlüğümüzü koruyalım. Dernek, Cem ve Dergahımızı güçlendirelim. Sözde değil, özde Alevi olanlara sesleniyoruz:

Dergahımıza sahip çıkalım. Bozuk düzenin partileri de bozuk. Masumun ve işçilerin hakkını yiyenlerle birlik olmayız

Akın Karayığit-Turgutlu

Araştırmacı-yazarımızın *Hürriyet* gazetesine de yolladığı bu yazı, gazete tarafından pek beğenilmemiş(!) olsa gerek ki, tam da Emevi İslamı'nı savunanların oyunlarını açık eden bölümleri kırılarak yayınlanmıştır. Metnin tam halini yayınlıyoruz.

ALEVİ İSLAM, EMEVİ İSLAM VE DİYANETE YENİ DÜZEN!

İsmail Kaygusuz

Gazetelerde gösterişli bir şekilde yer alan bir sempozyumdan söz etmek istiyoruz. Konu: "Din-Devlet İlişkileri ve Türkiye'de Din Hizmetlerinin Yeniden Yapılandırılması". Cumhurbaşkanı'nın da katılmış olduğu ve iki gün süren toplantının Atatürk Kültür Sarayı'nda Cem Vakfı tarafından düzenlenmiş olması ve gündeminde Alevilik ve Alevi toplumunun bulunması, Alevi yurttaşlar olarak hepimizi yakından ilgilendiriyor.

Alevi burjuvazisinin kurduğu, sözcülüğünü ve başkanlığını Prof. İzzettin Doğan'ın yapmakta olduğu Cem Vakfı'nın bu toplantısı tesadüf olmadığı gibi, bilimsellikten de uzaktır. Alevi toplumun kendisine, ne icazet ve ne de yetki vermiş olduğu Prof. İzzettin Doğan, babasından kalan miras ve vasiyetle kolkola bulunduğu devlet tarafından "Alevi dedesi" olarak atanmayı başarmış birisidir! O günden beri de kendi kendini yetkili kılarak, Aleviler adına devletle uzlaşma pazarlıkları yapıyor.

Diyanet'te Alevi temsilcisi. Alevilik şubesi derken, "Alevi dedesi Prof. İzzettin Doğan, Türkiye'ye özgü bir kurum olan Diyanet'in artık masaya yatırılma sırası geldiğini ve çağdaş ölçülere göre reforme etmek gerektiğini söylüyor." (*Hürriyet*, 25 Mart) Ve gazeteci çok memnun bir biçimde: "Cem Vakfı tarafından düzenlenen toplantı, Türkiye'de ilk kez Diyanet'in yeniden yapılandırılması konusunu bilimsel bir çerçevede ele aldığı için önemliydi" diye değerlendirmesini sürdürüyor.

Nedir Diyanet'in, masaya yatırılarak, çağdaş ölçülere göre yeniden yapılandırılması? Bu nasıl olacaktır? Son sözümüzü baştan söyleyerek yazımızı sürdürüelim: Eğer bilimsel bir toplantıda Diyanet, çağdaş ölçü ve yöntemler kullanılarak masaya yatırılmış olsa, bu bilimsel kurum yeniden yapılandırılmaz; masada kalır ve ölür, cenazesi kaldırılır.

Prof. İzzettin Doğan'ın, "Diyanet'in yeniden yapılandırılması" olarak ileri sürdüğü görüş, onun Aleviliğin Diyanet'te temsil edilmesi düşüncesinden vazgeçmiş olduğunu göstermiyor. Sempozyumda Reha Çamuroğlu, "Üçüncü temel öneri Cem Vakfı'nın yaklaşımıydı diyebiliriz. Gerek vakıf başkanı Prof.

Dr. İzzettin Doğan, gerekse yardımcılarından Abidin Özgünay (Cem Dergisi'nin sahibi ve genel yönetmeni-İ.K.), varolan statünün Aleviler için kabul edilemez olduğunu; Diyanet İşleri Başkanlığı'nın ileride kaldırılabilir olsa da, bugün bunun faydadan çok zarar getireceğini, ancak kurumun Alevilere rahatsız etmeyecek bir şekilde yeniden yapılandırılması gerektiğini vurguladılar" (*Milliyet*, 3 Mart 1996) diyor.

Görüldüğü gibi, Cem Vakfı temsilcilerinin, Diyanet'in kaldırılmasını isteyen görüşlere karşı çıktıkları açık. Ancak, zaten varlığı Alevileri rahatsız eden bu kurumun, "rahatsız etmeyecek biçimde yapılandırılması" nasıl olacaktır? Hangi çevreyi rahatlatacak? Sınıfsal çıkarları açısından devletle uzlaşan Alevi burjuvalarını elbette.

Prof. Doğan, bu yeniden yapılandırmanın Diyanet'te bir Alevilik seksiyonunun oluşturulmasıyla olabileceğini açık açık söylemiyor. Ama daha öncelerden anlaşmış olduğu dostu ve DYP'li bakan Yıldırım Aktuna'ya söylattiriyor: "Diyanet'te Alevi İslama da hizmet verilmeli ve Alevi İslam orada temsil edilmelidir..."

Prof. İzzettin Doğan ve Cem Dergisi çevresinin yarattığı Alevi İslam kavramı amaçlıdır. Ve arkasından "Alevi Şeriatı" uydurmasıyla, "namaz da bizim, niyaz da, oruç da..." diyerek,

Aleviliğin Sünni İslam'dan bir farkı olmadığını ispat edip, Diyanet'te yer almaya hak kazanacaklar(!) Devletin de görüşü zaten bu değil mi? Diyanet İşleri Başkanı M.Nuri Yılmaz geçen Ramazan ayında şunları söylüyordu:

"Biz, Diyanet olarak Sünnilere de Alevilere de gerekli hizmetleri veriyoruz, ayırım yapmamız söz konusu olamaz... Alevilerle Sünniler arasında öyle büyük fark da yok. Onlar da Kuran-ı Kerim'i, Peygamberi kabul ediyor... Alevi demek Hazreti Ali'yi seven demektir. Sünni İslamın ya da Sünniliğin karşıtı Türkiye'de Aleviliktir. Ama Ehlibeyt Hazreti Ali muhibbi demektir. Hepimiz Ali'yi seviyoruz... Kitabımız Kuran'dır; onun etrafında toplanmamız gerektir..." (*Hürriyet*, 21 Ocak 1996)

Diyanet İşleri Başkanı bu toplantıda da kuşkusuz farklı konuşmamıştı.

Devletin Aleviliğe bakışı bu; bin yıllık Alevilik toplumsal inanç, kültür geleneği ve tarihi toptan yadsınıyor. Sünni İslamla aynılaştırılıyor. Üniversiteleri, tarih kurumları ve tüm olanakları kullanarak bu amaç için kitaplar yazıyorlar. Alevi İslam yaklaşımıyla doludizgin Diyanet'e yönelen ve yeniden yapılandırmayı düşleyenler de Emevi İslam'da Aleviliği boğmak isteyenlerdir.

Ehlibeyt İslamlığının anlamdaşı olarak Alevi İslam'da ısrar edildiği taktirde, kavram çelişmesini de birlikte getirir: Alevi İslam'ın karşıtı, Emevi İslam'dır ve bunun kullanımını da yükselir. Şimdiye kadar Emevi İslama hizmet eden Diyanet'in, bundan böyle Alevi İslam'a da hizmet vereceğini düşünen ve inanan hiçbir Alevi yoktur. Böyle bir şeyi de istemezler.

Halife Osman'la (644-656) başlayan Muhammed dininin bozulması; bu dini hiçbir zaman kabul etmemiş Ebu Sufyan oğlu Muaviye'nin Ali'yi katlettiğinden (661) sonra, korkunç bir kabile kini ve Ehlibeyt düşmanlığı üzerine kurduğu yönetimde, kendisi ve soyundan gelenler tarafından sürdürülmüş. Peygamberin kurduğu İslam diniyle 89 yıl keyiflerince oynayıp Emevileştirmiş ve böylece Emevi İslam yaratılmıştır. Sünni İslamın şeriatı ve diğer tüm kurumlarıyla Emevi İslamın devamı olduğunu yadsımak kolay değildir. Sonraki yüzyıllar büyüyüp gelişerek tarihe mal olmuş ve Sünnilik gerçeğine dönüşmüştür. Artık Sünniliğe, Emevi İslam denilemeyeceğine göre; İslam dininin materyalizme dönük yüzü ve inanç felsefesini, ibadet kurumlarını nesnel dünya yaşamına uyarlamış Aleviliğe de, Alevi İslam ve Alevi şeriatı gibi yaftalar yakıştırmaya hiçkimsenin hakkı yoktur.

DIYANET KURUMUNUN VARLIĞI, TÜRKİYE'DE LAİKLİĞİN İŞLEMEDİĞİNİN AÇIK GÖSTERGESİDİR

Anayasada, Türkiye devletinin "Laik Cumhuriyet" olduğu yazılıdır. Ama sadece yazılıdır. Cumhurbaşkanı Demirel bu toplantıda: "Laiklik, din ve vicdan özgürlüğünün teminatıdır. Bundan taviz verilemez." sözlerini bir daha yinelemiştir.

Tümceler doğrudur. Ama laikliğin varlığı kuşkuludur. Otuz yılı aşkın süredir ülkenin kaderinde söz sahibi olmuş Demirel'in bizzat kendisinin, dini siyasete alet etmesi ve bunları yapanlara gözyumarak, siyasal İslamın yükselmesi yönünde verdiği tavizler yüzünden laiklik sadece kağıt üzerinde kalmıştır. Diyanet'in varlığı bütün bunlara yasal örtü ve koruma sağlamıştır. Cumhurbaşkanı'nın şimdi sık sık yinelediği bu sözler, ülkenin laik, demokrat ilerici insanlarına, özellikle Alevi halka asla güven vermiyor.

Son yüksek barajlı anti-demokratik seçimlerden birinci parti çıkarak, iktidara aday olmuş RP'nin hükümet olmaması için, birbirlerine karşı onca rezilce davranış ve sövgülerden sonra kurulan Anayol Koalisyonu, şeriatı engelleme gözboyamasıdır. Bugün şeriat olanca korkunçluğuyla gizli iktidardır. Birkaç bakanlığın bütçesine eş bir bütçe ve yüzbin aşkın din adamı ordusu ve diğer tarikat örgütlenmeleriyle Diyanet kurumu bu gizli iktidara ev sahipliği yapmaktadır.

Ülke düzeyinde yayılmış yüzlerce İmam Hatip okulları ve Kuran kurslarıyla, ortaokul ve liselerde okutulan mecburi din dersleriyle laik eğitim-öğretim çoktan parçalanmıştır. İmam Hatip kökenli yüzlerce kaymakam ve valiler, binlerce okul müdürleri ve emniyet örgütü mensupları din ve şeriat adına görev yapmaktadırlar. Asıl hedefleri olan TSK'ye de sızmış olduklarını, son RP ve asker çekişmeleri göstermektedir. Eski 2. Ordu ve Harp

"Diyanetin yeniden yapılandırılması", Alevileri, Emevi İslama, yani Sünniliğe çağrıdır. Alevileri Sünnileştirmek için uygulanan sinsice girişimlerin dikâlsıdır.

Akademileri Komutanı emekli orgeneral Kemal Yavuz bile *Cumhuriyet* gazetesinde şeriat tehlikesini; Nuru lider Fethullah Gülen'i işaret ederek, "gençleri zehirlediğini" ve amacının, "yönetimi ele geçirmek suretiyle bir şeriat devleti kurmak" olduğu sözleriyle çok açık vurguluyor. Şeriatçı eğitimin şimdiki düzeyini de yine aynı gazetenin yazarı Hikmet Çetinkaya'nın saptamalarından izleyelim:

"Türkiye'de 'şeriatçıların denetiminde' kaç dersane, kaç özel okul, kaç yurt bulunuyor? Şeriatçı özel dershanelerin sayısı 600, okul sayısı 250, yurt ise 500'ün üzerinde. Ayrıca 'Din Baronu'nun kiraladığı evlerin sayısı sadece İstanbul, Ankara, İzmir, Aydın, Trabzon, Gaziantep, Van, Eskişehir, Konya ve Edirne'de 400'ü aşkın. Acaba Milli Eğitim Bakanlığı şeriatçı özel dershaneleri, okulları ve yurtları denetleyebiliyor mu? Bunun yanıtını hemen verelim: Hayır. Başta Cumhurbaşkanı olmak üzere, Tansu Çiller'den başbakan Mesut Yılmaz'a, Ecevit'ten Deniz Baykal'a dek pek çok politikacı şöyle konuşurlar: Laik, demokratik cumhuriyeti koruyup kollayacağız..." (*Cumhuriyet* Hafta, 5 Nisan 1996)

Evet, nasıl koruduklarını biliyoruz. İlahiyatçı profesörlerden biri olan Yaşar Nuri Öztürk'ün de katılarak, "tarihsel bir sempozyum" olarak nitelenen bu toplantıda belirttiğimiz tehlikelerden hiçbirine değinilmediği çok açık. Aynı profesörün *Hürriyet*'teki "Cuma Sohbetleri" köşesinde, Cem Vakfı'nın yönetici ve temsilcilerinin kişiliklerinde Alevilere çektiği yağın

ve düzdüğü övgülerin devlet adına ve Türk-İslam sentezi adına olduğunu anlamak için ise fazla düşünmeye bile gerek yok.

Profesörümüz toplantıyı izleyen ve böyle bir sempozyum dolayısıyla mutluluktan(!) "rahmet damlları" halinde gözyaşları döken "Alevi canlar"a, ülkenin "has evlatları" olarak hitap ediyor. Yaşar Nuri'nin, kendi övgücü söylemiyle, "Ali nefesiyle ıtırlanmış yürekleri" kasırgaya dönmüş haykıran ve "Laiklik, özgürlük ve demokrasi" isteyen milyonlarca Alevileri de, Osmanlı müftü ve müderrisleri gibi "mülhid, asi Kızılbaşlar" olarak mı nitelendirdiğinden hiç kuşumuz yok. Onun Alevilere, "Kuran'da buluşup kucaklaşma"ya çağrısı, devletin görevlendirdiği Türk-İslam sentezcileri profesör ve yazarlarına yüklediği görevdir. Bu işi en iyi de, gazetede köşesini yazdığı kitapların reklamı ve tanıtımı için kullanan, Kuran İslamlığı üzerine incelemeleriyle ünlü Yaşar Nuri Öztürk ile yakın dostu ve Nizam-ı Alem ülkücüsü, *Alevi-Bektaşî Kimliği* adlı sosyo-antropolojik incelemenin(?) yazarı Prof. Orhan Türkdoğan yapmaktadır.

İslamı ve İslam tarihini çok iyi bilen Prof. Yaşar Nuri Öztürk, Ortodoks İslamın (Sünniliğin) baskıcı inanç anlayışına aykırı olarak oluşup gelişen ve toplumsal mücadeleler içinde, yere ve zamana göre yeni kazanımlarla günümüze ulaşan bin yaşını aşmış Aleviliğin Kuran anlayışını, Tanrı-peygamber inancının niteliğini ve Ali-Ehlibeyt muhabbetinin ölçüsünü hiç bilmez olur mu?

"Kuran'da buluşup kucaklaşmak"

çağrısı da ne demek oluyor? Biz yanıtlayalım: Alevileri, Emevi İslama, yani Sünniliğe çağrıdır bu; Alevileri Sünnileştirmek için en sinsice girişimdir. Diyanetin kaldırılmasını değil de, yeniden yapılandırılmasına çalışmak, bu sinsice girişimin uygulamaya konulmasıdır. Diyanet kurumunun şimdiki hali ve teşkilatı çerçevesinde Alevi İslam'a(!) yer bulunamıyor. Ancak bazı ufak-tefek değişikliklerle bu sağlanabilir. Ne acı ki, Cem Vakfı yönetici ve temsilcileri bu haince girişimin uygulamasını başlatmış ve Alevileri arkadan vurmıştır. Diyanet kurumu varolduğu sürece, Türkiye'de laiklikten söz edilemez. Hiçbir İslam ülkesinde örneği bulunmayan bu kurum, ücretli bir din sınıfı yarattığından aslında İslamın kutsal kitabına da, peygamberin sünnetine de aykırıdır.

"Kuran, herşeyden önce din sınıfı ve ruhbanıyet kabul etmez. 'Ruhbanıyet Tanrı adına bir uydurmadır.' (Hadid, 27) Din sınıfı olmayınca din kisvesi de olmaz... Kuran, resmi mabet kavramına da yer vermez. Yaratılanın, Yaratana'a secde ettiği her yer mabet, mescittir... Resmi imam dinin emri değildir... Kuran, manevi hizmet veya irşat (aydınlatma) olayını ücretsiz-karşılıksız bir faaliyet olarak görür... Ücret isteyenler manevi önder olamazlar, onlardan doğruya ve güzele kılavuzluk beklenemez (Yasin Suresi, 21). Kuran, manevi önderlikten karşılık beklemeyi, 'Allahın ayetlerini basit bir ücret karşılığı satmak' (Bakara Suresi, 41) diye niteler. Bunu yapanları, 'insanlara doğruyu ve güzeli buyurup, kendi benliklerinizi unutur musunuz?' (Bakara, 44) şeklinde azarlar."

Bu cümleler, Yaşar Nuri Öztürk'ün, "Engizisyona giden yollar" başlığını taşıyan yazısından (*Hürriyet*, 19 Ocak 1996) alındı. Görülüyor ki, cami yapımlarından tutunuz, ücretli imamlık yapmak, Kuran okumak ve ücretli namaz kıldırmak, ücretli cenaze kaldırmak ve bütün bu hizmetlerin görülmesi için bir din sınıfı yaratan Diyanet, Kuran'a aykırıdır. Dolayısıyla İslamda yeri yoktur. Demek ki, işlerine geldiği zaman Kuran buyruklarına aykırı davranmaktan çekinmiyorlar. Şimdi soruyoruz: Bunları yazan Profesör, konuşmacı olarak katıldığı sempozyumda, yukarıdaki ayetlere uygun hareket ederek: Diyanet kurumunun derhal kaldırılıp, ücretli imamlar ordusunun dağıtılmasını istemiş midir? Yoksa yeniden yapılanmasını mı savunmuştur? Bakara Suresi'nin 44. ayetini kendisine anımsatmaktan doğrusu yüzümüz kızarır.

Yineliyoruz: *Diyanetin yeniden yapılandırılması değil, derhal kaldırılması gerekir.* Din hizmetlerinin devlet eliyle kotarılmasına son verilip, cemaatlara devredilmeli. Diyanet varolduğu Türkiye'de laiklik olduğundan söz edilemez. Devlet yönetiminde dinsel dogmalar sözsahibi olduğu sürece, ülkede demokrasiden de asla söz edilemez. Ayrıca Diyanete yeni düzen verilme isteminin, burjuva da olsa bir Alevi kuruluşu kullanılarak gündeme getirilmesi hainliğin dikâlsıdır. Sorumluları bunun hesabını er ya da geç verecektir. ●

ÇOCUK SÖMÜRÜSÜNE HAYIR

Henüz lise çağına gelmemiş çocuklarımızın yaşam koşulları kapitalist sistemin çirkefligi altında her geçen gün korkunç derecede kötüye gidiyor.

Türkiye'de, ne yazık ki kokuşmuş kapitalist sistemin işçi sınıfı üzerinde oynadığı kirli oyunlarının ceremesini en çok çocuklarımız çekiyor. Gecekonduyun yıkılmasını önlemek için boğazına bıçak dayanan, veya çocuklarını kucağına alıp trenin önüne atlayan, işsiz kaldığı için yaşanan cinnet anında üzerlerine benzin dökülerek yakılmak istenen hep çocuklar.

Dünya ülkeleri arasında en çok çocuk emeğini sömüren ülkelerden biri olan Türkiye devleti, bu özelliği ile rekor kırmıştır. Türkiye'de 14 yaşından küçük 11 milyon 889 bin çocuğun 3 milyon 847'si (yüzde 32) çalışma yaşamında bulunuyor. Henüz lise çağına gelmemiş bu çocukların yaşam koşulları kapitalist sistemin çirkefligi altında her geçen gün korkunç derecede kötüye gidiyor.

3 milyon 847 bin çalışan çocuğun 1 milyon 8 bin tanesi işyerlerinde, 2 milyon 839 bini de tarım sektöründe ve asil olarak ev işlerinde çalıştırılı-

yor. DİE'nün verilerine göre 20 milyon 723 bin kişilik 6 yaşın üzerinde istihdamın %18.5'i, yani 3 milyon 847 bin kişisi, 6-14 yaş arasındaki çocuklardan oluşuyor. Özellikle ucuz işgücü olma özelliği yanında sosyal güvenlik gibi maliyet avantajları ile, grev gibi iş bırakma ve hak arama imkanı da bulunmayan çocuk emeğinin Türkiye'deki durumunu değerlendirdiğimizde, dehşet verici ve son derece çirkin cinayetlerin su yüzüne çıktığını görüyoruz.

Bir de ülkemizdeki adli suçun artma sebebine bakalım. Geçtiğimiz yıl Emniyet Genel Müdürlüğü Küçükleri Koruma Şubesi'nce yapılan "Polis Gözüyle Suç ve Suçluluk" araştırmasında ortaya çıkan sonuçlar son derece acı ve düşündürücüdür. Araştırmaya göre suç işleyen çocukların anne-babalarının %83'ü sürekli tartışıyor. %44'ü hem tartışıp hem şiddet kullanıyor. Ailelerin %84'ü çocuğu dövüyor. %4'ü evden kovuyor %3'ü ise aç bırakıyor.

Adli suçun gelişmesini sağlayan bir diğer neden de aile içi demokrasinin olmamasıdır. Aile içindeki sağlıklı ilişki ağı anne ve baba koalisyonu ile çocuklarının koalisyonundan oluşur. Ancak bu çekişme anlamında değildir. Eğer sağlıklı iletişim kurulmazsa ya anne ya da baba ayrı bir koalisyona geçer, ve böylece diğer ebeveyn dışlanmış olur. Bu çocuk için zararlıdır. Çocuk erkek ve dışlanan konumda ise kendini dışarıda ispat etmek isteyebilir.

Ailede güç dengesi tümenden yayılmalıdır. Yani otoriteyi temsil eden biri olmalıdır. Ancak bu otorite asla baskı anlamına gelmemelidir. Ancak

Türk ailesinde bu demokrasi ortamını bulmak çok zordur. Bu arada özellikle Türk ailesi ile Türk kadını bir kültür aşınımı yaşıyor. Tabii bu kapitalist sistemin dayattığı ağır yaşam koşullarının bir ürünüdür.

Kürtlerin yoğun yaşadığı bölgelerde devletin çirkefligini görüyoruz. Devlet, bu bölgedeki insanlara, bırakın bilinçlendirmeyi, köylerine fabrika yapıp iş sorunlarını çözmemeyi, hatta okullar yapıp bedava

öğrenim hakkını vermeyi, yollarca kendi topraklarında bile yaşama hakkı tanımadı. Köyle-ri PKK bahanesiyle boşaltılıp yakılıyor, yıkılıyor. Bu yetmiyormuş gibi dövülüyor, işkencelere maruz kalıyor.

Kapitalizmin bu acımasız kâr güdüsüyle yaptığı hainliklerin hesabını soracağız. Geleceğimiz olan çocuklarımızın böylesine kötü şartlarda sömürülmesine, ezilmesine izin vermeyeceğiz.

Atakan Devrim

Haydi mücadeleyi yükseltelim Kesilen ikramiyemizi geri alalım

Tekstil işçilerinin çalışma yaşamları oldukça monotondur. Özel yaşantı bile diyemeyeceğimiz bir yaşantı yoktur. İşverenler işçileri öylesine çalıştırıyorlar ki, evli olanlar eşlerini, çocuklarını göremez hale geliyor, genç arkadaşlar ise hiçbir sosyal faaliyette bulunamıyorlar ve bu tür faaliyetler lüks! gibi oluyor.

Durum böyleyken, büyük bir tekstil firmasında çalışan arkadaşlarımız bizlere sorunlarını anlattılar. Bu işyerini yaklaşık 3 yıldır tanıyoruz. Bundan birkaç ay öncesine kadar bir yılda 3 ikramiye veren patronlar, bugün kalkıp ikramiyeyi 1 yılda 2'ye düşürüyorlar. Ve hep birlikte haykırıyorlar, "sorunumuzu çözmek için harekete geçmezsek, duyarsız kalırsak, ikramiyeleri gibi birçok haklarımızı da kaybedeceğiz." Ama kaybetmemeye kararlı, mücadeleden başka bir yolun olmadığına karşı inancı yüksek olan işçilerin sayısı gittikçe artıyor.

İşsizlik, Türkiye'nin gündeminde açık bir şekilde ortadadır. Haklarını istedikleri zaman, işten çıkarılma korkusu var. Evli olanlar eş ve

çocuklarını düşünüyorlar. Diğerleri zaten evlenmek için para biriktiriyorlar. Çünkü biliyorlar, onlar çıkınca yerlerine başka işçiler ve belki daha az bir maaşla çalışmaya başlayacaklar.

Haklarımızın sindirilmesine izin vermeyelim, gelin hep birlikte bugün ikramiyemizi alan, alınterimizi sömürenlere "durun" diyelim. Bu çarkın böyle dönmeyeceğini gösterelim. Yoksa çocuklarımızın ya da gelecek nesildeki insanların haklarını da kaybetmiş oluruz. Nasıl ki işçi sınıfı tarihinde 8 Mart, 1 Mayıs gibi şanlı haklar kazanılmışsa, ve bizler de bunların mücadelesini halen kutlamak için veriyorsak, haydi şimdi de hep birlikte, hakkımız olan bu ikramiyeyi de tekrar alma mücadelesi verelim. Nazım'ın dediği gibi:

"Ve elbetteki sevgilim
elbette dolaşacaktır
en şanlı elbisesiyle
işçi tulumuyla
bu güzelim memleketimde
Hürriyet."

Şilan Mert

DİBA Çorap Fabrikasında İş Bırakma Eylemi

Diba çorap fabrikasında çalışan işçiler sağlıksız ve zor şartlarda çalışıyorlar. Zam diye verdikleri de son derece komik bir rakkam. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi işyerine işçiyi denetlemek(!) için kamera koydular. Bunun üzerine işçiler 2 gün üst üste 1 saat makina kapatma eylemi yaptılar. Makinaların kapatıldığını gören işveren, işçilere işten atma ve polis çağırma tehdidinde bulundu. Ama işçilerin birliği bu tehditleri hiçe saydı. İşçilerin istediği haftalıklarına zam yapılması, işyerindeki kameranın kaldırılması vb. idi. Sonunda birliktelik ve eylem başarılı oldu. İşveren işçilerin istemlerini kabul etmek zorunda kaldı.

Yükselt işçinin sesini!
Birlik, mücadele, zafer!
Yaşasın işçilerin birliği!

M.Akın

Sesimizi duyuracağız, hakkımızı alacağız

Zorlaşan koşullar mücadelenin cephesini genişletiyor, olanaklarını büyütüyor.

Dünyada ve Türkiye'de tüm emekçi kesimine karşı yapılan saldırılar giderek yoğunlaşıyor. Ülkemizde de yapılan bu saldırılara karşı emekçi kesimden yoğun bir başkaldırı yükseliyor.

Böyle bir süreçte başlayan memur eylemleri, geçtiğimiz günlerde alanlara da yansıdı. Ortaya konulan talep ve isteklerin karşılanmaması ya da herhangi bir saldırı durumunda, Mayıs ayında yine alanlarda olacaklarını söyleyen bu insanlar, çok ciddi bir şekilde direnişlere hazırlanıyorlar.

8 Nisan'da Ankara'da yapılan mitingle başlayan bu eylemler, 13 Nisan'da Kadıköy'deki mitingle devam edip, 18 Nisan 1996 günü, tüm Türkiye çapında iş bırakma eylemi olarak gerçekleşti.

Katılımın en fazla gerçekleştiği illerimizden biri İstanbul'du. Öğretmenler, Avrupa yakasında Vatan Caddesi'nin başında birleşerek yürüyüşe geçip, Aksaray Metro İstasyonunun önünde toplandılar. Anadolu Yakasında da Kadıköy İskelesinde toplanarak istemlerini hep bir ağızdan dile getirdiler.

Tüm Türkiye'de bir kez daha sesle-

rini duyurmak için alanlara çıkan kamu emekçilerinin yaşadığı şartlara bakarak 20 Aralık 1994 günü "isyan etmeyen memurun insanlığından şüphe duyarım" diyen başbakan, son eylemlerde "dün dündür, bugün bugündür" cevabını vererek adeta söylediklerini unutmış gibiydi. Bu da burjuvazinin günlük politikalarında ne kadar tutarsız olduklarının açık bir örneğidir.

Burjuvazinin tüm saldırılarına ve yoğun hava muhalefetine rağmen kamu emekçileri yaptıkları bu eylemlerle yılmadıklarını göstermiş oldular. Kamu emekçileri önce tehdit ve baskılara karşı başta grevli toplu sözleşmeli sendikal hak ve özgürlükler için, baskısız sömürsüz bir dünya için, işkence, gözetim, kayıplar, faali "meçhul" cinayetlerin ortadan kalkması için, Güneydoğu'da yaşanan kirli savaşın durması için, v.b. kısacası insanın insan gibi yaşayacağı bir dünya için alanlardaydılar. "Hak verilmez alınır" diyerek bu yolda yürüyen emekçiler, "memurlar grev ve toplu sözleşme yapamaz" diyen T.C. hükümetine grev ve toplu sözleşme yaparak gereken cevabı veriyorlar.

Enflasyonunun %80'lerde olduğu

günümüzde emekçi kesime dayatılan bu sefalet düzeyindeki ücrete cevap, emekten gelen gücü kullanarak gerçekleştirilecek olan iş bırakma eylemleri olacaktır. Siyasi iktidarların bunu duymaması karşısında Mayıs ayında yine uzun süreli eylemleri gündeme getireceklerdir.

Zorlaşan koşullar mücadelenin cephesini genişletiyor. Mücadelenin ola-

naklarını büyütüyor. Önümüzdeki dönem tüm emekçi kesiminin birlikteliğini dayatıyor. Ve sınıf kavgasının ulaştığı bu noktada devrimci hareketlerin birlikteliği de kaçınılmaz olmuştur. Kamu emekçilerinin son dönemlerde yaşadıkları eylemlilik süreci de bunu açık bir şekilde göstermiştir.

Yaşasın demokrasi mücadelemiz!

Delal Yıkılmaz

Öğrenciler kararlı: Mücadelemiz sonuna kadar sürecek

Eğitimde özelleştirme ve paralı eğitime karşı Ağustos 95'te başladığımız mücadelemiz sürüyor.

Bugüne kadar bilinen bütün yolları denedik; imza topladık, dava açtık, Beyazıt'ta, Kızılay'da Türkiye'nin birçok kentinde gösteriler yaptık, ancak muhatap bulamadık.

Yalnızca paramız olmadığı için değil, aynı zamanda tüm insanlığın sahibi olduğu bilgiyi parayla satın almayı kabullenemediğimiz için harçları ödemeyi reddettik. Ancak, çabalarımız devletin yetkili ağızları tarafından her isteyene kredi verildiği aldatmacasıyla etkisizleştirilmeye çalışıldı.

Bir kez daha ifade ediyoruz: Sadece eğitimin değil, onun gibi en temel insani ihtiyaç olan sağlığın da parasız

olmasını istiyoruz. Biz tüm toplum için parasız eğitim ve parasız sağlık istiyoruz.

1- Harçları ödemediği için kayıtları yapılmayan öğrencilerin kayıtları yapılmalıdır. 2- YÖK lağvedilmeli, hazırlanan YÖK tasarısı iptal edilmeli ve harçlar kaldırılmalıdır. 3- Üniversite unsurlarına yönetimde söz ve karar hakkı verilmelidir. 4- Eğitim ve sağlık alanındaki özelleştirmeler durdurulmalıdır.

İstanbul Üniversitesi Öğrencileri Koordinasyonu olarak tüm öğrenci arkadaşlarımızı, eğitim üyelerini, emekçileri ve öğrenci dostlarını birlikte mücadeleye çağırıyoruz.

İstanbul Üniversitesi Öğrencileri Koordinasyonu

"Uyuşturucuyla mücadele" toplantısının gösterdikleri

Mücadelemiz "uyuşturuculara" karşıdır

Yobaz ve bağınaz düşüncelilere karşı mücadelemizi yükseltmedikçe, uyuşturucu salgını ile yeterince mücadele edemeyiz.

Faruk Nafiz Çamlıbel lisesinde "uyuşturucuyla mücadele" adı altında toplantı yapıldı. Toplantıya katılmak üzere sınıflardan öğrenciler de önceden belirlenmişti.

Toplantıya konuşmacı olarak, Türk Kadınlar Birliği ve eğitim kolu başkanı ve çeşitli öğretmenler katılmıştı. Toplantıyı okul müdürü açtı. Okul müdürünün konuşması, "uyuşturucu ile mücadele edeceğimiz" söyleyen kimilerinin ne kadar uyuşuk, karanlık emelli bir kafaya sahip olduklarını çok iyi gösterdi. Ne demek istediğimi daha iyi anlatabilmek için okul müdürünün konuşmasından sözedeceğim.

Müdür, çok kısa olarak uyuşturucunun insan üzerindeki zararlarından bahsetti. Sonra camiide vaaz vermiş gibi, konuyu dini boyutta bir ele almaya başladı ki, sonunda durdurabilmek için diğer konuşmacıların mikrofonu zorla

ellerinden alabilmeleri gerekti. Müdür, vaazında!, konuyla alakası olmaz bir şekilde İslamiyetin propagandasını yaptı. Öğrencilerin örf ve adetlerden yoksun yetiştirildiğini, dini konularda yetersiz bilgi verildiğini söyledi. Bu okul müdürü İmam Hatip liselerinde uyuşturucu hiç rastlanmadığını, çünkü buralarda allah korkusu olduğunu söyledi. Bir çok ailenin, çocuklarının kötü alışkanlıklarından kurtuluşu ve iyi eğitim almaları için İmam Hatiplere kaydettirdiklerini söyledi. Buna bir de şöyle bir örnek verdi: Birgün İmam Hatip'e boyalı, açık saçık bir kadın gelmiş. Bunu gören İmam Hatip müdürü şaşırıp, kadına, "burada işin ne diye?" sert bir şekilde çıkmış. Kadın, Erenköy'de oturduğunu, çevrede uyuşturucu bulunduğunu, okullara güveninin kalmadığını, çocuğunun iyi bir şekilde yetişmesi için İmam Hatip'e kaydettirmek istediğini söylemiş.

Konuşmacı okul müdürü, kız çocuklarının nasıl, ne şekilde yetiştirileceği konusunda şunları söyledi. Kızlar, namus ve iffet abidesidir, yetiştirilirken vefakar ve cefakar olmalarına, evleneceği kişiye itaatkar olmalarına çalışılmasına dikkat edilmesi gerektiğini söyledi. Şimdi eşitlik adı altında kadınların isyancı ve sorumsuz olduklarını belirtti. Görev yaptığı Anadolu'da kadınların yoldan geçerken erkeğin geçmesi için beklediğini söyledi.

Bu sırada, salondaki bir sürü insanın adamın söyledikleri karşısında kızgınlığının arttığı çok açık belli oluyordu. Tam bu sırada ben, adamın konuşmasını bitirmesini bekleyemez bir duruma gelerek, namusun sadece kızlara, kadınlara ait olmadığını, erkeklerinde bu duyguya sahip olmaları gerektiğini, namusu en başta insan meziyetlerinde aramak gerektiğini söylemek için söz istedim. Söz verilmedi.

Uyuşturucu kullanan kişilerin beyinlerinin uyuşturucunun belirgin örneğinin, okullarda harç adı altında eylemler yapanların, Alevi-Sünni ayrımı yapan hasta insanlar olduğunu ve bunların sahipsiz aileler ya da fazla demokrat geçinen ailelerin yetişmiş oldukları çocuklar olduğunu belirtti.

Artık daha fazla dayanacak gücüm kalmamıştı. Kalktım ve söz almadan konuşmaya başladım. Burada kendisinin uyuşturuculuğa karşı eğitimden uzak konuştuğunu, tam tersine milleti "uyutmak" için yalan-yanlış hikayeler anlattığını söyledim. İmam Hatip'lerde daha kötü şeylerin olduğunu belirttim. Bunların dini alet ederek insanların beynini yıkadıklarını ve duyguları bastırılmış insanların sapıklıklara kaplandığını ve bunun da canlı örnekleri olduğunu belirttim. Bu okullarda şıgaradan tut, uyuşturucuya kadar her şeyin olduğunu söyledim. Tanıdığım insanlardan örnek verince, müdür kıpkırmızı

kesildi ve biraz da kızgın bir şekilde "ama diğer okullardan az" diye cevap vermekle yetindi.

Müdürün konuşması Osmanlıya övgü dolu sözler söylemeye geldiği sırada, salonu sıkıntı sesleri basmıştı. Konuşmacı olarak katılan öğretmenlerin bir çoğu aydın-demokrat insandı. Okul müdürü olacak zat, öğretmenlerin konuşmasını açık bir şekilde engellemek istedi. Sonunda öğretmenler mikrofonu zorla alabildiler.

Okuldan eve geldiğimde düşündüm. Bu yobaz ve bağınaz düşünceli okul müdürü, nasıl olur da bilimsel bir kuruluşun idaresinden sorumlu olabilir? Bu adam, öğretim kuruluşunda bilimsel bir eğitimin olmasını gözetmeyeceği çok açıktır. Bizlerin bu tür "uyuşturuculara" karşı da dikkatli olmamız, eğitilmiş olmamız gerekiyor. İşte o zaman genç beyinlere bilimsel bilgiler ulaşır. Eroin vb. gibi toplumun bunalım durumlarında ortalığı saran uyuşturuculardan gençleri uzaklaştırabiliriz. Çünkü bilimin olduğu yerde kötülük istediği kadar tohumlarını serpiştirmiş olsun, yeşeremez.

Kısaca bizler, birleşmeli ve mücadelemizi daha da artırmalıyız. Bu karanlık beyinlerle karşı bireyler olarak mücadelemiz bir sonuç getirmez, bir bütün olarak, tek yumruk olarak yani örgütlenerek mücadelemizi yükseltmeliyiz.

Berna Fırat

Taleplerimizi alacağız

Bu sezonda geçen
sezonlardan daha da
geniş kapsamlı haklar
alınması
doğrultusunda
işçilerimizin tek yürek
halinde hareket
edeceklerine inancımız
tamdır.

Yeni sezona girerken kalfasıyla, kesicisiyle, sayacıyla, rakap-tacıyla, temizleyicisiyle, saracıyla, işçisiyle, çırağıyla işin çilesini çeken işçileri yürekten selamlıyoruz.

Yüzyıllık geleneksel üretim koşullarının halen devam ettirilmeye çalışılması beraberinde kaçınılmaz olarak işçilerin daha çok sömürülmesini ve daha kötü koşullarda yaşamasını dayatmaktadır.

21. yüzyıla dört kala hâlâ kundura işçisi sağlıksız, sigortasız, çiftbaşı ücretle ve geceyarılarına kadar günde 12-14 saat çalıştırılıyor. Çiftbaşı ücret sistemiyle işyerleriyle evi arasında mekik dokuyan insanlarımızın sosyal yaşamları sıfıra inmiştir. Bu kötü çalışma ve yaşam koşulları, işçilerin ruhsal ve fiziksel olarak hastalanmalarına yol açmaktadır. Kundura işçilerinin aile yaşamlarını bozan bu durum toplumsal çevre ilişkilerini ve komşuluk bağlarını dahi boğmaktadır. İstanbul'da 50.000, Türkiye genelinde 700.000 kundura işçisi ve aileleri dikkate alındığında kısaca anlattığımız sorunların yaratacağı sonuç bir sosyal faciadır. Türk-İş Konfederasyonu'yla Uludağ Üniversitesi profesörlerinin kunduracılık işkolunu kapsayan araştırmalarında da konu, bilim adamları tarafından her yönüyle araştırılmış ve olumsuz koşullar onlar tarafından da rapor olarak açıklanmıştır.

İşverenlerin olumsuz tutumları, yıllardır, kundura işçisinin yaşamını kötüleştirilmiş, bununla da kalmayarak sektörün gelişmesinin de önünü tıkmıştır. Ülkemizin Gümrük Birliğine girdiği bu aşamadan sonra teknolojiye, planlı üretime ve işçi haklarına kulak tıkamak kurtuluş olmayacaktır. Yeterli sermaye birikimi vardır. Fakat birtakım işverenler bunun faturasını kundura işçisine çıkarmaya çalışıyor. Kundura işçisinin daha fazla vereceği bir şey yoktur. Çünkü kundura işçisi gücünün çok üstünde bir özveri zaten göstermektedir.

Geçtiğimiz sezon, aldığımız zamlardan sonra temel ihtiyaç maddeleri, gıda, temizlik, ulaşım, giyim, okul, kira vb. konularda getirilen %100'ü aşan zamlarla; alınterine dayalı ücretlerimiz eriyip gitmiştir. Bugün Türkiye'nin

ekonomik koşullarında şu an uygulanan ücretler standardın çok çok altında kalmaktadır. Bir işçi bugün evini geçindiremeyecek duruma gelmiştir. Geçen sezonda elde edilen ücret zam yüzdeleri bugün yeterli olmamaktadır.

Bundan dolayıdır ki, şu an varolan ücretlerin minimum %100 oranında artırılması gerekmektedir.

Yakacak parası, maaş ikramiyesi, ücretli tatiller, gıda ve giyecek yardımı, yemek, iş elbisesi, fazla mesai farkı, gerçek ücretten bordro düzenlenmesi gibi sosyal haklardan mahrum bırakılan kundura işçilerinin sadece aldığı ücretle yaşadığını gözönünde bulunduracak olursak, istediğimiz %100'lük zam talebimiz kimseye abartılı gelmemelidir.

Her yıl kundura işçilerinin birliğliği ve kararlılığı, üretim yapılan bütün bölgelerde kendini göstermektedir. Geçen sezonlarda Beyoğlu bölgesinde

çalışan kundura işçilerinin haklı ve kararlı mücadeleleri tüm kundura işçilerine gösterilebilecek en iyi örnektir. Artık bireysel davranışlara ve banane-ciliğe yer yoktur. Kişisel çıkarlar doğrultusunda yapılan küçük hesapların hiç kimseye bir yararı olmamıştır, olmayacaktır da. Bu sezonda geçen sezonlardan daha da geniş kapsamlı haklar alınması doğrultusunda işçilerimizin tek yürek halinde hareket edeceklerine inancımız tamdır.

1996 YAZ SEZONUNDA TALEPLERİMİZ

- 1) Varolan tüm ücretler minimum %100 oranında artırılmalıdır.
- 2) Çiftbaşı ücret sistemi yerine saat ücreti sistemi uygulanmalıdır.
- 3) Ücretli izinlerde ödemeler samor-ka gibi borç olarak değil, hak olarak ödenmelidir.

4) İşsizlik dönemlerinde ücret ödemeleri iş yasasının 60. maddesine uygun yapılmalıdır.

5) Tüm kundura işçileri sigortalanmalıdır (506 sayılı SSK Kanunu)

6) Tüm işyerleri işçi sağlığıyla ilgili yasal yükümlülüklerini yerine getirmektedir. (İş Yasası Sağlık ve Güvenlik Yasası Madde 73)

LOKALİMİZİ AÇIYORUZ

Bu sezon bir adım daha atacağız. Kolları sıvadık, sezon başında lokalimizle geliyoruz. Görev tüm kundura işçilerinin. Görev başına!

NEDEN LOKAL?

Üyelerimizin birbiri ile olan sosyal ilişkilerini daha da ileriye götürebilmek, birbirimizle daha iyi kaynaşabilmek, iş yoğunluğumuzu ve çalışmaktan doğan streslerimizi üzerimizden biraz olsun atabilmek için dernek lokali açmayı önümüze acil bir görev olarak koyduk.

Lokal gelirlerini, Türkiye çapında tüm kundura işçilerini tek çatı altında toplamak ve gücümüze güç katmak için açmayı hedeflediğimiz şubelerimizde kullanacağız.

LOKALİ HİZMETİ NE OLACAK?

Lokalimizi müziği ile meşrubatı ile çayı kahvesi ile kafeterya türü bir yer olarak düşündük.

Bu amaçla yönetim kurulumuz dernek lokalinin sezon başında açılabilmesi için gerekli harcama ve üye aidatlarının 1 yıllık peşin olarak alınmasıyla karşılanmasına karar vermiştir.

Daha güçlü ve daha güçlü bir KİD için görev başına! ●

MESKA Vakfı kuruldu

Ülkemizde meslek hastalığına
yakalanan her 100 kişiden 33'ü
ölmektedir.

İnsanın, anayasal haklarında en önemli olanları sağlık ve çalışma hakkıdır. Bu iki hak birbiriyle çelişmemeli, birbirine zarar vermemelidir. İnsan sağlıklı olduğu nispette çalışır, çalışıp kazandığı nispette de sağlıklı olur. Bu pozitif etkilenmeyi engelleyebilecek, en sevimsiz olay, çalışma ortamında gelebilecek zararlarla, çalışanın etkilenmesidir. Bu etkilenme sonucunda oluşan ağır bedeli, toplumun tüm kesimleri, çeşitli şekillerle ödemektedir.

Ülkemizde, çalışanların sağlık kapasitesini belirlemek için ışık tutacak olan istatistiksel veriler yok denecek kadar azdır. Otuz milyon aktif nüfusun yaklaşık dört milyonu sigortalıdır. Aktif nüfusun yaklaşık 2/3'nün ise hiç bir sosyal güvencesi ve bu nüfusla ilgili sağlık sorunlarını ortaya koyacak istatistik verisi yoktur. Ayrıca, sigortalı nüfusun çalıştığı işyerlerindeki

tıbbi müdahalelere ait herhangi bir istatistiksel veri de bulunmamaktadır. Yapılan araştırmalara göre SSK hastanelerine başvuran nüfus ise meslek hastalığına ve iş kazasına uğrayan nüfusun %25'ini oluşturmaktadır.

Ülkemizde çalışanın sağlık durumunu belirlemekte tek kaynak olan bu istatistiklere baktığımızda, 1994 verilerine göre yaklaşık olarak: 1000 işçiden 22'si kazaya uğramakta, 10 bin işçiden 2'si iş kazası nedeniyle ölmekte, yani 100 iş kazası geçiren işçiden 1'i ölmektedir.

Diğer taraftan 10 bin işçiden 3'ü meslek hastalıklarına uğramakta, 10 bin işçiden 1'i meslek hastalığı nedeniyle ölmekte, yani, 100 meslek hastalığına yakalananandan 33'ü ölmektedir.

İşte tüm bu belirsizliklere, olumsuzluklara ışık tutmak üzere, onbeş farklı meslek disiplininin (hekim, mühendis, avukat, ekonomist, hemşire, işçi, müfettiş, sanatçı, turizmcisi, sigortacı, sosyolog, yayıncı, ev kadını, öğretmen, eczacı) gelen toplam 63 kişinin maddi ve manevi katkılarıyla Meslek Hastalıkları İş Kazaları Araştırma ve Önleme Vakfı (MESKA) kuruldu. ●

Vietnam-Britanya Dostluk Derneği kurucusu, *Len Aldis* yoldaş, son Vietnam gezisini anlatıyor:

Amacımız Sosyalizmdir

Örgütünüzden bahseder misiniz?

Vietnam-Britanya Dostluk Derneği'ni (VBDD) üç yıl önce kurdum. amacı iki halk arasında gerçekten dostluk ve dayanışmayı geliştirmek. Hangi alanda olursa olsun ne yardım yapılabileceğini görmek. Yapılacak daha çok şey var.

Son ziyaretiniz hakkında ne söylemek istersiniz?

Diğer ziyaretlerim gibi Ekim 1995'deki de ilginçti. Hanoi'den aşağıya, kuzey sınırında, savaş sırasında silahsızlandırılan merkez bölge Quang-Tri'ye kadar gittim. Burası Lao sınırından Güney Çin'e kadar uzanan bir bölge. Aynı zamanda maden sahalarının ve kısa menzilli silahların elektronik hattı olan -neyse ki, tamamlanamayan- iğrenç MacNamara hattını da içeriyor. Bu, Amerikalılara göre, Vietnamlıların Güney'e gelmelerini önlemek içindi. Aynı zamanda ağır bombardımanların ve önemli çarpışmaların yeraldığı bir bölgeydi.

Amerikan askerlerinin elindeki Khe-Sanh bölgesini Vietnamlılar 70 gün ve gece kuşattılar. Burası, günde 24 saat Pasifik'teki Guam adasından ABD B-52'leriyle bombalandı ve kimyasal maddeler püskürtüldü. Sonuçta Quang-Tri bölgesi tahminen 350 bin ton infilak etmemiş patlayıcıyla bırakıldı. Bir Amerikan profesörünün tahminine göre her metre kareye üç bomba düşüyor. Dolayısıyla Vietnamlıların bu maddeleri temizlemedeki zorluklarının boyutunu düşünün.

Quang-Tri'ye gelişimin ana nedeni Cam-Lao'yu ziyaret etmek, yeniden Güney Vietnam Geçici Devrimci Hükümetinin (GVGDH) yerini görmektir. Burası Nisan 1994'de otlarla kaplı bir yerd, tamamlanmamış bir anıt, ve girişteki iki orijinal taş sütun vardı. 18 ay sonra yeni tamamlanmış GVGHD'nin binasının, 1973 Paris Anlaşmasının takiben yabancı devletlerin temsilcilerinin yeni kurulan hükümete güven belgesi ve desteklerini sundukları resepsiyon salonunda oturuyordum. Alelacele inşa edilmişti. Üç ana binası vardı. 1994'te davet edildiğimden yeniden inşa için para toplayabilir miyim diye sorulmuştu. Deneyeceğimi söylemiştim ve 1995'de yalnızca toplanan parayı vermek için değil, ana binanın tamamlanmış olduğunu görmek üzere yeniden buraya gelmekten çok mutluydum.

Çevre inşasına başlamışlar ve etraflı dostluk bahçelerine çeviriyorlar. Dolayısıyla götürdüğüm paranın bir kısmı bu amaç için kullanılacak. Tamamen bittiğinde burası Vietnam'ın ve halkının yaklaşık 100 yıllık Fransız, Japon, Fransız yeniden ve Amerikan istilası altındaki bağımsızlık ve özgürlük savaşımını anlatan ve gösteren bir müze

haline gelecek. Aynı zamanda Vietnam'ın dağlık bölgelerinden gelen yaklaşık 200 öğrencisi olan etnik bir yatılı okulu ziyaret ettim. Burada öğrenciler dört yıl kadar kalıyorlar ve okul 11-15 yaş arasını kapsıyor. Köylere ulaşmak 4-5 gün alabiliyor. Yatılı okullar ulaşılması zor olan bölgelere öğretmen göndermenin zorluğu karşısında son 5-6 yılda getirilen bir çözüm. Ekim 1993'te İngiltere'den Vietnam'a İngilizce öğretmeye gitmek için gönüllülük temelinde "Vietnam için Öğretmen" kampanyası başlattım. Şu anda 17 gönüllü Vietnam'a gitti.

Thanh-Hoa'ya, VBDD'nin son projesini görmeye gittim. Bu, "Dostluk Ormanı" adlı küçük boyuttaki Vietnam'ın ormanlık arazisini iyileştirmeye yönelik bir proje. Orman Projesi için seçilen alan Tho Xuan bölgesinde küçük bir köy olan Quang Phu'da. Proje başladığından beri ağaç ekimi için yaklaşık 900 sterling bağış yapıldı.

Hanoi'deyken şimdi Britanya'da yaşayan ve uzun zaman Hanoi'deki 800 öğrencisi arasında kör çocukların da bulunduğu bir okulun destekleyicisi olan bir Vietnamlı arkadaşla tanıştım. Oldukça dikkate değer bir hikaye. Ama çocuklardan bazıları görebilme şansını aldı. Okulda 80 kadarlar. Bence bu okulda dikkate değer olan bir politikaları var, kör çocuklar da diğerleriyle beraber bütün derslere katılıyorlar. Her sınıfta diğerleriyle beraber oturan dört kadar kör çocuk var ve derslerine devam ediyorlar. Aynı zamanda kendi bandoları var ve sadece kör çocukların katıldığı yarışmada devamlı ilk üçün içindeler. Ben iki gençle tanıştığımda bir tanesi müzik aletini aldı ve çalmaya

başladı. Benim için çok etkileyici bir deneyimdi. Okulda yatılı kalıyorlar, el zanaatları, sepet yapmayı, müzik öğreniyorlar ve okuldan ayrılma yaşları geldiğinde bir zanaatları oluyor, dolayısıyla doğrudan sokaklara ya da evlerine dönmüyorlar.

Vietnam'da olduğum zaman Vietnam Komünist Partisi Uluslararası Komitesi temsilcisiyle karşılaşabilmem de çok iyi oldu. Kendisiyle iki yıl önce tanışmış, birçok konuda fikir değişiminde bulunmuştuk. İngiltere'de gazetelerde Vietnam politikasıyla ilgili olarak birçok sorular, tartışmalar olmuştu. Sosyalizmden kapitalizme mi gidiyor? Bunu tartıştık. Kesinlikle sosyalizmden kapitalizme gitmiyor. Ama kapitalist bir dünyada yaşadıklarını kabul ediyorlar. Dolayısıyla gelişmek için gerekli ve varolan araçları kullanacaklar. Bunda yanlış hiçbir şey görmüyorlar. Yatırım yapacak sermayeye, sanayilerini yeniden yapılandırmaya, okullara, evlere ihtiyaçları var. Dolayısıyla da Vietnam'a gelecek ve ülkeyi kalkındıracak, yatırım yapacak ülkelere ihtiyaçları var.

120 yıllık işgal ardından, Fransız kolonisi olarak işgal edilmiş, Japonlar tarafından istila edilmiş, ardından tekrar Fransızlar ve Amerikalılar. Sadece 1975'den beri özgürlükleri ve bağımsızlıkları var. Bunu hatırlamak ve anlamak çok önemli. Savaş 1975'de bittiysede, Vietnam Ocak 1994'e kadar uluslararası ambargo altında kalmıştır.

Amacımız sosyalizm. Ve de parti bunun öncüsü. Ülkenizi kalkındıracaklarımız araçları kullanacağız. Çözümü yıllar alacak daha birçok sorunumuz olduğunun farkındayız. Ama, amacımız

bu, gideceğimiz yer de.

Sorunların farkında olmanın bir parçası olarak parti, 1986'da yeniden inşaa ve onarım politikasının hayata geçirilmesine karar verdi. Daha önce çiftçiler ürünlerini merkez hükümete satarken şimdi, bölgesel yönetimlere satıyorlar. Artık topraklarının bir kısmını kiralamaya ve bir bölümü de kendi ürünlerini yetiştirmeye ayrılıyor. Kendi ürünlerini kendi fiyatlarıyla satıyorlar. Kalanını merkez ve bölgesel yönetime satıyorlar. Bu büyük değişiklikler getirmiş. Bu daha önce pirinç ithal eden Vietnam'ı dünyanın üçüncü büyük ihracatçısı yapmış.

Vietnam zengin bir maden ülkesi, petrol bulunmuş, şimdi de doğal gaz. Ve iki yıl içinde petrol rafinerilerini tamamlayacaklar. Haberleşmede en ileri teknolojiye sahipler. Son olarak, Tayland, Hong Kong ve Vietnam'ı denizin altından bağlayan boru hattı Vietnam'a da ulaştı. Aralık 1995'te tam olarak kullanıma girmişti. Böylece tüm Vietnam'da fibre-optics telefon hattı ve televizyonu var. Elektriklendirme kuzeyden güneye doğru neredeyse tamamlanmış. Ulaşacak birkaç bölge daha var.

Vietnam'da sanayi grevleri oldu. Ama bunlar genellikle yabancı şirketlerin Vietnamlıların çalışma tarzına uygun olmayan metodları sokmaya çalışması nedeniyle oldu. Bu tür sorunlar çıkacak ve çözümlenecek. Sanayi ve ekonomide gittikçe rol alan Sendikalar Genel Konfederasyonu var. Yaklaşık 3000 kadar taban örgüt devlet dışı ekonomik sektörde, bunların 437'si kooperatiflerde, 279'u yerli ve yabancı sermayenin ortak olduğu şirketlerde ve yaklaşık olarak 2000'i özel şirketlerde. Üyeleri 200 bine ulaştı, yani bu sektörde yüzde 6.

Vietnam Ulusal Meclisi Britanya parlamantosundan daha yüksek oranda kadın üyeye sahip. Vietnam'da nüfusun yüzde 51'i ve işgücünün yüzde 52'si kadın. Birçok sektörde kadınlar çoğunlukta. Eğitim sisteminde nüfusun yüzde 70'ini, hafif sanayi yüzde 64'ünü, tarım ve besin sanayi yüzde 62'sini, tıbbi bakım yüzde 60'ını kadınlar kapsıyor. Kırsal alanda, kadınlar işgücünün yüzde 72'sini oluşturmaktadır. Birçok çiftçilikle uğraşan aile kadınların çalışması sayesinde yaşam standartlarını geliştirdiler.

1975'den beri Vietnam'da büyük değişiklikler oldu. 2.Dünya Savaşı'nda atılan tüm bombaları ikiye çarpın, bir kere daha çarpın Amerikalıların Vietnam topraklarına attığı bomba ve kimyasal maddelerin toplamını bulursunuz. Böyle bir ülke. Vietnam'ın hâlâ yardımımıza ihtiyacı var ama dayanışmamıza da ihtiyacı var. Çünkü gelişmek ve sosyalizme doğru ilerlemek için gerekli adımları atmaları gerekiyor. ●

- *Halk müziği ve bağlamaya gönül verenler,
- *Bu işi kendine meslek edinmek isteyenler,
- *Konservatuara hazırlanmak isteyenler
- *Boş zamanını güzel bir şekilde değerlendirmek isteyenler,
- *Konservtuar düzeyinde müzik eğitimi almak istiyorsanız,
YUSUF BENLİ MÜZİK EVİ'nde BULUŞALIM.

Barbaros Cad. Köksal Apt. No: 38/9 (Bahçelievler Belediye Başkanlığı Karşısı) Tel: 539 72 62 Siyavuşpaşa- Bahçelievler- İST

YELİZ ÇİÇEKEVİ

Kemal Aydın

Çağlayan Vatan Cad. 108/25 (Efes Çarşısı Orta Kar)
Şişli- İSTANBUL

TEL: 0212- 230 56 21 FAX: 0212- 224 23 02

DOSTLUK ŞÖLENİNDE DEYİŞLERLE MERHABA

* ERDAL ERZİNCAN
* ŞAHİN AYDIN
* METİN KARATAŞ
* ENVER ÇELİK
* MEHMET ÖZCAN
* TAYYAR ERDEM
* EMRAH CAVAZ

* GÜLCİHAN KOÇ
* MERCAN ŞİMŞEK
* ÖNDER ODAK
* HİKMET TOMAÇ
* CÜNEYT KİNER
* NAZAN TUĞRUL
* ÇİÇEK AYYILDIZ
* SEVGİCAN DALGA

HALK OYUNLARI VE SEMAHLAR

Yer: ZAFER SİNEMASI

BİLET SATIŞ YERLERİ

Talatpaşa Cad. No: 31 Bahçelievler-İstanbul Ezgi Müzikevi: 556 22 49
Tarih : 18 Mayıs 1996 Cumartesi 553 53 51
Saat: 18.00-24.00 Zafer Sineması Tel: 554 06 54

GÜVENAL PERDE

İbrahim MERAL

Taç Güpür, Fransız Güpür,
Tül ve Perde çeşitleri, itinalı
dikişliyle hizmetinizdedir.

Rızapaşa Yokuşu, Bizim Han
No:61/26 Sultanhamam - İST.
EL: 0212-511 13 55 - 512 84 16

ALEV YAYINLARI

KÜLTÜR DİZİNİ

OKUNACAK EN BÜYÜK KİTAP İNSANDIR - R.Yürükoğlu	400.000 TL.
ALEVİLİK İNANÇ, KÜLTÜR, SİYASET TARİHİ ve ULULARI	
-İsmail Kaygusuz	350.000 TL.
ALEVİLİKTE DAR - İsmail Kaygusuz	250.000 TL.
NAZİM'İN ÇİLEŞİ - Radi Fip	350.000 TL.
SİVAS KATLIAMI VE ŞERİAT - Lütfi Kaleli	300.000 TL.
ALEVİ-BEKTAŞI FIKRALARI - Battal Pehlivan	180.000 TL.
ALEVİLERDE HALK MAHKEMELERİ (Cilt 1) - İsmail Metin	180.000 TL.
ALEVİLERDE HALK MAHKEMELERİ (Cilt 2) - İsmail Metin	250.000 TL.
ALEVİ-SÜNNİ İNANCINDA MEVLANA YUNUS VE HACI BEKTAŞ GERÇEĞİ	
- Lütfi Kaleli	250.000 TL.
ANADOLU'DA ALEVİLİK - Battal Pehlivan	180.000 TL.
PIR SULTAN ABDAL (REŞİMLİ I.Hamur) - Battal Pehlivan	600.000 TL.

EDEBİYAT DİZİNİ

İSTANBUL HEMŞERİLERİ (Roman) - İsmail Bilen	100.000 TL.
UMUT ÇİÇEĞİ - Hasan Kıyafet	100.000 TL.

SİYASAL DİZİNİ

MARKSİZMDE İŞÇİ SINIFININ KAPSAMI VE TÜRKİYE - Emine Engin	150.000 TL.
METAL İŞKOLUNDA SENDİKAL BİRLİK SORUNU VE TÜRK METAL'DE	
BİRLİK - Ali Babaşak - Mercan Köklü	50.000 TL.
ROMANYA'DA KARŞI DEVRİM - Mercan Köklü	100.000 TL.
FAŞİZM VE BURJUVA DEMOKRASİSİ - R.Yürükoğlu	250.000 TL.
TKP 8. KONGRE BELGELERİ	50.000 TL.
TKP PROGRAM	30.000 TL.
DR.BEDİR AYDEMİR YAŞAMI VE GÖRÜŞLERİ	250.000 TL.
SOSYALİZMİN ÇÖZÜLÜŞÜ ÜZERİNE ÜÇ MAKALE - R.Yürükoğlu	100.000 TL.

ŞİİR DİZİNİ

ŞAH DAMARI (şür)- Derviş Kemal	250.000 TL
BİR DOST BİR POST YETER BANA (ŞİİR)- İpek bayrak	100.000TL
KIVILCIM YAĞMURU (Şiir) - Abidin Aydın	60.000 TL.
ÇORUMLU HALK OZANLARI (Antoloji) - Hüseyin Çırakman	200.000 TL.

"KAVGANIN ANAHTARI DOĞRU BİLİNÇTİR"

Yaynevimiz işsiz ve öğrencilere %40 indirim
uygulamaktadır.

Adres: Piyerloti Cad. No: 17/4 Çemberlitaş-İST. TEL/FAX:0212-516 84 64

ER-KA BÜRO MOBİLYALARI

ESKİ MOBİLYA YENİSİ İLE DEĞİŞTİRİLİR

Tüm aydın, demokrat dostlarıma duyurulur

Ergun KAYA

Cennet mah. Ziya Gökalp Cad. No: 8 Küçükçekmece/ İSTANBUL
TEL: 0212-579 74 56

CAN
DOST
KASET-
ÇİLİK
SUNAR

- A 1- Güzelliğin on para etmez
2- Yola çevirdiler beni
3- Beri gel (uzun hava)
4- Yardan ayrılalı
5- Gün olaydı

- B 1- Sila hasreti
2- Gurbetçiler (uzun hava)
3- Ne olacak
4- Yücelerden seyreyledim
5- Şahı Merdan
6- Halay

Atatürk Bulvarı Ünlü İş Merkezi B Blok No: 25/61 Unkapanı/İst TEL: 532 11 61

İNSAN OLANLARIN DİKKATİNE

Mecelis'te OHAL adındaki terörünün resmi örgütü yeniden onay bulurken okuyucularımızın dergileri *Kervan*'a ulaştırdıkları fotoğrafı yayınlıyoruz.

Tarih: 1994 Temmuz ortası.

Yer: Hakkari, Yüksekova (Keryadere Kampı).

Katliamı gerçekleştiren birliğin adı: 1.Komando Taburu.

Tabur komutanı: V.... Ö....

Bölük komutanı: İ..... Ç....

Olayı fiilen gerçekleştiren Tim komutanlarından biri: A.. Ç....

Olayın gerçekleştirilişi şekli: Yaptıkları operasyon saldırıları sonucu ele geçirilen(!) ikisi ölü, ikisi yaralı yurtsever, üzerlerine gaz lambasındaki gaz dökülerek yakıldı.

Yarısı daha canlıyken ateşte yakılan bu 4 canın resimlerini, hâlâ Olağanüstü Hal bölgelerinde nelerin döndüğü konusunda kuşkuyla olan insanlara duyuruyoruz.

KERVAN

Paris Komünü'nün 125.yıldönümü

İTİB'in düzenlediği Paris Komünü'nün 125.yıldönümü toplantısı günün önemine uygun olarak kutlandı.

Londra'daki Marks Kütüphanesi'nde yapılan toplantıya, İngiliz Komünist Partisi'nden ve Hindistan Komünist Partisi Dostları Derneği'nden temsilcilerin konuşması olarak katılması günün içeriğine uygun enternasyonalist bağların gelişmesini sağladı.

Paris Komünarlarının Dostları Derneği'nden konuşmacı olarak katılan Yılmaz Hepcanlı konuşmasını dia gösterileriyle bütünleştirdi. Proletarya diktatörlüğünün öncesi ve sonrası bir flim şeridi gibi izleyicilerin gözleri önünde geçti.

Yılmaz Hepcanlı güzel konuşmasıyla proletarya diktatörlüğünün gereklili-

ğini bir kez daha beyinlere kazımış oldu. Konuşmasında özellikle şunları vurguladı: "Paris proletaryasının burjuvaziyi alt edip yönetimi ele geçirmesinin günü olan 18 Mart, yalnızca Fransız işçi sınıfı için değil, dünya işçi sınıfı için de önemli bir kazanımdır. Proletaryanın devlet aygıtına el koyup, onu değiştirmesi, bürokrasiyi azaltması, azınlıklara her türlü seçme seçilme hakkının tanınmasını sağlayan yeni bir devletin ömrü fazlaca uzun olamadı. İki aylık gibi kısa bir süreye bunları sığdıran Paris proletaryasının hareketinin enternasyonalist niteliği hâlâ günümüze ışık tutmaktadır." dedi.

Güne önemini vurgulayan şiirlerin okunmasından sonra, toplantı İTİB'in geleneğine uygun olarak *Enternasyonal* marşının okunmasıyla son buldu. ●

İŞÇİ MUHABİRLER YAZIYOR

YOLDAŞ OL BİZE

Marks-Engels Lenin Mao
Ve Nazım
Dizelerinde işçiler kırmış zincirleri
Dağlarda Mahir Deniz Sinan İbo
Daha niceleri
Bir orduydular
Ne işkenceler ne zulümler
Engel olamadılar
Mahpuslardan fıskırdık
Kırmızı güller gibi
Boy attık kulaç gerdik sonsuz mavilere
Kimimiz cepheleyiz hâlâ
Mevzer uykusunda
Üretimde kimimiz
Makina başında, tırpanda
Ve birgün
Ama mutlaka devrime
"Sevda'lı yüreğimize ulaşacağız
Çünkü söz verdik şehitlerimize"
Ey emekçim köylüm üniversitem
Asyalım Afrikalım

Gel yoldaş ol bize
Haydi katıl kavgamıza
Yıkalım emperyalizmi
"Görelim doğan güneş
Kimin hesabına tutar akşamı"
Mahmut Yazan

KAN KOKMASIN DAĞLARIMIZ

Kan kokmasın dağlarımız
İğreniyorum bu kokudan
Bırakın dağlar çam koksun
Kökner koksun çınar koksun
Neden ağlasın anneler babalar
Kan kokmasın artık insanlarımız, dağlar
Artık yeter!
Ormanlarımız, dağlarımız insanlarımız
Sevgi koksun, barış koksun
Dökmeyin artık şu kanı
Çocuklar alışmasın.
Koray Cantürk

BU BİR HASRET GÜLTEKİN KÜLTÜR MERKEZİ ÜRÜNÜDÜR

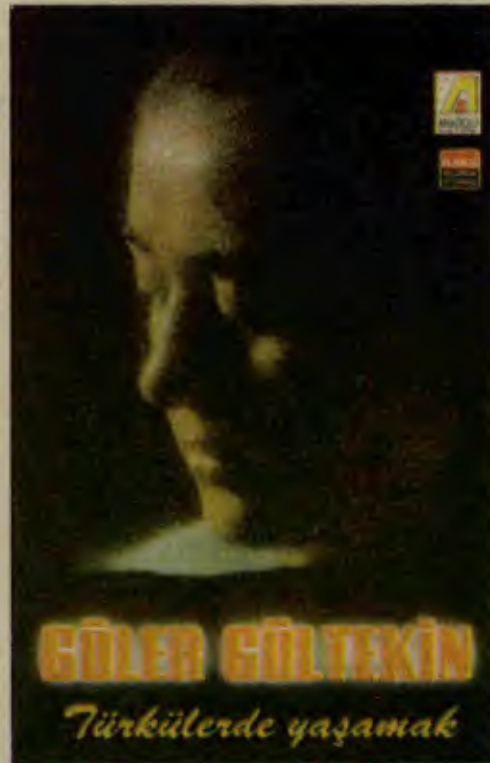
A

- 1- Dostum dostum
- 2- Ülkem
- 3- Kütahya'nın pınarları
- 4- Huma kuşu
- 5- Bak ne hale gelmişem

B

- 1- Kan gider
- 2- Çoban türküsü
- 3- Turna semahı
- 4- Ilgıt ılgıt
- 5- Gülün içinde
- 6- Gün olaydı

ANADOLU MÜZİK
İMÇ 6 BLOK
TEL: 527 39 37

Yaklaşan Devrimin Müjdecisi

1 Mayıs 1996 ülkemizde yaklaşan devrimci durumun alanlardaki yüzbinlerle en iyi ifadesidir. Polisin saldırısı, korku, panik ve yılgınlık yaratmaktı. Ama yanıldı. Burjuvazi rüzgar ekmiş, fırtına biçmiştir. Alandaki yığınların militan ve kararlı tutumları polisi ve karanlık güçleri püskürtmüş ve yaklaşan devrimi müjdelemiştir.

1 Mayıs'ta yüzbinleri aşan yığınların devrimci disiplinli, yürekli tavrı burjuvaziye telaşa düşürdü. 1 Mayıs 1996 son 18 yılın İstanbul'daki en büyük gösterisi oldu. Polis her zaman yaptığı gibi yılgınlık ve korku salmak için insanlar üzerine öldürücü kurşun yağdırdı. Bu saldırılar sonucunda Hasan Albayrak, Dursun Odabaş, Levent Yalçın yaşamlarını yitirdiler.

Burjuvazinin krizi derinleşerek büyüyor. Yığınların mücadelesi de, hergün saflarına binler katılarak hızla büyüyor. Yığınların mücadelesi sayısal olarak büyürken militanlık, kararlılık, cesaret de her geçen gün artıyor. Ülkemizdeki GAZİ'lerin sayıları artıyor. Kurudere, Malatya, Gökova, Karacabey köylülerinin kavgaları da mücadelenin yayıldığı başka göstergeleridir. İşçiler-öğrenciler-Aleviler tüm ezilen ve emekçi kesimler yeni GAZİ'ler yaratarak devrim ateşini ülkemizin her yerinde yakıyor.

Kürt ulusunun haklı meşru kavgası

Türkiye işçi sınıfı ve devrimci hareketle alanlarda militanca birleşiyor. Kardeşleşme, burjuvaziye karşı ortak kavganın gücü iki halkın devrimcilerinde coşku ve güveni geliştiriyor. Devrimcilerin eylemlerdeki devrimci dayanışma ve

kardeşliği burjuvaziye korkutuyor.

Her gün büyüyen ve derinleşen ekonomik kriz ve yığınlar üzerinde ezici ve bunalıcı etki yapan ekonomik bunalım, her geçen gün yığınların devrimci bir şekilde mücadeleye katıl-

masını getiriyor.

Burjuvazinin idare etme zorluğu da giderek tımanıyor. Sahte demokrasi sözcüklerinin altından bir "darbe" söylentileri çıkıyorlar.

Kısaca devrimci durum kapıda göz kırıyor. Burjuvazi de yaklaşan devrimi, karşı devrimle boğmak için üçüncü 12'lere hazırlanıyor.

Yağma yok. Çekirge bir sıçar, iki sıçar. Başta işçi sınıfımızı, Kürt emekçileri, Aleviler, tüm devrimci ve emek güçleri, devrimci durumu devrimle sonuçlandırmaya karardır. Halkımız faşizmin sefaletini, adaletsizliğini, soygunculuğunu, zindanlarını yaşayarak gördü.

1 Mayıs 1996 ülkemizde yaklaşan devrimci durumun alanlardaki yüzbinlerle en iyi ifadesidir. Polisin saldırısı, korku, panik ve yılgınlık yaratmaktı. Ama yanıldı. Burjuvazi rüzgar ekmiş, fırtına biçmiştir. Alandaki yığınların militan ve kararlı tutumları polisi ve karanlık güçleri püskürtmüş ve yaklaşan devrimi müjdelemiştir. ●

